ΤΕΥΧΟΣ 29. ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ, ΤΗ 1 ΜΑΙΟΥ 1875. ΕΤΟΣ ΤΡΙΤΟΝ.

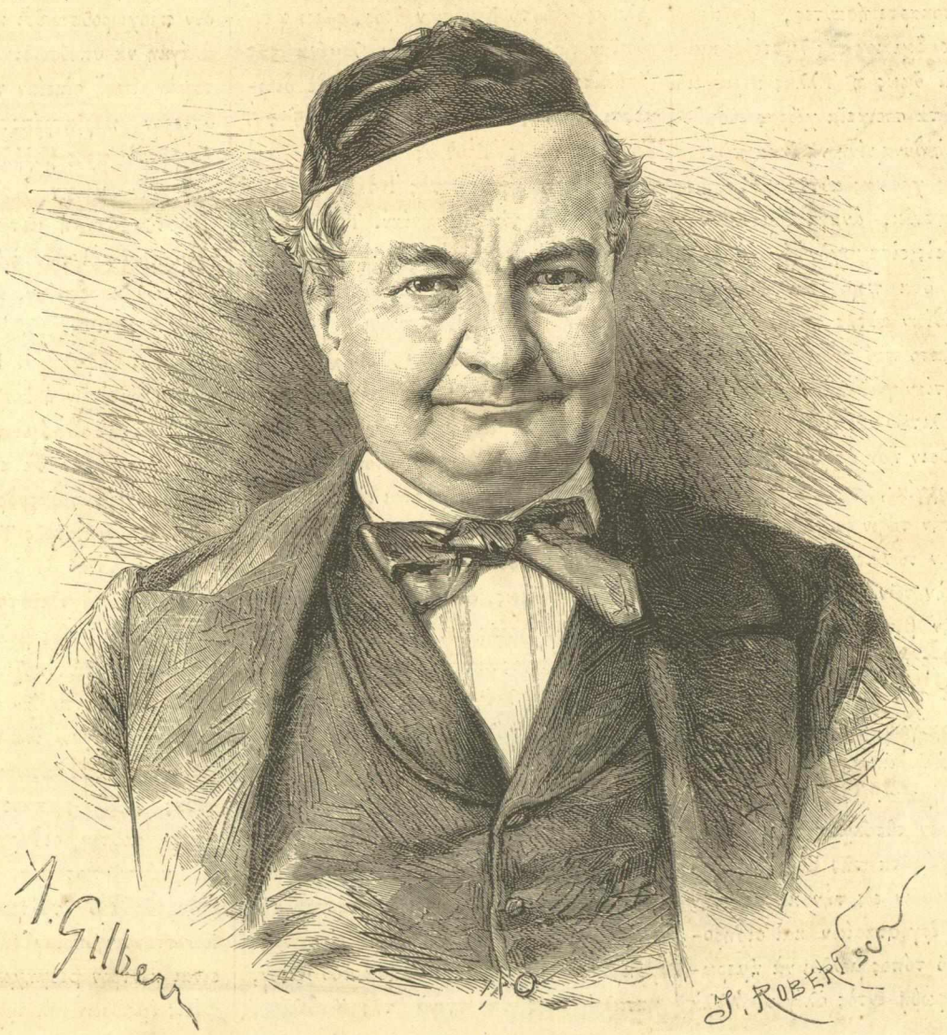

ΣΑΙΝΤ Beuve [Ἰδὲ σελ. 30 τεῦχ. 26].

ΟΙ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ.

Α΄.

Ἐν ᾧ πᾶσα ἡ Εὐρώπη, μηδ' αὐτῆς τῆς Τουρκίας ἐξηρημένης, καὶ πολλαὶ τῆς Ἀσίας χῶραι καταστρόνονται ταχέως σιδηροδρόμων, οἵτινες διαγράφουσιν διὰ μᾶλλον μᾶλλον τὴν καθολικὴν κίνησιν τοῦ ἐμπορίου τῆς γῆς, μόνοι οἱ κυβερνῶντες τὴν Ἑλλάδα, περὶ οὐδενὸς ἄλλου φροντίζοντες, ἢ περὶ τῆς προσκαίρου ὑπεροχῆς τῶν πολιτικῶν αὐτῶν κομμάτων, ἢ μᾶλλον περὶ φρούδων προσωπικῶν συμφερόντων μικροπρεπῶς μεριμνῶντες, ἐφάνησαν μέχρι τοῦδε ἀγνοοῦντες ὅτι ἐκ τῆς ταχείας κατασκευῆς τῶν ἀναγκαιοτάτων ὁδῶν καὶ σιδηροδρόμων ἐξαρτᾶται τὸ μέλλον καὶ ἡ εὐδαιμονία τῆς μικρᾶς ταύτης γωνίας τῆς γῆς, ἣν ἐκλήθησαν ἵνα κυβερνῶσι. Μόνον δὲ ἐκ διαλειμμάτων, καὶ ὡς ἐν παρέργῳ, ἦλθον εἰς λόγους πρὸς ἑταιρίας καὶ ὑπέγραψαν συμβόλαια περὶ κατασκευῆς διαφόρων σιδηροδρόμων. Ἀλλὰ πρὸς τὰς ἐλαχίστας δυσχερείας ἀποκαρτερήσαντες, ἀφῆκαν πάλιν τὴν χώραν ἔρμαιον τῆς ληστείας καὶ τῆς πενίας. Καὶ ὅμως ἡ Ἑλλὰς περιέχει ἐν ἑαυτῇ πάντα τὰ στοιχεῖα χώρας εὐδαίμονος. Ἀλλὰ μὴ δυναμένη νὰ ἐκκαρπῶται ταῦτα πρὸς τὰς χρείας αὐτῆς καὶ πρὸς ἐξαγωγήν, πενητεύει, ἀναγκαζομένη νὰ δαπανᾷ πλείονα εἰς εἰσαγωγὴν ξένων ἐμπορευμάτων τῶν ὅσα πορίζεται διὰ τῆς ἐξαγωγῆς τῶν ἰδίων αὐτῆς προϊόντων.

Εὐτυχῶς ἤρξατο πρό τινος μετατροπή τις εἰς τὴν ἐναντίαν γνώμην, καὶ οἱ φρονιμώτεροι τῶν πολιτῶν καί τινες τῶν ἐν τοῖς πράγμασι ζητοῦσιν ἤδη ἐπιμόνως τὴν ἐπιμέλειαν τῆς γεωργίας, τὴν καταστροφὴν τῆς ληστείας, τὴν τάξιν ἐν τοῖς οἰκονομικοῖς, τὴν μάθησιν τῶν τεχνῶν, τὴν πρακτικὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἐπιστημῶν εἰς τὰς τέχνας καὶ τὴν βιομηχανίαν, τὴν ὁδοποιίαν, τοὺς σιδηροδρόμους, τὴν ἀπόψυξιν τῶν λιμνῶν καὶ τῶν τελμάτων καὶ τὴν κατασκευὴν διωρύγων. Ἀλλ' οἱ λόγοι δὲν ἀρκοῦσι μόνοι, ἀλλ' ἀπαιτοῦνται ἤδη καὶ πράξεις, καὶ χρήματα. Ἀλλ' ὅταν οἱ Ἕλληνες ἀναλάβωμεν εὐτόλμως τὸ ἔργον, ἡ πεῖρα καὶ τὰ χρήματα τῆς Εὐρώπης βεβαίως συνεργήσουσιν εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν ἀναγκαίων ἐργοστασίων καὶ σιδηροδρόμων, ἐξ ὧν ὁ τόπος μέλλει νὰ ἡμερωθῇ καὶ μεταμορφωθῇ ἐντὸς ὀλίγου. Ἀλλὰ πρέπει νὰ σπεύσωμεν· μὴ ἀποβάλωμεν διὰ παντὸς τὴν λαμπρὰν εὐκαιρίαν ἥτις παρίσταται ἡμῖν ἀπό τινος· τοῦ νὰ καταστήσωμεν δηλαδὴ τὴν μὲν Ἑλλάδα γέφυραν τῶν ἀπὸ τῆς Εὐρώπης εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ τἀνάπαλιν πορευομένων λαῶν, τὸν δὲ Πειραιᾶ τῶν ἀξιολογωτάτων λιμένων τῆς μεσογείου.

Β΄.

Τὸ ἐμπόριον τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀσίας, ἢ μᾶλλον τὸ ἐμπόριον τῆς γῆς γίνεται νῦν διὰ τριῶν κυριωτάτων ὁδῶν, αἵτινες διαγράφονται ἐπ' αὐτῆς ἐπὶ μᾶλλον μᾶλλον καθαρώτεραι ὑπὸ τῶν σιδηροδρόμων, τῶν μεγάλων ποταμῶν, τῶν ὀρέων καὶ τοῦ σχηματισμοῦ τῶν αἰγιαλῶν. Αἱ τρεῖς αὗται ὁδοὶ εἶναι παράλληλοι καὶ διατείνουσιν ἀπὸ Σκίρωνος πρὸς φοινικίαν.

Καὶ ἡ μὲν πρώτη ἄρχεται ἀπὸ τῆς Ἀγγλίας, διαπερᾷ τὴν Γαλλίαν καὶ τὰς Ἄλπεις ὑπὸ τὸ Κενήσιον ὄρος, φέρει κατ' εὐθεῖαν εἰς τὸν νοτιώτατον λιμένα τῆς Ἰταλίας, τὸ Βρεντήσιον, ἔπειτα δὲ διέρχεται διὰ τῆς Ἑλλάδος, τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ Σουὲζ καὶ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, καὶ ἐκεῖθεν καταλήγει εἰς τὰς Ἰνδίας, τὴν Αὐστραλίαν, καὶ τὴν Ἰαπωνίαν. Ταύτῃ ἀκολουθοῦσιν οἱ εἰς τὰς Ἰνδίας, τὴν Αὐστραλίαν ἢ τὴν ἐσχάτην ἀνατολὴν πορευόμενοι Ἄγγλοι καὶ λοιποὶ Εὐρωπαῖοι.

Ἡ δὲ δευτέρα μεγάλη ἐμπορικὴ ὁδὸς συμπαρακολουθεῖ τοῖς μεγάλοις ποταμοῖς τῆς γῆς. Διότι ἀρχομένη ἀπὸ τῆς Ὁλλανδίας ἀνέρχεται τὸν Ῥῆνον, διέρχεται διὰ τῆς Βιέννης, κατέρχεται τὸν Δούναβιν, μέχρις οὗ οὗτος τρέπεται πρὸς βορρᾶν. Ἐκεῖθεν δὲ ἡ ὁδὸς προχωρεῖ μέχρι Κωνσταντινουπόλεως, διαπερᾷ τὰ πρὸς βορρᾶν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ φθάνει εἰς τὸν Εὐφράτην, οὗτινος παρατείνει τὸν εὔφορον ῥοῦν ἐπὶ 300 λεύγας, καὶ καταλήγει εἰς τὸν Περσικὸν κόλπον, ἐκεῖθεν δὲ φέρει εἰς τὰς Ἰνδίας.

Ἡ δὲ τρίτη μεγάλη ἐμπορικὴ ὁδὸς ἄρχεται εἰς τὴν Βαλτικὴν, διέρχεται διὰ τῶν ἀπείρων πεδιάδων τῆς Ῥωσσίας, διὰ τῆς Μόσχας καὶ Νίνι Νόβγορωδ, διαπερᾷ τὴν Κασπίαν θάλασσαν, καὶ ἀνερχομένη τὴν μακρὰν καὶ λαμπρὰν κοιλάδα τοῦ Ὄξου, καταλήγει εἰς τὰ στενὰ τῆς Καβιλίας, εἰς τὴν πρὸς ἰάπυγα πύλην τῶν Ἰνδιῶν, δι' ὧν εἰσέρχονται εἰς αὐτὰς τὰ ἐμπορεύματα, καὶ εἰσήλασαν πάντοτε οἱ κατακτηταί.

Γ΄.

Ἐκ τῶν τριῶν τούτων ὁδῶν ἡ πρώτη ἐπερατώθη, ὡς γνωστὸν, μέχρι τῶν νοτιωτάτων ἀκτῶν τῆς Ἰταλίας, ἢ τοῦ Βρενδησίου, διὰ τῆς ἀποτελεσθείσης διατρήσεως τοῦ Κενησίου ὄρους ἐπὶ μεγίστῃ βλάβῃ τῆς Μασσαλίας. Διότι οἱ εἰς τὰς Ἰνδίας μεταβαίνοντες Ἄγγλοι προτιμῶσιν αὐτὴν ὡς συντομωτέραν, διανύοντες αὐτὴν ἐντὸς τριάκοντα περίπου ὡρῶν.

Ἡ δὲ δευτέρα ἐμπορικὴ ὁδὸς, ἡ μάλιστα ὠφέλιμος πρὸς τοὺς λαοὺς τῆς Τουρκίας, δὲν ἐπερατώθη εἰσέτι, εἰ καὶ ἑταιρίαι τινὲς ἐργάζονται ἐν Οὐγγαρίᾳ καὶ ἐν τῇ εὐρωπαϊκῇ Τουρκίᾳ· ἀλλὰ τὰ ἔργα αὐτῶν δὲν προχωροῦσιν ἔτι κατ' εὐχήν. Εἶναι δὲ ἀνάγκη νὰ σπεύσωσι· διότι τὸ ἐμπόριον, ταμὸν ἅπαξ οἰκείαν τινὰ ὁδὸν, δυσκόλως ὕστερον παρεκτρέπεται ταύτης. Ὅσον ἀφορᾷ τὰ πρὸς βορρᾶν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ τὴν μέσην Ἀσίαν καθόλου, εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ μετακόμισις τῶν ἐμπορευμάτων καὶ τῶν ἀνθρώπων γίνεται ἔτι διὰ τῶν καρβανίων, ἅτινα οὐ μόνον εἶναι λίαν βαρύτιμα, ἀλλὰ καὶ οὐδεμίαν παρέχονται ἀσφάλειαν. Πρὸς τοῦτο συνέστη πρό τινων ἐτῶν ἡ ὀνομαζομένη Ἑταιρία τῶν σιδηροδρόμων τοῦ Εὐφράτου, ἥτις ὅμως δὲν θὰ εὐδοκιμήσῃ, ἐὰν μὴ συνάψῃ τοὺς σιδηροδρόμους αὐτῆς μετὰ τῶν τῆς εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας καὶ τῶν τῆς Αὐστρίας. Ἐὰν δὲ ὁ σιδηρόδρομος οὗτος ἐκτελεσθῇ, τὸ πλεῖστον τοῦ ἐμπορίου τῆς ἀνατολικῆς Ἀσίας μέλλει νὰ συγκεντρωθῇ εἰς Κωνσταντινούπολιν καὶ εἰς Σμύρνην. Ἀλλὰ πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ λαμπροῦ τούτου σχεδίου ἀνάγκη ἵνα ἡ Τουρκία καὶ ἡ Περσία κατασκευάσωσι πολλοὺς δευτερεύοντας κλάδους καταλήγοντας εἰς τὸν μέγαν τοῦτον σιδηρόδρομον ὡς ῥύακα εἰς μέγαν ποταμόν. Ἡ ἐκτέλεσις τοῦ σιδηροδρόμου τούτου καταστήσει τὴν Κωνσταντινούπολιν (ἥτις ἄλλως τε δὲν εἶναι κέντρον βιομηχανίας, ἀλλὰ μᾶλλον πόλις ἐμπόρων καὶ τραπεζιτῶν) μίαν τῶν γεφυρῶν τοῦ μεταξὺ Εὐρώπης καὶ Ἀσίας ἐμπορίου.

Δ΄.

Τὰ δὲ πρὸς τὴν τρίτην μεγάλην ἐμπορικὴν ὁδὸν, ἡ Ῥωσσία γνωρίζει κάλλιον παντὸς ἄλλου τὴν ἀξίαν αὐτῆς. Ἀλλ' ἐπειδὴ ἐν Ῥωσσίᾳ οὐδὲν πράττεται ἐν τῷ φανερῷ, αἱ δὲ πράξεις τῆς κυβερνήσεως καλύπτονται ὑπὸ μυστηριώδους σκότους, ὑποθέτομεν ὅτι ἡ Ῥωσσία φροντίζει μᾶλλον περὶ στρατηγικῶν ἢ ἐμπορικῶν σιδηροδρόμων.

Ἤδη κατασκευάζει γραμμὴν φέρουσαν εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Κασπίας θαλάσσης· ἐκ δὲ ταύτης ἕτερος σιδηρόδρομος ὁρμώμενος ἀνέρχεται τὸν Ὄξον ποταμὸν διὰ τῆς Κίβας καὶ τῆς Βουχάρας καὶ μέλλει νὰ καταλήξῃ εἰς τὰ ὅρια τῶν Ἰνδιῶν πρὸς συνάντησιν τῶν σιδηροδρόμων, οὓς κατεσκεύασαν οἱ Ἄγγλοι ἐν Ἰνδίαις μέχρι τῶν ὁρίων τούτων.

Ἐκ τοῦ σιδηροδρόμου τούτου μέλλει νὰ ὠφεληθῇ μόνη ἡ Ῥωσσία. Ἐπειδὴ οἱ Ἄγγλοι θὰ προτιμῶσι πάντοτε τὸν ἀπὸ Ἀγγλίας εἰς Ἰνδίας διὰ τῆς Μασσαλίας ἢ μᾶλλον διὰ τοῦ Βρεντησίου πλοῦν ἕνεκα τῆς μεγίστης ἀσφαλείας καὶ τῆς ἐλευθερίας, ἧς ἀπολαύουσιν.

Ε΄.

Ἐκ τῶν εἰρημένων καταφαίνεται ὁπόσην ἐνέργειαν καταβάλλουσι πάντα τὰ ἔθνη τῆς Εὐρώπης πρὸς ἀποπεράτωσιν τῶν ἀναγκαιοτάτων τούτων σιδηροδρόμων.

Ἐπῆλθε δὲ τέλος ἡ ὥρα, καθ' ἣν ἡ Ἑλλὰς, μὴ ἀπορροῦσα μηδενὸς τῶν ἀναγκαίων, πρέπει νὰ συμμετάσχῃ καὶ αὐτὴ τοῦ πρακτικοῦ βίου τῶν πεπαιδευμένων ἐθνῶν ἕνεκα τῆς τοποθεσίας αὐτῆς. Αἱ Ἀθῆναι μετὰ τοῦ τριπλοῦ αὐτῶν εὐρυχώρου λιμένος κεῖνται ἐπὶ τῆς μάλιστα πεπατημένης ὁδοῦ τοῦ ἐμπορίου καὶ τῆς εἰς τὴν Ἀσίαν μεταναστεύσεως τῶν Εὐρωπαίων. Ἡ διὰ τοῦ Κενησίου ὄρους εἰς Σουὲζ φέρουσα ὁδὸς δύναται νὰ διαπεράσῃ τὴν Ἤπειρον, τὴν Ἀκαρνανίαν, καὶ τείνουσα διὰ γεφυρῶν μεταξὺ Ῥίου καὶ Ἀντιῤῥίου πρὸς τὴν Πελοπόννησον, νὰ φθάσῃ διὰ τῶν βορείων αὐτῆς ἀκτῶν εἰς τὸν ἰσθμὸν τῆς Κορίνθου, καὶ τελευταῖον εἰς τὸν Πειραιᾶ, ἐὰν μὴ ἐκτελεσθῇ τὸ σχέδιον τοῦ σιδηροδρόμου, ὅστις διερχόμενος, ὡς εἴδομεν ἀλλαχοῦ, διὰ τῶν ὁρίων τῆς Τουρκίας καὶ Ἑλλάδος, καταλήξει εἰς Ἀθήνας, παραλλάσσων τὴν ἀποψυχθεῖσαν λίμνην τῆς Κωπαΐδος.

Διὰ τοῦ σιδηροδρόμου τούτου οἱ ὁδοιπόροι θὰ μεταβαίνωσιν ἐντὸς δέκα ὡρῶν ἀπὸ Ἀθηνῶν εἰς Αὐλῶνα, λιμένα τῆς Ἠπείρου. Ἐκ δὲ τούτου ἐμβαίνοντες εἰς τὰ ἀτμόπλοια θὰ φθάνωσιν εἰς τὸ Βρεντήσιον, διαπερῶντες ἐντὸς πέντε ὡρῶν τὴν Ἀδριατικὴν, ἥτις ἔσεται τοῦ λοιποῦ ἡ μόνη θάλασσα, ἣν οἱ ὁδοιπόροι θὰ διέρχωνται μεταβαίνοντες εἰς τὴν Ἀσίαν καὶ τἀνάπαλιν. Ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἕκαστος θὰ μεταβαίνῃ ἀπὸ Ἀθηνῶν εἰς Παρισίους. Ἐκ δὲ τούτου ὁ Πειραιεὺς μέλλει νὰ καταστα θῇ εἷς τῶν μεγίστων λιμένων τῆς Εὐρώπης καὶ τὸ ἀξιολογώτατον ἀφετήριον (tête de ligne) τῶν μεγάλων σιδηροδρόμων τῆς Εὐρώπης.

Ἀναρίθμητοι ἔσονται αἱ ἐκ τῆς κατασκευῆς τοῦ σιδηροδρόμου τούτου ὠφέλειαι διὰ τὴν Ἑλλάδα. Καὶ πρῶτον ἡ Εὐρώπη προθύμως θὰ συντελέσῃ διὰ χρημάτων δανείζουσα ἢ δαπανῶσα τὰ πρὸς ἐκτέλεσιν αὐτοῦ ἀπαιτούμενα 100 ἑκατομμύρια φράγκων, ὧν τὰ πεντήκοντα τοὐλάχιστον θὰ μείνωσιν ἐν τῷ τόπῳ, ἤτοι τὸ τετραπλάσιον τῶν χρημάτων, ὅσα κυκλοφοροῦσι νῦν ἐν Ἑλλάδι· ἐπειδὴ ὁ σιδηρόδρομος θὰ κατασκευασθῇ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὑπὸ Ἑλλήνων ἐργατῶν. Ἀλλὰ χωρὶς τούτου τὸ ἐμπόριον πολλῶν ἐκτετοπισμένων ἐπαρχιῶν θὰ ἀναπτυχθῇ, ἡ ληστεία θὰ ἐκλείψῃ, αἱ Ἀθῆναι θὰ κατασταθῶσιν ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ κέντρον τοῦ ἑλληνισμοῦ, τὸ δὲ ἀνατολικὸν ζήτημα εὐλυτώτερον.

Ἀλλ' ἐὰν ἡ ταχεῖα ἐκτέλεσις τῆς ὁδοῦ ταύτης συμφέρῃ τῇ Εὐρώπῃ, συμφέρει αὐτὴ ἀσυγκρίτῳ τῷ καὶ λόγῳ ἡμῖν τοῖς Ἕλλησι. Καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ δείξωμεν μεγίστην προθυμίαν, δραττόμενοι τῆς λαμπρᾶς εὐκαιρίας τοῦ νὰ καταστήσωμεν τὴν Ἑλλάδα γέφυραν τοῦ μεταξὺ Εὐρώπης καὶ Ἀσίας ἐμπορίου καὶ τῆς εἰς τὴν Ἀσίαν μεταναστεύσεως τῶν Εὐρωπαϊκῶν ἐθνῶν. Τοῦ ἔργου τούτου ἐκτελεσθέντος, μυριάδες περιοδευτῶν θὰ διέρχωνται διὰ τῆς Ἑλλάδος, ἐπισκεπτόμενοι ἀφόβως τὰς ἐπαρχίας, τὰ λουτρὰ, καὶ ἀφίνοντες ἐν αὐτῇ πολλὰ χρήματα· τὰ γεννήματα τῆς Πελοποννήσου θὰ τιμηθῶσιν ἐπαξίως· ἡ δὲ ἑπτακέφαλος ὕδρα τῆς ληστείας καταστραφήσεται διὰ παντός.

Ἀλλ' ἡ ἑλληνικὴ κυβέρνησις, ἀντὶ νὰ ἐπιστήσῃ ἅπασαν τὴν προσοχὴν αὐτῆς, καὶ κινήσῃ πάντα λίθον πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ ὠφελιμωτάτου τούτου σιδηροδρόμου, ἦλθε πρῶτον εἰς λόγους καὶ ὑπέγραψε συμβόλαιον μετὰ τῆς ἑταιρίας Πυάτ, ὑποσχομένης κατασκευὴν σιδηροδρόμου ἀπὸ Πειραιῶς μέχρι Λαμίας, μέλλοντος δὲ νὰ ἑνωθῇ μετὰ τοῦ σιδηροδρόμου τῆς Τουρκίας, ὅστις, ἑνούμενος μετὰ τῶν σιδηροδρόμων τῆς Οὐγγαρίας, καὶ διερχόμενος διὰ Θεσσαλονίκης καὶ Λαρίσσης, μέλλει νὰ καταλήξῃ καὶ αὐτὸς εἰς τὴν Λαμίαν.

Ἀλλ' ὁ σιδηρόδρομος οὗτος, ἐκτελούμενος καὶ ἑνούμενος μετὰ τῶν σιδηροδρόμων τοῦ Δουνάβεως, μέλλει νὰ ὠφελήσῃ πολὺ μᾶλλον τὴν Τουρκίαν ἢ τὴν Ἑλλάδα, ἐὰν μὴ ἑνωθῇ μετὰ γραμμῆς ἀγούσης εἰς Αὐλῶνα. Ἀλλὰ πρὸς τοῦτο εἶναι ἀνάγκη νὰ διατρυπηθῇ ὁ Πίνδος, οὗτινος τὰ παρὰ τὸ Μέτσοβον στενὰ ἔχουσιν ὕψος 95000 μέτρων, ὅπερ καθιστᾷ ἀμφίβολον τὴν ἐκτέλεσιν.

Ἡ ἑλληνικὴ κυβέρνησις ἐν τῷ πρὸς τὴν ἑταιρίαν Πυὰτ συμβολαίῳ ὑπέσχετο νὰ δίδῃ κατ' ἔτος τῇ ἑταιρίᾳ 1000000 δρ. ἐπὶ δέκα ἔτη, 500 δὲ χιλιάδας δραχμῶν κατὰ τὰ ἑπόμενα 10 ἔτη, μέχρις οὗ συμπληρωθῶσι τὰ ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως ἐγγυηθέντα 8 ἐπὶ τοῖς ἑκατόν. Ἀλλ' ἡ ἐκτέλεσις τῆς ἐπιχειρήσεως ἀπέτυχε διὰ πολλοὺς λόγους.

Μετ' οὐ πολὺ δὲ βλέπομεν τὴν ἑλληνικὴν κυβέρνησιν μεταβουλευομένην καὶ ὑπογράφουσαν νέαν σύμβασιν μετὰ τῆς ἑταιρίας Gedalia πρὸς κατασκευὴν τοῦ ἀπὸ Ἀθηνῶν διὰ τῆς Κορίνθου εἰς Πάτρας σιδηροδρόμου, ὅστις μέλλει, ὡς εἴδομεν, νὰ καταστήσῃ τὸν Πειραιᾶ ἀντὶ τοῦ Βρενδησίου πρῶτον ἀφετήριον ἢ σταθμὸν τῆς Εὐρώπης πρὸς τὴν Ἀσίαν. Ἐπειδὴ τῆς μεταξὺ Ἀλεξανδρείας καὶ Βρενδησίου ἀποστάσεως οὔσης 835 μίλια, ἡ μεταξὺ Ἀλεξανδρείας καὶ Πειραιῶς εἶναι μόνον 511 μίλια, ἐξ οὗ προκύπτει διαφορὰ 32 ὡρῶν πλοῦ.

Ζ΄.

Ἀλλ' ἐν τούτῳ ἀνεφύη τὸ σπουδαῖον ζήτημα, ἂν μὴ ἦτο συμφορώτερον καὶ σκοπιμώτερον ἀντὶ τοῦ Πειραιῶς νὰ ἐκλεχθῇ ἄλλος τις λιμὴν κείμενος κατὰ τὰς νοτίους ἀκτὰς τῆς Πελοποννήσου, οἷον ὁ τοῦ Θορικοῦ, ἢ ὁ τῶν Πρασιῶν, ἀμφότεροι λιμένες μεγάλοι καὶ εὐσκεπεῖς, ἀπέχοντες πολὺ ὀλιγώτερον τοῦ Πειραιῶς τῆς Ἀλεξανδρείας, καθ' ὅλον δηλαδὴ τὸ μῆκος τῆς Πελοποννήσου.

Τὴν γραμμὴν ταύτην συνιστᾷ καὶ τὸ ἐσχάτως ὑπὸ τοῦ Δανοῦ Κρὺ ἐκδοθὲν σπουδαῖον σύγγραμμα, ὅπερ πραγματεύεται καὶ περὶ τῶν σιδηροδρόμων τῆς Ἑλλάδος. Τὸ ζήτημα τοῦτο ἐξελέγχει ψευδῆ τὴν θεωρίαν, καθ' ἣν ἐκ Πειραιῶς πρέπει νὰ ὁρμηθῶσι τρεῖς σιδηρόδρομοι.

Ἀλλὰ περὶ τούτου προτιθέμεθα νὰ πραγματευθῶμεν προσεχῶς.

ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ.

Ὁ δοὺξ τοῦ Ὠδιφρὲ Πασκιὲ ἐξελέχθη πρόεδρος τῆς Ἐθνικῆς συνελεύσεως τῆς Γαλλίας ἀντὶ τοῦ Κ. Buffet, ὀνομασθέντος ὑπουργοῦ τῶν ἐσωτερικῶν καὶ ἀντιπροέδρου τοῦ συμβουλίου.

Τὸ νέον ὑπουργεῖον τῆς Γαλλίας ἀπαρτίζεται ἤδη ὑπὸ τῶν Κ. Κ. Buffet, ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν, — Δουφὼρ ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης, — τοῦ δουκὸς Δεκάζες ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν, — τοῦ Λέοντος Σέϋ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν, — τοῦ στρατηγοῦ δὲ Σιτσέϋ ἐνὶ τῶν στρατιωτικῶν, — τοῦ ἀντιναυάρχου δὲ Μονταιγνιὰκ ἐπὶ τῶν ναυικῶν, — καὶ τοῦ Βαλλὼν ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως.

Τὸ νέον γαλλικὸν ὑπουργεῖον δὲν εἶναι οὔτε μοναρχικὸν οὔτε δημοκρατικόν, προσπαθοῦν δὲ νὰ τραπῇ συντηρητικὴν ὁδὸν ἄνευ ὡρισμένης πολιτικῆς ἀποχρώσεως, κινδυνεύει νὰ καταστῇ μὲν μισητὸν εἰς τοὺς μοναρχικούς, νὰ διεγείρῃ δὲ συγχρόνως καὶ τὴν ἀπέχθειαν τῶν δημοκρατικῶν. Οἱ δημοκρατικοὶ ἐργάζονται ὑπὲρ τῆς διαλύσεως τῆς Συνελεύσεως, ἐπὶ τῇ βεβαίᾳ ἐλπίδι ὅτι κατὰ τὰς μελλούσας ἐκλογὰς θὰ θριαμβεύσωσιν. Ἀλλ' ὁ πρωθυπουργὸς Βυφφὲ ἐκήρυξεν ἐσχάτως ὅτι ἡ κυβέρνησις οὐδαμῶς δικαιοῦται νὰ ἀποφασίσῃ ποτε πρέπει νὰ διαλυθῇ ἡ Συνέλευσις. Τὸ ζήτημα τοῦτο θὰ λυθῇ ὑπὸ τῆς Συνελεύσεως, κατὰ πᾶσαν δὲ πιθανότητα θὰ λυθῇ βραδύτερον τοῦ δέοντος, διότι ἡ Συνέλευσις αἰσθάνεται ὅτι ἡ φιλοζωία εἶναι τὸ ὑπέρτατον αὐτῆς καθῆκον, ἐνώπιον τοῦ ὁποίου αἱ δημοκρατικαὶ ἀπαιτήσεις οὐδὲν ἰσχύουσιν. Ὁ νέος πρόεδρος τῆς ἐν Βερσαλίᾳ Συνελευσεως, δουξ Ὠδιφρὲ Πασκιὲ, ἀπήγγειλε λόγον σφόδρα χειροκροτηθέντα. Εἶπε πρὸς τοῖς ἄλλοις ὅτι τὸ κοινοβουλευτικὸν πολίτευμα, πρὸς ὃ ἡ Γαλλία ὀφείλει αἰσίας καὶ ἐνδόξους ἡμέρας, εἶναι ἡ σωστικὴ ἄγκυρα τῆς Γαλλίας, καὶ ὅτι οὐαὶ εἰς τὴν χώραν ἐκείνην ἥτις, ἔστω καὶ ἐπὶ μίαν ἡμέραν, ἀνέχεται τὴν διακοπὴν τῶν δημοσίων ἐλευθεριῶν.

Η ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΧΙΟΥ.

Πρὸ διετίας σχεδὸν συστᾶσα ἡ Τράπεζα αὕτη τῇ πρωτοβουλίᾳ τοῦ Κ. Α. Δ. Συγγροῦ, προσλαβόντος ἱδρυτὰς τὴν ἐν Ἀθήναις « Ν. Τράπεζαν Ἀρχάγγελον » τὴν « Τράπεζαν Κωνσταντινουπόλεως » (Banque de Constantinople) καὶ τοὺς Κ, Κ. Μ. Ι. Νεγρεπόντη (Παρισίων) Μ. Θ. Ζυγομαλᾶν (Χίου) καὶ Χρ. Σιδερικούδην (Μερσίνης), διὰ τοῦ εὐαρέστου ἀποτελέσματος, ὅπερ δὶς ἤδη παρουσιάζει πρὸς τοὺς μετόχους αὐτῆς, ἀπέδειξεν ὅτι τοιαῦτα καταστήματα, ὑπὸ τοιαύτην νόημονα καὶ δραστηρίαν διοίκησιν, οἷα ἡ τῶν συμβούλων αὐτῆς, (τῶν μὲν ἐκ τῶν ἰδίων ἐνδημούντων ἱδρυτῶν, τῶν δὲ ἀντιπροσωπευόντων τοὺς ἀπόντας), καὶ τοῦ Κ. διευθυντοῦ αὐτῆς Α. Καράβα, προάγονται καὶ τοῖς μετόχοις καὶ τῷ δημοσίῳ ἐπικερδῆ καὶ βοηθητικὰ γίνονται. Οὕτως ἡ τράπεζα αὕτη, οὐ μόνον τὴν ὑπὸ τῆς ἐγχωρίου καὶ ἐξωτερικῆς βδέλλης τῆς τοκογλυφίας δεινῶς μαστιζομένην ναυτιλίαν τοῦ τόπου ἐβοήθησε, δανείζουσα ἐπὶ τόκῳ ἐλάττῳ τῶν 25 τοῖς ἑκατὸν, ἀλλὰ καὶ πρὸς ναυπήγησιν νέων πλοίων πολλοὺς συνέδραμε, καὶ διὰ συναλλαγματικῶν πολλοὺς τῶν ἐμπορευομένων ἐνταῦθα ἐβοήθησε, δανείζουσα ἐπὶ τῷ νομίμῳ καὶ μετρίῳ τόκῳ 12 τοῖς ἑκατὸν, καὶ τέλος ἀπέδωκε καθαρὰ κέρδη λ. θθ. 3,456 ἐπὶ τοῦ πραγματοποιηθέντος κεφαλαίου αὐτῆς λ, θθ. 19,440, ἐξ ὧν κερδῶν, ἀφαιρουμένων τοῦ ἀποθεματικοῦ καὶ τῆς ἀμοιβῆς ἱδρυτῶν, συμβούλων καὶ διευθυντοῦ, διανέμονται τοῖς μετόχοις λ. θθ. 2,699 ἤτοι πρὸς 13 7/8 τοῖς ἑκατὸν ἐτησίως, τουτέστι λ. θθ. 1,10 ἐφ' ἑκάστης μετοχῆς λ. θθ. 8.

Καί τοι ἀποτέλεσμα τοιοῦτον πᾶς τις καὶ τὸν κοινότερον οἰκονομικὸν νοῦν ἔχων δὲν δύναται ἢ νὰ θεωρήσῃ ὡς ἱκανῶς ἐπικερδοῦς χρηματικῆς ἐπιχειρήσεως προϊὸν, ἡμεῖς ἐν τούτοις ἀποβλέπομεν μᾶλλον εἰς ἄλλα ὑπὸ ἠθικὴν καὶ οἰκονομικὴν ἔποψιν μεγαλήτερα εἰς τὸ μέλλον κέρδη, ἅτινα ἡ πατρὶς ἡμῶν δύναται νὰ προσδοκᾷ. Διὰ τῆς ἔμφρονος διοικήσεως τῆς Τραπέζης, ἥτις ἀναμφιβόλως δὲν δύναται ἢ νὰ ἐφελκύσῃ τὴν κοινὴν ἐμπιστοσύνην (ὡς γίνεται κατάδηλον ἐκ τῶν ἐπιτοπίων καταθέσεων, αἵτινες ἐκ λ. θθ· ἐννεακοσίων τοῦ παρελθόντους ἔτους ἀνεβιβάσθησαν ἐφέτος εἰς τρεῖς χιλ· θθ. λ. περίπου) ἡ προαγωγή αὐτῆς ἐστι βεβαία, καὶ μετ' οὐ πολὺ ἐλπίζομεν ὅτι θέλομεν ἴδει τὰ κεφάλαια αὐτῆς αὐξανόμενα διὰ καταθέσεων καὶ μεγαλητέρων ἐν Εὐρώπῃ πιστώσεων, καὶ ἴσως ἐκδόσεως νέων μετοχῶν, πρὸς ὠφέλειαν τῆς Χίου, ἥτις στερεῖται μέχρι τοῦδε λιμένος, ὁδῶν, προκυμαίας, ἀτμοπλοΐας ἐγχωρίου, Θάτρου καὶ τόσων ἄλλων δημοσίων ἔργων, ἅπερ εἰσὶν ἀναγκαι συνάμα καὶ τεκμήρια τόπου χωροῦντος πρὸς τὴν πρόοδον. Ἡ Χίος δέ πάντων μάλιστα τῶν ὑστερούντων ὤφειλε νὰ ἦναι ὁ πρῶτος τόπος, ἔχουσα τοιούτους καὶ τοσούτους βαθυπλούτους καὶ ἐμπορικοὺς ἄνδρας ἔσω καὶ ἔξω.

Ὄνειρα καὶ χιμαίρας θεωρήσει τις τὰ πράγματα ταῦτα, ὡς καὶ ἡμεῖς τὰ θεωροῦμεν τὴν στιγμὴν ταύτην. Καὶ ὅμως ὅταν ἐγκύψῃ τις εἰς τὰ πράγματα, θὰ ἴδῃ ὅτι δὲν ἀπαιτεῖται ἢ μείζων αὐταπάρνησις καὶ ἡ προσήκουσα πρωτοβουλία. Ἄνευ τούτων οὐδέν. Ἄλλοτε ὁ δεινὸς καὶ φιλόπατρις ῥήτωρ ἀγορεύων πρὸς τοὺς συμπολίτας αὐτοῦ ἔκραζε « Δεῖ δὴ χρημάτων καὶ ἄνευ τούτων οὐδέν ἐστι γενέσθαι τῶν δεόντων ». Ἂς μᾶς ἐπιτρέψῃ ἡ ἱερὰ αὐτοῦ μνήμη νὰ μετατρέψωμεν ἐξαιρετικῶς διὰ τὴν Χίον τὸ σοφὸν αὐτοῦ παράγγελμα. « Ἔνεστιν ἡμῖν χρήματα. Δεῖ δὴ « μείζονος φιλοπατρίας καὶ πρωτοβουλίας καὶ « αὐταπαρνήσεως, ἄνευ γὰρ τούτων, οὐδέν « ἐστι γενέσθαι τῶν δεόντων παρ' ἡμῖν ·»

ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ.

ΥΠΟ

ΜΑΡΤΥΡΟΣ ΑΥΤΟΠΤΟΥ.

Η ΕΠΙ ΤΗΝ ΧΙΟΝ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ ΤΟΥ ΦΑΒΙΕΡΟΥ.

Α·

Ἡ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς 20ῆς ὀκτωβρίου τοῦ 1827 ἔτους γενομένη ἐν Ναβαρίνῳ ναυμαχία ἔσχε πολλὰς καὶ μεγάλας τὰς συνεπείας ἐν Ἑλλάδι, ἐν Τουρκίᾳ καὶ ἐν Εὐρώπῃ, περὶ ὧν προτιθέμεθα νὰ πραγματευθῶμεν ἐνταῦθα, ἀρχόμενοι ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος.

Εὐθὺς μετὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ τουρκικοῦ στόλου αἱ τρεῖς μεγάλαι δυνάμεις συνησθάνθησαν οἵαν ἀνεδέχθησαν σπουδαίαν εὐθύνην, ἀποκηρύξασαι ἑαυτὰς τοιουτοτρόπως ἐναντίας τῶν βουλευμάτων τοῦ σουλτάνου· καὶ ἐνενόησαν ὅτι μόνον, ἐὰν ἡ ἐπέμβασις αὐτῶν συνεπήγετο τὴν ἡσυχίαν καὶ τὴν ἀσφάλειαν ἐν τῷ Ἀρχιπελάγει, ἠδύναντο αὗται νὰ δικαιώσωσί πως τὸ δικαίωμα τῆς ἐπεμβάσεως, ὅπερ ἐσφετερίσθησαν. Ἐπειδὴ, ἐπιδοκιμαζομένη μὲν ὑπὸ τῶν μὲν, ἀποδοκιμαζομένη δὲ ὑπὸ τῶν δὲ, ἡ μάχη τοῦ Ναβαρίνου παρέσυρε τοὺς συμμάχους πέραν τῶν ὅρων, οὓς δὲν ἐπεθύμουν νὰ ὑπερβῶσι τοὐλάχιστον αἱ δύο συνυπογράψασαι τὴν ὁμολογίαν τοῦ Λονδίνου δυνάμεις, ἡ Γαλλία καὶ ἡ Ἀγγλία. Τὸ χυθὲν αἷμα ἔπρεπεν ἄρα νὰ ἐπιφέρῃ εὐθὺς τὴν βελτίωσιν τῶν πραγμάτων ἐν τῇ Ἀνατολῇ. Ἔπρεπε δηλαδὴ νὰ γένῃ πασιφανὲς ὅτι ἡ ἐπιμονὴ τῆς Πύλης ἦτο ἔνοχος, καὶ ὅτι ὁ λαὸς, ὃν αἱ δυνάμεις ἔκριναν ἵν' ἀπελευθερώσωσιν, ἦτο ἄξιος νὰ καταλάβῃ ποτὲ θέσιν ἔντιμον μεταξὺ τῶν πεπολιτισμένων ἐθνῶν. Διὸ καὶ οἱ ναύαρχοι, συναισθανόμενοι τὸ καθῆκον αὐτῶν, ἤρξαντο εὐθὺς νὰ καταδιώκωσι τὴν πειρατείαν, ἥτις ἦτο τὸ μέγα ἐπιχείρημα, ὅπερ προὐβάλλοντο οἱ ἀντίπαλοι τῆς ἑλληνικῆς ἐλευθερίας, καὶ νὰ καταστέλλωσι τὴν μετεωρισθεῖσαν φαντασίαν τῶν Ἑλλήνων, οἵτινες ἐνόμιζον ὅτι μετὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ ὀθωμανικοῦ στόλου, βοηθούμενοι ὑπὸ τῶν τριῶν δυνάμεων, ἠδύναντο νὰ ἐπεκτείνωσι κατὰ τὸ δοκοῦν τὰ ὅρια τῆς ἀπελευθερωθείσης αὐτῶν πατρί-

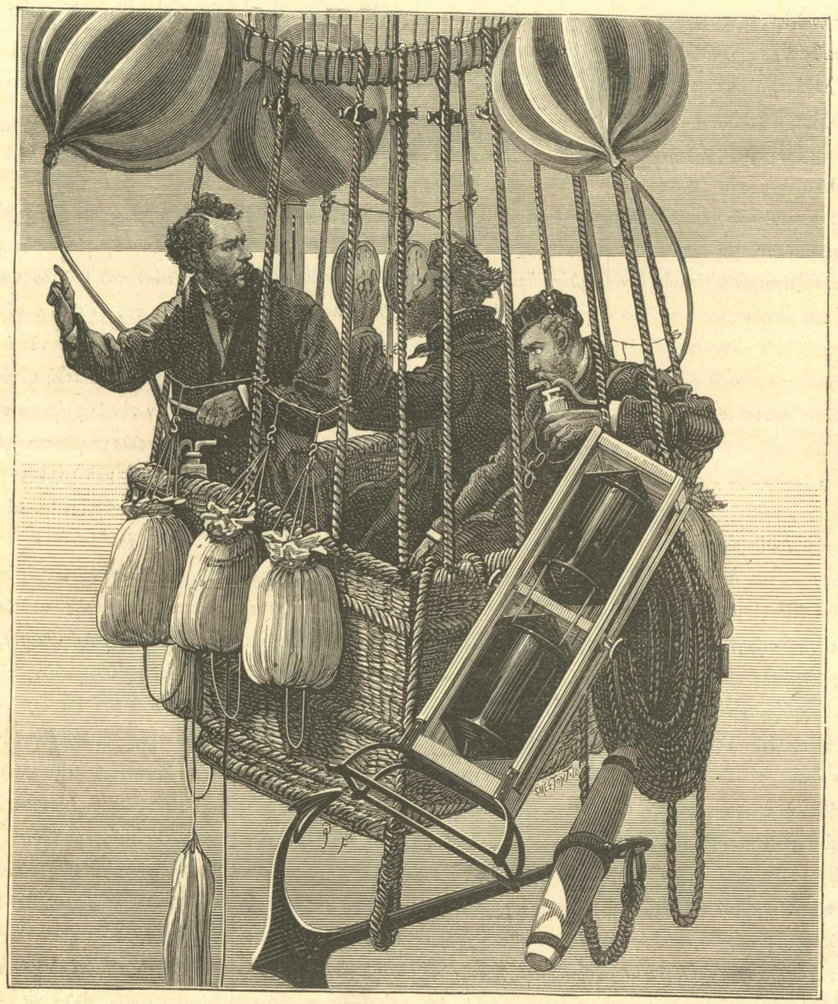

Η ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΟΥ ΖΕΝΙΘ.

Ο Κ. ΔΟΥΦΩΡ.

[Ἴδ. σελ. 100.]

Ο Κ. ΒΥΦΦΕ.

δος, καὶ ἡτοίμαζον ἤδη ἀναφανδὸν ἐκστρατείας ἐπὶ τὴν Ἤπειρον, τὴν Κρήτην, τὴν Σάμον καὶ τὴν Χίον.

Τῇ 24ῃ ὀκτωβρίου, ἐν ᾧ τὸ αἷμα τοῦ Ναβαρίνου ἤχνιζεν ἔτι, οἱ ναύαρχοι τῶν στόλων τῆς Γαλλίας, Ἀγγλίας καὶ Ῥωσσίας ἤρξαντο νὰ διασκεδάζωσι τὰς πλάνας τῆς ἐθνικῆς συνελεύσεως τῶν Ἑλλήνων. « Δὲν θὰ ἐπιτρέψωμεν ὑμῖν, ἔλεγον, νὰ φέρητε τὴν ἐπανάστασιν μήτε εἰς τὴν Χίον μήτε εἰς τὴν Ἤπειρον. Ἐπειδὴ δὲν θέλομεν ἵνα διὰ τῶν ἀπερισκέπτων τούτων ἐκστρατειῶν διακυβεύητε μάτην τὴν ζωὴν ἀθώων χριστιανῶν. »

Τὰ ἐπιτάγματα ταῦτα ἠδύναντο νὰ φανῶσιν ἄδικα καὶ ἀπηνῆ, προκειμένης μάλιστα τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Χίου. « Ἀπὸ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ἡ δυστυχὴς ἡμῶν πατρὶς ὑπεδουλώθη, ἔλεγον ἐν τῷ πρὸς τοὺς ναυάρχους τῶν δυνάμεων ὑπομνήματι αὐτῶν οἱ Χῖοι,] μυριάδες Χίων, διασωθέντες ἐκ τῆς σφαγῆς, πλανῶνται πανταχόσε τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀσίας, ἀγνοοῦντες ποῦ νὰ κρύψωσι τὴν γυμνότητα καὶ τὰ δάκρυα αὐτῶν. Ὑφίστανται δὲ καρτερικῶς τὰ δεινὰ ταῦτα, ἐλπίζοντες ὅτι ἤγγικεν ἡδὴ ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν θὰ δυνηθῶσι νὰ ἀνακτήσωνται τὴν πάτριον γῆν. Ἡ ἡμέρα αὕτη ὑπέφωσκεν ἤδη μάλιστα μετὰ τὴν ναυμαχίαν τοῦ Ναβαρίνου, αφ' οὗ δηλαδὴ οἱ μονάρχαι τῆς Εὐρώπης ᾤκτειραν τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἔλαβον ὑπὸ τὴν αἰγίδα αὐτῶν τὸν ταλαιπωρούμενον αὐτῆς λαόν. Διὸ καὶ οἱ φυγάδες Χῖοι συνηθροίσθησαν, καὶ κατὰ τὸ πατροπαράδοτον ἔθιμον ἐξέλεξαν τοὺς δημογέροντας καὶ τὸν ἐθνάρχην αὐτῶν. Δι' ἰδιωτικῶν δὲ συνδρομῶν κατώρθωσαν νὰ ἐξαρτύσωσι στόλον ἀξιόλογον, οὗτινος σχεδὸν τὰ τρία τέταρτα τῶν πληρωμάτων εἶναι Χῖοι, ὑποσχεθέντες νὰ ὑπηρετῶσιν ἀμισθί. »

Πλοίαρχοι δὲ ἐξελέχθησαν οἱ ἐπισημότατοι τῶν Χίων ναυκλήρων. — « Οὐδέποτε, (ἔλεγον πρὸς τοὺς ναυάρχους τῶν μεγάλων δυνάμεων οἱ πρὸς αὐτοὺς ἀποσταλέντες πρέσβεις τῶν Χίων Δημήτριος Μάξιμος καὶ Ἀθανάσιος Ῥαφαῆλος,) οὐδέποτε τακτικωτέρα καὶ δικαιοτέρα ἐκστρατεία ἡτοιμάσθη ἐν Ἑλλάδι. »

Β'.

Ἡ δὲ ἐν Αἰγίνῃ ἑλληνικὴ κυβέρνησις, ἐπιδοκιμάζουσα τότε πληρέστατα τὴν εἰς τὴν Χίον ἐκστρατείαν, ὑπεσχέθη νὰ ἀποστείλῃ εἰς τὴν νῆσον μετὰ τοῦ στόλου τὸ τακτικὸν σῶμα τοῦ Φαβιέρου καὶ ἀπόσπασμα ἀτάκτων ἐθελοντῶν. « Ἐπειδὴ δὲ καθ' ἅπασαν τὴν νῆσον Χίον ὑπῆρχον (ἔλεγον οἱ πρέσβεις τῶν Χίων) εἰμὴ μόνον 300 τακτικοὶ στρατιῶται Τοῦρκοι, 200 ἄτακτοι καὶ περὶ τοὺς 600 κατοίκους Τούρκους, οὐδεμία ὑπῆρχεν ἀμφιβολία ὅτι ἡ ἐκστρατεία, ὑπὸ τοιούτους γινομένη οἰωνοὺς, ἔμελλε νὰ ἐπιτύχῃ πρὸς ἀπελευθέρωσιν τῆς νήσου. »

Ἀλλ' ἡ ἑλληνικὴ κυβέρνησις, ἀντὶ νὰ περιμείνῃ τὴν συγκατάνευσιν τῶν ναυάρχων τῶν τριῶν μεγάλων δυνάμεων, οὓς διώρα ἥκιστα πρὸς τὴν ἐκστρατείαν διακειμένους, ἔσπευσε νὰ ἀποστείλῃ εἰς Ψαρὰ τὸν Γάλλον συνταγματάρχην καὶ φιλέλληνα Φαβιέρον. Τῇ δὲ 28ῃ ὀκτωβρίου τοῦ 1827 ἔτους ὁ ἄτρομος συνταγματάρχης ἀπέβη εἰς τὴν Χίον μετὰ 1000 τακτικῶν, 1500 ἀτάκτων καὶ εἴκοσι κανονίων.

Ὁ πασσᾶς τῆς νήσου Ἰουσοὺφ ἐκλείσθη εὐθὺς ἐν τῷ φρουρίῳ. Ὁ κομμοδόρος Χάμιλτων ἐτύγχανε τότε ἐν Σμύρνῃ. « Ὁ ὑπουργὸς Κάνιγγ, ἔγραφεν οὗτος πρὸς τὸν ναύαρχον δὲ Rigny, ἀποδοκιμάζει πάντως τὴν εἰς τὴν Χίον ταύτην ἐκστρατείαν τῶν Ἑλλήνων. Ἐὰν δὲ ἦναι ἔτι δυνατὸν νὰ ἐπιτύχωμεν ἀσφαλειάν τινα τῆς ζωῆς τῶν ὑπολειφθέντων αὐτῇ ὀλιγίστων ἔτι κατοίκων, φρονῶ ὅτι κάλλιστα πράξομεν ἐμποδίζοντες αὐτήν. » Καὶ ταῦτα γράψας ὁ κομμοδόρος ἐπέταξε τὸν πλοίαρχον Χοθὰν τοῦ Πάρθου ἵνα διακηρύξῃ τοῖς Ἕλλησιν ἀρχηγοῖς ὅτι οὐ μόνον ἐθεώρει τὴν ἐκστρατείαν αὐτῶν ταύτην ὡς λίαν ἐπικίνδυνοι πρὸς τὰς δυνάμεις, ἀλλὰ καὶ ὡς ἀπάνθρωπον. « Οὐδέποτε, ἔλεγεν αὐτοῖς, ἡ Ἑλλὰς θὰ δυνηθῇ νὰ διατηρήσῃ ναυτικὴν δύναμιν ἱκανὴν ὥστε νὰ ἐμποδίζῃ τοὺς Τούρκους νὰ μεταβαίνωσιν ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν ἀπὸ τοῦ Τζεσμὲ εἰς τὴν Χίον, καὶ τότε βεβαίως μέλλομεν νὰ ἴδωμεν νέαν χείρονα τῆς πρώτης καταστροφὴν καὶ πανολεθρίαν. Τίς δὲ δύναται σήμερον νὰ ἐμποδίσῃ τὸν λοιπὸν στόλον τῆς Τουρκίας, ὅστις εἶναι συνηθροισμένος ἐν Καλλιπόλει, τοῦ ἐλθεῖν εἰς Τζεσμέ; Ὁ στόλος οὗτος ἀπέχεται τούτου νῦν βεβαίως, διότι φοβεῖται τὴν παρουσίαν τῶν στόλων των τριῶν δυνάμεων· καὶ ὅμως δὲν βλέπω κατὰ τί οἱ ὅροι τῆς ἐν Λονδίνῳ συμβάσεως δύνανται νὰ ἐμποδίσωσι τοὺς στόλους τῆς Τουρκίας νὰ μεταβαίνωσιν ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς ἕτερον τουρκικὸν λιμένα. »

Γ'.

Οἱ Ἄγγλοι ὑπώπτευον ὅτι οἱ Γάλλοι ὑπεστήριζον κρυφίως τὴν εἰς τὴν Χίον ἐκστρατείαν τοῦ Γάλλου Φαβιέρου· Ἀλλ' ἡ εὐθύτης τοῦ Γάλλου ναυάρχου δὲ Ῥιγνὺ διεσκέδασεν εὐκόλως τὰς ὑποψίας ταύτας τῶν Ἄγγλων. Ἐπειδὴ οὗτος ἀπεδοκίμασε διαρρήδην τὴν ἐπιχείρησιν ταύτην, « ἥτις, ἔλεγεν, ἔμελλε νὰ γένηται ἀφορμὴ νέων δυσχερειῶν. Οἱ καθολικοὶ τῆς Χίου κατέφυγον εἰς τὰ προξενεῖα. Οἱ Τοῦρκοι κατὰ τὸ 1821 ἐσεβάσθησαν τὸ ἄσυλον τοῦτο· ἀλλ' οἱ Χῖοι ναῦται ἐβίασαν αὐτὰ, καὶ ἐκακοποίησαν τοὺς καθολικοὺς, οἵτινες, πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν, συνέπραττον μετὰ τῶν Ὀθωμανῶν τὸν ὄλεθρον τῆς νήσου. »

Οἱ ναύαρχοι Κόδριγκτων καὶ Χάϊδεν, καταπλεύσαντες εἰς Μελίτην, ἔμαθον τὴν εἰς τὴν Χίον ἐκστρατείαν τοῦ Φαβιέρου. Ὁ Ῥῶσσος Χάϊδεν ἐφάνη μᾶλλον ἐξωργισμένος. « Οἱ Ἕλληνες, ἔγραφεν εἰς τὸν Γάλλον ναύαρχον δὲ Ῥιγνὺ, βεβαίως ἐμάνησαν, ἐπιχειρήσαντες τὴν εἰς τὴν Χίον ἐκστρατείαν· διότι οὐ μόνον δὲν θὰ κατορθώσωσι οὐδὲν, ἀλλὰ καὶ θὰ περιπλέξωσι καὶ διακυβεύσωσι τὰς πρὸς τοὺς Τούρκους σχέσεις ἡμῶν. » Ὁ δὲ Ἄγγλος Κόδριγκτων, ἧττον συγκεκινημένος, ἀνέθηκε τὸ ἔργον τῆς εἰρηνεύσεως τῆς νήσου εἰς τὸν Γάλλον ναύαρχον, πρὸς ὃν διέκειτο φιλικώτατα. « Τὸ ἔργον σου εἶναι δύσκολον, ἔγγραφε πρὸς αὐτὸν, φίλε μου, ἀλλ' οὐδεὶς δύναται νὰ ἐκτελέσῃ τοῦτο κάλλιον σοῦ. »

Δ.

Ἐν τούτῳ δὲ, προσκληθέντες τὸ πρῶτον παρὰ τοῦ πλοιάρχου τοῦ Πάρθου ἵνα παραιτηθῶσι τῆς ἐπιχειρήσεως αὐτῶν, καὶ ἐπανέλθωσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα, οἱ μετανάσται Χῖοι ἤρξαντο νὰ κραυγάζωσιν ἀδημονοῦντες. — « Πῶς; αὐτοὶ οἱ ναύαρχοι τῶν χριστιανικῶν δυνάμεων (ἔλεγον πρὸς τοὺς ναυάρχους οἱ πρέσβεις αὐτῶν) οἱ ναύαρχοι, ἐξ ὧν ἡ Ἑλλὰς ἐλπίζει τὰ πάντα, ἔρχονται τώρα ζητοῦντες ἵνα καταλίπωμεν ἀμαχητὶ τὴν ἀνακτηθεῖσαν ἡμῶν φιλτάτην πατρίδα μετὰ τῶν λοιπῶν ἑλληνικῶν στρατευμάτων, καὶ ἀφήσωμεν τοὺς δυστυχεῖς αὐτῆς αἰχμαλώτους, τοὺς γονεῖς καὶ τὰ τέκνα ἡμῶν ἕρμαια τῆς μανιώδους ἐκδικήσεως τῶν ἐχθρῶν! Ἢ ἀγνοοῦσιν ὅτι μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Φαβιέρου μέλλουσι νὰ ἐπαναληφθῶσιν εὐθὺς δεινότεραι αἱ φρικώδεις σκηναὶ τοῦ παρελθόντος; Δὲν ἀπολείπεται ἄρα εἰς τοὺς Χίους ἄλλο ἢ νὰ ἐνταφιασθῶσι ζῶντες ἐν τοῖς τάφοις τῶν πατέρων αὐτῶν. Ἡ γῆ τῆς πατρίδος ἡμῶν, ἔλεγον, δὲν ἐρρόφησεν ἔτι ὅλον τὸ αἷμα, δι' οὗ ἐποτίσθη. Αἱ γυναῖκες, τὰ τέκνα, αἱ μητέρες καὶ οἱ ἱερεῖς ἡμῶν κατέχονται δέσμιοι αἰχμάλωτοι ἐν τῷ φρουρίῳ. Δὲν δικαιούμεθα ἄρά γε νὰ ἐλπίσωμεν βοήθειάν τινα καὶ συμπάθειαν παρὰ τῶν χριστιανῶν βασιλέων, καὶ παρὰ τῶν τριῶν ναυάρχων, οἵτινες ἀντιπροσωπεύουσιν αὐτοὺς παρ' ἡμῖν; »

Ε'.

Ἀλλ' εἰ καὶ οἱ ναύαρχοι τῶν τριῶν δυνάμεων ἔμειναν ἀμείλικτοι καὶ ἀκλόνητοι, ἡ ἐκστρατεία τῆς Χίου ἤρξατο νὰ παραλύηται, ὡς ἡ τοῦ Βάσσου καὶ Κριεζώτη εἰς τὸ Τρικερι, ὡς ἡ τοῦ στρατηγοῦ Church καὶ Κώστα Βότσαρη εἰς τὴν δυτικὴν Ἑλλάδα. Οἱ στρατηγοὶ οὗτοι ἠναγκάσθησαν νὰ διαλύσωσι τὰ στρατεύματα αὐτῶν πρὸς τὸ ἄκουσμα τῆς ἀφίξεως πολυαρίθμων τουρκικῶν στρατευμάτων. Μόνοι δὲ οἱ τακτικοὶ ἔμειναν πιστοὶ εἰς τὸν Φαβιέρον μέχρι τοῦ δεκεμβρίου, ὅτε ἤρξαντο σποραδικαί τινες λειποταξίαι.

Ὁ Φαβιέρος, προβλέπων ἤδη τὸ ἄθλιον τέλος τῆς ἐκστρατείας, ἐξέδιδε προκηρύξεις ἐπὶ προκηρύξεσι. « Κακόβουλοί τινες, ἔλεγε πρὸς τοῖς ἄλλοις, παίζουσι πτοοῦντες τὸν λαόν. Ἐγὼ δὲν κατακρατῶ οὐδένα διὰ βίας. Ὅσοι θέλουσι ν' ἀναχωρήσωσι, δύνανται νὰ φύγωσιν ἐλευθέρως ἀλλ' οὐχὶ καὶ ἀποφέροντες τὰ ὑπάρχοντα. Ἐπειδὴ ἡ ὡραία αὕτη νῆσος δὲν πρέπει νὰ κατοικῆται ὑπὸ ποιμνίου δούλων. Ἰδοὺ δὲ τί ἔκρινα. Τὰ κινητὰ καὶ ἀκίνητα κτήματα τῶν φυγάδων θὰ δημευθῶσιν ἐν μέρει μὲν ὑπὲρ ἐκείνων, ὅσοι ἀναμένουσι καρτερικῶς καὶ ἄδοντες τὸν ἐχθρὸν, ἐν μέρει δὲ ὑπὲρ τῆς πατρίδος. Ἀναδέχομαι δὲ νὰ πείσω τὴν ἑλληνικὴν κυβέρνησιν νὰ ἐπικυρώσῃ τὰ διατάγματά μου ταῦτα, καὶ προσκαλῶ τοὺς δημογέροντας τῆς Χίου νὰ δημοσιεύσωσιν αὐτά. »

ΣΤ'.

Ἀλλ' ἐν τούτῳ ἡ πολιορκία τῆς ἀκροπόλεως τῆς Χίου δὲν προυχώρει κατ' εὐχὴν, ὁ δὲ στόλος τῆς Καλλιπόλεως ἡτοιμάζετο νὰ διέλθῃ τὰ στενὰ τῶν Δαρδανελλίων. Ὁ Ταχὶρ Πασσᾶς, κατασταθεὶς καὶ μετὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ Ναβαρίνου ἀγαπητὸς τῷ λαῷ καὶ τῷ σουλτάνῳ, ἐναυάρχει τοῦ στόλου ἐκείνου. Οἱ δημογέροντες τῆς Χίου παρεκάλουν τοὺς ναυάρχους ἵν' ἀναχαιτίσωσι τὴν πρόοδον τοῦ τουρκικοῦ στόλου. « Τὴν παράκλησιν ταύτην τῶν Χίων, ἔγραφεν ὁ ναύαρχος Κόδριγκτων πρὸς τοὺς συναδέλφους αὐτοῦ ἀρχιναυάρχους τῆς Γαλλίας καὶ Ῥωσσίας, δὲν δυνάμεθα νὰ ἀποδεχθῶμεν κατ' οὐδένα τρόπον. Ἡ εἰς τὴν Χίον ἐκστρατεία ἐγένετο παρὰ τὴν γνώμην ἡμῶν καὶ βεβαίως πρὸς βλάβην τῆς Ἑλλάδος. Δίκαιον εἶναι λοιπὸν ἵνα ὑφιστῶνται τὰς συνεπείας αὐτῆς οἱ ἄνευ τῆς ἀδείας ἡμῶν ἐπιχειρήσαντες τὸ ἀπονενοημένον τοῦτο τόλμημα. Οὐδὲ δυνάμεθα τούτου ἕνεκα νὰ ἐπαναλάβωμεν ἐδῶ ὑπὲρ τῆς Χίου τὴν ναυμαχίαν τοῦ Ναβαρίνου. » Καὶ ἀποκρινόμενος κατ' εὐθεῖαν πρὸς τοὺς πρέσβεις τῶν Χίων, « Γνωρίζετε κάλλιον ἡμῶν, κύριοι, ἔλεγε πρὸς αὐτοὺς, ὅτι, ἐὰν τὰ χρήματα, ὅσα κατηναλώθησαν ἀνωφελῶς ὑπὲρ τῆς ἀπονενοημένης ταύτης ἐκστρατείας, ἐξωδεύοντο ἐν τῇ Πελοποννήσῳ, ἀπὸ πολλοῦ ἤδη ὁ στρατὸς τοῦ Ἰβραὴμ ἤθελεν ὑποστῆ τὴν αὐτὴν τῷ στόλῳ τοῦ Ναβαρίνου τύχην, καὶ ἡ Ἑλλὰς δὲν ἔμελλε νὰ ἀκούῃ τώρα τὰς ἐκ τῆς διαγωγῆς τῶν Χίων δικαίας ἡμῶν ἐπιπλήξεις. »

Ὁ ναύαρχος δὲ Ῥιγνὺ ἠγάπα ὑπερβαλλόντως τὸν Φαβιέρον. Οὐδεὶς ἀληθῶς ἠδύνατο νὰ μείνῃ θεατὴς ἀδιάφορος τῆς ἀνδρίας καὶ τῆς εἰς τὴν νέαν αὐτοῦ πατρίδα ἀφοσιώσεως τοῦ γενναίου τούτου στρατιώτου. Ἔπρεπε λοιπὸν ἡ Γαλλία ἵνα τείνῃ αὐτῷ χεῖρα βοηθείας καὶ ἀπαλλάξῃ αὐτὸν τῆς δεινῆς θέσεως, εἰς ἣν ἐνέβαλεν αὐτὸν ἡ εὐγενὴς καὶ τολμηρὰ ἀλλὰ κακῶς λελογισμένη ἐκείνη ἐκστρατεία. Ἀλλὰ πρὸς τὰς πρώτας περὶ ὑποχωρήσεως προτάσεις ὁ Φαβιέρος ἀπεκρίθη μετὰ τῆς συνήθους αὐτῷ ἀταραξίας καὶ ἱλαρότητος. « Ἀναγνωρίζω τὴν ὑμετέραν φιλίαν καὶ εὐχαριστῶ ὑμῖν, ἔγραφε πρὸς τὸν Γάλλον ναύαρχον τῇ 20ῃ φεβρουαρίου τοῦ 1828 ἔτους ὁ Φαβιέρος. Ἀλλὰ θαρρεῖτε. Εἰ καὶ οἱ στρατιῶταί μου δυναναστρεφοῦσι πρὸς τὸν χαλινὸν τῆς στρατιωτικῆς πειθαρχίας, εἰ καὶ ῥαδιουργοῦνται ἔξωθεν παντοιοτρόπως, τὰ πάντα προσρήγνυνται πρὸς τὴν ἀκράδαντον αὐτῶν ἀφοσίωσιν καὶ ἀνδρίαν. Ἀλλὰ δυστυχῶς στεροῦμαι ἀπὸ δύο ἤδη μηνῶν πυρίτιδος καὶ σφαιρῶν τῶν ῥαδιουργιῶν ἕνεκα τούτων, καὶ εἶμαι πεπεισμένος ὅτι, ἐὰν εἴχομεν τὰ ἀναγκαῖα πολεμοφόδια, πρὸ πολλοῦ θὰ ἤμεθα κύριοι τῆς ἀκροπόλεως τῆς Χίου καὶ ὁλοκλήρου τῆς νήσου. »

Ἀλλ' ἐν ᾧ ὁ Φαβιέρος οὕτω μετεωρίζετο ἔτι ὑπὸ κενῶν ἐλπίδων, ὁ Ταχὶρ πασσᾶς, ὠφελούμενος ἐκ τινος σκοταίας νυκτὸς, ἔρριψεν εἰς τὴν ἀκρόπολιν τῆς Χίου ἐπιβοήθειαν 2500 Τούρκων, ἐξ οὗ ἐξέλιπεν εὐθὺς πᾶσα ἐλπὶς τῆς προσεχοῦς αὐτῆς ἁλώσεως. Ταυτοχρόνως δὲ ἠγγυροβόλησεν ἔμπροσθεν τῆς Χίου ἡ γαλλικὴ φρεγάδα Fleur de Lys, ἥτις ἤρξατο νὰ παραλαμβάνῃ τινὰς τῶν Ἑλλήνων στρατιωτῶν καὶ μετακομίζῃ αὐτοὺς εἰς τὴν Σύρον. Μετὰ δέ τινας ἡμέρας ἔφθασεν εἰς τὴν Αἴγιναν ἡ ἑλληνικὴ φρεγάτα Ἑλλὰς, τὸ πυροπολικὸν τοῦ Κανάρη καὶ τὸ ἀγγλικὸν βρίκιον Νέλσων πεφορτισμένα οἰκογενειῶν, αἵτινες ἤρχοντο ἐκ Χίου ζητοῦσαι παρὰ τῆς ἑλληνικῆς κυβερνήσεως ἄρτον καὶ στέγην. Τὰ παλληκάρια μετεβιβάσθησαν ἐπὶ τῶν σπετζιωτικῶν πλοίων.

Ζ'.

Πρὸς τὴν θέαν τῆς καταστάσεως τῶν ἐπανερχομένων τούτων στρατιωτῶν καὶ τῆς οἰκτρᾶς ἀποτυχίας τῆς ἐκστρατείας ἐκείνης, ὑπὲρ ἧς ἐδαπανήθη ὁ ἔσχατος ὀβολὸς τοῦ ἔθνους, ὁ λαὸς τῆς Σύρου περιῆλθεν εἰς φρικτὴν ἀγανάκτησιν. « Ὁ συνταγματάρχης Φαβιέρος, ἐκραύγαζον πάντες ἐν Σύρᾳ καὶ ἐν Αἰγίνῃ, εἶναι προδότης. Αὐτὸς πρῶτος φυγομαχῶν ἔδωκε τὸ σημεῖον τῆς ἀναχωρήσεως. » Καὶ ἀληθῶς ὁ Φαβιέρος ἔδωκε τὸ σημεῖον

τῆς ὑποχωρήσεως. Ἀλλ' ὅπως ἡ ὑποχώρησις αὕτη ἐκτελεσθῇ εὐτάκτως ἠναγκάσθη νὰ καταλίπῃ πρὸς ὥραν τοὺς τακτικοὺς, οἵτινες περιῆλθον ἐν τῷ μεταξὺ εἰς ἐσχάτην ἀμηχανίαν. Καὶ τῷ ὄντι κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν αὐτοῦ εἰς Χίον τὸ γαλλικὸν πλοῖον Fleurs de Lys εὗρεν αὐτοὺς συσσωρευμένους παρὰ τὸν λιμένα τοῦ Μέστα ἐπί τινος σπιλάδος ἄνευ ὕδατος, ἄνευ ζωοτροφιῶν καὶ πυροβολουμένους μακρόθεν ὑπὸ τῶν Τούρκων. Ἡ φρεγάτα αὕτη ἔφθασεν ἀληθῶς ἐγκαίρως ὅπως σώσῃ αὐτούς. Ἀλλὰ κακῇ μοίρᾳ ὁ ἄνεμος ἐνεπόδιζε τὴν προσπέλασιν τῶν λέμβων τοῦ πλοίου, ὅπερ μάτην ἀνέμενεν αὐτοὺς πλησίστιον μακρόθεν. Τότε ὁ Γάλλος πλοίαρχος Ἀαλάνδος, βλέπων αὐτοὺς μὲν ἀποθνήσκοντας σωρηδὸν ὑπὸ τῶν Τουρκικῶν βολῶν, τοὺς δὲ πρὸς παραλαβὴν αὐτῶν ἀποσταλέντας λέμβους μὴ δυναμένους νὰ πλησιάσωσι κατ' οὐδένα τρόπον πρὸς τὴν παραλίαν ἕνεκα τοῦ ἐπιπνέοντος σφοδροτάτου ἀνέμου, ἐτόλμησε νὰ φέρῃ τὸ πλοῖον πλησιέστατα τῆς σπιλάδος, καὶ τοσοῦτον, ὥστε παρ' ὀλίγον ἐξώκειλεν, ἐὰν μὴ οἱ Ἕλληνες στρατιῶται ἔφθανον κολυμβῶντες καὶ ἀναρριχώμενοι νὰ σωθῶσιν ἐπὶ τοῦ γαλλικοῦ τούτου πλοίου. Ἦσαν δὲ πάντες ἑπτακόσιοι τακτικοὶ, κάτισχνοι, ἐκτετηκότες, καὶ οἱ πλεῖστοι καταπεπληγωμένοι, ἀλλ' οὐδόλως καταβεβλημένοι τὸ φρόνημα, ἀναδείξαντες ἑαυτοὺς μέχρι τελευταίας στιγμῆς ἀξίους τοῦ γενναίου αὐτῶν ἀρχηγοῦ.

Φθάσας εἰς Σύρον τὴν πέμπτην τῆς 27ης μαρτίου, ὁ Φαβιέρος ἠθέλησε νὰ ἀποβῇ εἰς τὴν προκυμαίαν τοῦ λοιμοκαθαρτηρίου. Ἀλλ' αἱ πύλαι τοῦ ὑγειονομείου ἐκλείσθησαν ἐνώπιον αὐτοῦ. Ἐκεῖνος δὲ, ὀργισθεὶς καὶ βιάσας αὐτὰς, εἰσῆλθεν εἰς τὴν Σύρον ξιφήρης, παραπεμπόμενος ὑπὸ πλήθους λαοῦ βρυχωμένου καὶ συρίζοντος αὐτόν.

Η΄.

Τοιοῦτον ἔσχε τέλος ἡ πολυθρύλλητος ἐκστρατεία εἰς τὴν Χίον, ὅτε ὁ Καποδίστριας ἔφθασεν ἤδη εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ κατεστάθη ὑπὸ τοιούτους οἰωνοὺς εἰς τὴν ἀρχήν.

Τῇ 3ῃ δεκεμβρίου τοῦ 1827 ἔτους ὁ Ἄγγλος ναύαρχος Κόδριγκτων ἐπετάχθη παρὰ τῆς ἀγγλικῆς κυβερνήσεως νὰ πέμψῃ εἰς Ἀγκώναν ἓν πολεμικὸν πλοῖον, μετακομίσον εἰς τὴν Ἑλλάδα τὸν κυβερνήτην, ὃν ἐξέλεξεν ἡ ἐν Τροιζῆνι ἐθνικὴ τῶν Ἑλλήνων συνέλευσις. Ὁ Καποδίστριας, ἐπιβὰς τοῦ πλοίου Warspite, ἔφθασεν εἰς Μελίτην τῇ 10ῃ ἰανουαρίου τοῦ 1828 ἔτους. Ἐκεῖθεν δὲ ἀπῆλθε τῇ 15ῃ, μεταβαίνων εἰς τὴν Αἴγιναν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἀγγλικοῦ πλοίου, παραπεμπόμενος καὶ ὑπὸ τοῦ ῥωσσικοῦ πλοίου ἡ Ἑλένη.

Ἐντὸς πέντε ἡμερῶν ὁ κυβερνήτης περιεποίησεν ἑαυτῷ τὴν εὔνοιαν τῶν δύο ναυάρχων, οἵτινες ἐνόμιζον αὐτὸν ἀποκλίνοντα πάντως πρὸς τὴν Ῥωσσίαν. « Ἐπεθύμουν, φίλτατέ μοι ναύαρχε, ἔγραφεν ὁ Κόδριγκτων πρὸς τὸν Γάλλον ναύαρχον δὲ Ῥιγνὺ, ἵνα ἴδῃς ἐδῶ τὸν κόμητα Καποδίστριαν, καὶ μάθῃς παρ' αὐτοῦ τὴν συμφωνίαν τῶν βουλευμάτων αὐτοῦ πρὸς τὰ ἡμέτερα. Μόνος ὁδηγὸς αὐτοῦ εἶναι ἡ συνθήκη τοῦ Λονδίνου, καὶ ἔχει σταθερὰν πρόθεσιν ἵνα μὴ ἐκκλίνῃ ταύτης. Νομίζω ὅτι δύνασαι νὰ ἴδῃς αὐτὸν, ὅπως ἀκούσης ἐκ στόματος αὐτοῦ τί φρονεῖ, ὡς ἔπραξαν οἱ ὑμέτεροι συνάδελφοι. »

Ἀλλ' ὁ ναύαρχος δὲ Ῥιγνὺ ἐφάνη ἧττον διατεθειμένος νὰ πιστεύσῃ τὴν εἰλικρίνειαν τοῦ Καποδιστρίου, προτιμῶν νὰ κατοπτεύῃ μᾶλλον μακρόθεν τὴν διαγωγὴν αὐτοῦ, ὃν ἐνόμιζεν ἐχθρικώτατα διακείμενον πρὸς τὴν Γαλλίαν. Διὸ, ἀντὶ τοῦ νὰ πορευθῇ αὐτὸς εἰς Αἴγιναν, ἔπεμψεν ἁπλῶς ἓν γαλλικὸν πολεμικὸν πλοῖον. Οἱ δὲ τρεῖς πλοίαρχοι, οἵτινες παρευρέθησαν τῇ 7ῃ φεβρουαρίου τοῦ 1828 ἔτους εἰς τὴν μητροπολιτικὴν ἐκκλησίαν τῆς Αἰγίνης κατὰ τὴν ἐγκαινίασιν τῆς κυβερνήσεως τοῦ Καποδιστρίου, ἦσαν ὁ Ἄγγλος πλοίαρχος Πάρκερ τοῦ Warspite, ὁ Γάλλος Δε Βλάγκ τῆς Ἥρας καὶ ὁ Ῥῶσσος Νικόλαος Πέτροβιτζ τῆς Ἑλένης.

Ὁ Καποδίστριας ἠθέλησεν ἵνα ἡ τελετὴ τῆς καταστάσεως αὐτοῦ εἰς τὴν ἀρχὴν γένηται ἁπλουστάτη. « Πᾶσα δαπανηρὰ πολυτέλεια, ἔγραφε πρὸς τοὺς ναυάρχους, ἀπᾴδει πρὸς τὴν παροῦσαν ὀδυνηρὰν κατάστασιν τῆς Ἑλλάδος. » Καὶ τῷ ὄντι ὁ ἑπταετὴς ἐκεῖνος πόλεμος καὶ αἱ ἐσωτερικαὶ ταραχαὶ ἀφῆκαν τὴν Ἑλλάδα ἔρμαιον 20 ἕως 30 χιλιάδων διεσπαρμένων στρατιωτῶν καὶ 10 ἕως 15 χιλιάδων ἀργῶν ναυτῶν. Ὁ θησαυρὸς δὲν περιεῖχεν οὐδὲ ὀβολόν. Ἡ ἐρημωθεῖσα Πελοπόννησος καὶ ἡ στερεὰ Ἑλλὰς δὲν ἔφερον ἔτι οὐδεμίαν πρόσοδον· τὰ δὲ ὀλίγα χρήματα, ὅσα ἐξήχθησαν ἐκ τῶν νήσων, ἐδαπανήθησαν ὑπὲρ τῆς ἀτυχοῦς ἐκείνης εἰς τὴν Χίον ἐκστρατείας. Ἐν τούτῳ αἱ φιλανθρωπικαὶ ἑταιρίαι τῆς Εὐρώπης ἔπεμψαν πρὸς τὸν Καποδίστριαν 300,000 φράγκων πρὸς λύτρωσιν τῶν αἰχμαλώτων, πρὸς ἀνακούφισιν τῶν γερόντων, τῶν παιδίων καὶ τῶν γυναικῶν, οὓς ὁ πόλεμος ἀπεστέρησε τῶν πατρίδων. Ἀλλ' ὁ Καποδίστριας, εἰ καὶ ᾤκτειρε τὴν κατεπείγουσαν ἀνάγκην, ἥτις ἐβίαζεν αὐτὸν νὰ μεταχειρισθῇ ἄλλως πως τὰ χρήματα ταῦτα, δὲν ἐδίστασεν οὐδὲν ἧττον νὰ δαπανήσῃ καὶ ταῦτα ὅπως ἀνακουφίσῃ πρὸς ὥραν τοὺς λιμώττοντας στρατιώτας καὶ ναύτας. Ἔχων δὲ κτήματά τινα ἐν Κερκύρᾳ, ἅτινα ἀπετέλουν πᾶσαν αὐτοῦ τὴν περιουσίαν, δὲν ἐδίστασεν ἵνα πωλήσῃ καὶ ταῦτα ὅπως δυνηθῇ νὰ πληρώσῃ τὸν σῖτον, ὅστις ἠγοράσθη παρ' αὐτοῦ ἐν Μελίτῃ πρὸς ἀνακούφισιν τοῦ στρατοῦ.

Τοιαύτη ἐγένετο ἡ ἀρχὴ τῆς ἐξουσίας τοῦ ἐξόχου ἀνδρὸς, ὅστις ἐκλήθη τότε νὰ κυβερνήσῃ τὴν δυστυχῆ Ἑλλάδα, καὶ ὅστις, μόλις ἀρχόμενος τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ ἔργου, εἶδεν αἰωρούμενον ἐνώπιον αὐτοῦ τὸν ἑλληνικὸν φεουδαλισμὸν, φοβερὸν, ἀγόμενον τυφλῶς ὑπὸ διαπύρων ζηλοτυπιῶν καὶ τοῦ ἀμειλίκτου πρὸς τοὺς πολιτικοὺς αὐτοῦ ἀντιπάλους μίσους.

Α΄.

Ἡ ἀπό τινων ἤδη μηνῶν ἀποτελεσθεῖσα οἰκοδομὴ τοῦ Νέου Θεάτρου τῶν Μελοδραμάτων ἐν Παρισίοις ἐξήγειρε παρὰ πᾶσαν προσδοκίαν πάγκοινον ἐνθουσιασμόν· διότι κατὰ τὴν μαρτυρίαν πάντων τῶν εἰδημόνων εἶναι τὸ μέγιστον καὶ ὡραιότατον τῶν νεωτέρων θεάτρων. Ἐπειδὴ οὐ μόνον παρέχεται πανταχοῦ συμμεμιγμένον τὸ ὡραῖον τῷ χρησίμῳ, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἰδιόρρυθμον αὐτοῦ ἀρχιτεκτονικὴν, τὴν μεγαλοπρέπειαν καὶ στερεότητα προώρισται βεβαίως ἵνα καθιερώσῃ τὸν ῥυθμὸν τῆς ἀρχιτεκτονικῆς τοῦ παρόντος αἰῶνος, ὡς ὁ ναὸς τῆς Ἐφέσου, ὡς τὸ Μαυσωλεῖον, ὡς ὁ ναὸς τῆς Ἁγίας Σοφίας καθιέρωσαν τὸν ἀρχιτεκτονικὸν ῥυθμὸν τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ἐκτίσθησαν τὰ μνημεῖα ταῦτα.

Πρὸς ἐπίτευξιν τούτου ἡ γαλλικὴ κυβέρνησις ἐδαπάνησεν ἀδρῶς ὑπὲρ τὰ 55 ἑκατομμύρια φράγκων. Ἐπειδὴ δὲ τὸ ἔργον ἀπετελέσθη, τὸ δὲ παραπέτασμα αὐτοῦ ἤρθη ἀπό τινων ἤδη μηνῶν, προτιθέμεθα νὰ διαγράψωμεν ἐνταῦθα ποῦ καὶ πῶς ἐδαπανήθησαν τὰ 55 ταῦτα ἑκατομμύρια.

Καὶ πρῶτον ἡ πόλις τῶν Παρισίων παρεχώρησεν εἰς τὸν ἀρχιτέκτονα τοῦ Νέου Θεάτρου Κ. Γαρνιὲ γῆπεδον 11,237 μέτρων, ἀρκοῦν εἰς ἵδρυσιν ὁλοκλήρου πόλεως, ἤτοι τρὶς μεγαλείτερον τοῦ γηπέδου, ἐφ' οὗ ἱδρύθη τὸ Μέγα Θέατρον τῆς Πετρουπόλεως, ὅπερ ἐνομίζετο μέχρι τοῦδε τὸ μέγιστον θέατρον τῆς οἰκουμένης.

Αἱ ἐργασίαι ἤρξαντο μηνὶ ἰουλίῳ τοῦ 1862 ἔτους. Ἀλλ' εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἀνεφύησαν προσκόμματα ἀπρόοπτα. Ἐπειδὴ πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ ὑποσκηνίου, ἐν ᾧ ἔμελλον νὰ κρύπτωνται τὰ μυρία μηχανήματα τοῦ νέου θεάτρου, ἔπρεπε νὰ ἐξορυχθῇ τὸ ἔδαφος εἰς βάθος τριάκοντα σχεδὸν μέτρων. Ἀλλὰ μόλις οἱ ἐργάται ἔφθασαν εἰς τὸ τρίτον τοῦ βάθους τούτου, τὰ ἔργα κατεκλύσθησαν αἴφνης ὑπὸ τῶν πανταχόθεν ἀναβλυζόντων ὑδάτων.

Τὸ κακὸν ἦτο μέγα καὶ ἐφάνη τὸ πρῶτον ἀνοικονόμητον. Ἀλλὰ μετὰ πολλὰς ματαίας ἀποπείρας πρὸς ἐξάντλησιν τῶν ὑδάτων ὁ ἀρχιτέκτων ἔκρινεν ἵν' ἀπαλλαχθῇ αὐτῶν, ἐκτρέπων τὸν ὑπόγειον αὐτῶν ῥοῦν.

Ἐπὶ τριακοσίας ὅλας ἡμέρας καὶ τριακοσίας νύκτας 26 ἀτμοκίνητοι ἀντλίαι καὶ στρατὸς ὅλος ἐργατῶν ἐπάλαιον πρὸς τὰ ὕδατα, καὶ μεθ' ἑνὸς σχεδὸν ἔτους γιγαντιαίους ἀγῶνας καὶ ἀμυθήτους πόνους κατώρθωσαν ν' ἀπαλλαχθῶσι τέλος αὐτῶν, νὰ καταστρώσωσι δὲ τὸν βυθὸν τοῦ ὑπογείου θεάτρου διὰ στρώματος ἀσφάλτου, καὶ καταβάλωσι τὰ θεμέλια, ἐφ' ὧν ἔμελλε νὰ ὑψωθῇ τὸ ὅλον οἰκοδόμημα. Ἀποτελεσθέντων δὲ τῶν ἔργων τούτων, τὰ ὕδατα ἐνικήθησαν, καὶ ἀπὸ δώδεκα ἤδη ἐτῶν οὐ μόνον οὐδὲ σταγὼν ὕδατος, ἀλλ' οὐδ' ἡ ἐλαχίστη ὑγρασία ἐπεφάνη ἐπὶ τῶν ὑπογείων τοίχων τοῦ νέου θεάτρου.

Μετὰ τὴν ἀποσόβησιν τῶν ὑδάτων καὶ τὴν καταβολὴν τῶν θεμελίων τὸ οἰκοδόμημα διετέλεσεν ὑψούμενον μετὰ καταπληκτικῆς ταχύτητος, καὶ τοιαύτης, ὥστε κατά τινα ἡμέραν τοῦ μηνὸς αὐγούστου τοῦ 1867 ἔτους, ἀφαιρεθέντων αἴφνης τῶν πρὸ τῆς προσόψεως τοῦ μνημείου μεγίστων ἰκριωμάτων, τὸ κοσμοπολιτικὸν πλῆθος, ὅπερ συνηθροίσθη εἰς Παρισίους ὅπως θαυμάσῃ τὴν παγκόσμιον ἔκθεσιν, ἠδυνήθη νὰ ἴδῃ τὸ Νέον Θέατρον, οὗτινος τὸ σύνολον ἦτο ἤδη συντετελεσμένον.

Β΄.

Ἀλλ' ἀπὸ τῆς πρώτης ἐκείνης ἡμέρας ἡ πρόσοψις ἐψέχθη ὑπὸ πολλῶν ὡς λίαν χαμηλὴ πρὸς τὸ ὅλον οἰκοδόμημα.

Καὶ τῷ ὄντι ἡ πρόσοψις τοῦ οἰκοδομήματος μετὰ τῶν ἐξαισίων αὐτῆς μονολίθων κορινθιακῶν στηλῶν, τῶν ὡραίων λιθίνων ἐξωστῶν, τῶν πολυ-

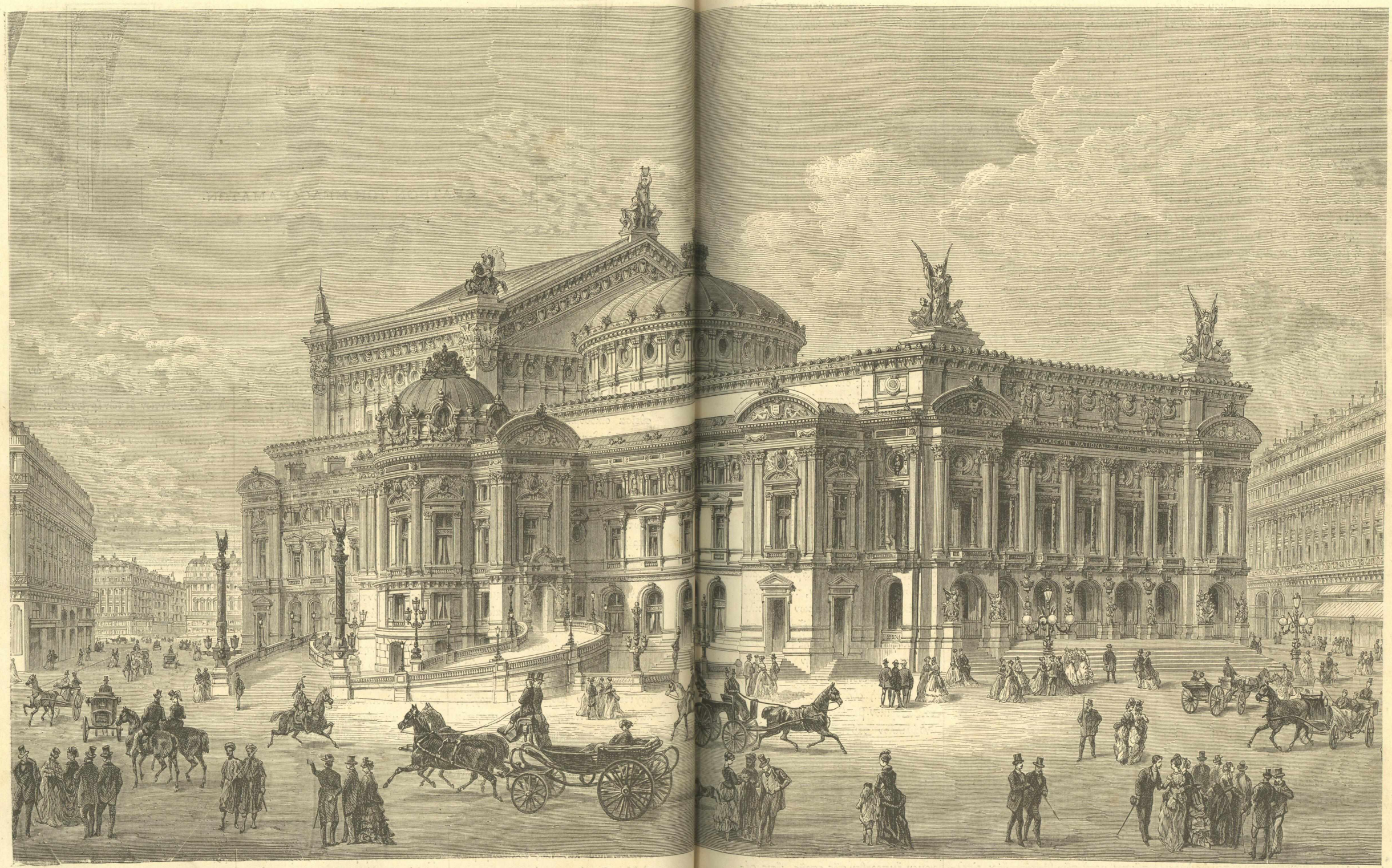

ΓΕΝΙΚΗ ΑΠΟΨΙΣ ΤΟΥ ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ ΘΕΑΤΡΟΥ ΤΩΝ ΜΕΛΟΔΡΑΜΑΤΩΝ.

χρόων μαρμάρων, τῶν κεχρυσωμένων γλυφῶν, εἶναι μὲν ὡραία καὶ χαροποιός, ἀλλὰ τὸ εὐρύτατον πόδιον (perron) ὅπερ καὶ μόνον ἀπορροφᾷ τὸ ἥμισυ τοῦ δαπέδου (rez-de-chaussée), σμικρύνον τὸ φαινόμενον ὕψος τοῦ μνημείου, ἀπεργάζεται τὴν ὄψιν αὐτοῦ βαρεῖαν καὶ συνεπτυγμένην. Ἐρρέθη δὲ ὅτι, ἐὰν ὁ ἀρχιτέκτων ἠδύνατο νὰ προΐδῃ ὅτι ἡ πόλις τῶν Παρισίων ἔμελλε νὰ περικυκλώσῃ τὸ Νέον Θέατρον δι' οἰκιῶν ἐχουσῶν ἓξ καὶ ἑπτὰ ὀροφὰς, βεβαίως ἤθελεν ἀνυψώσῃ τὸ δάπεδον τοὐλάχιστον κατὰ 4 ἢ 5 μέτρα. Λέγεται δὲ ὅτι, ὅταν τὸ ἀντικρὺ τοῦ θεάτρου ἀνοιχθὲν βουλεβάρτον ἀποτελεσθῇ μέχρι τῆς πλατείας τοῦ Palais-Royal, τότε ἡ μακρόθεν θεωρουμένη πρόσοψις φανήσεται ἧττον βραχεῖα καὶ συνεπτυγμένη. Ἀλλ' ἐν τοσούτῳ πάντες θαυμάζουσι μὲν τὰ καθέκαστα, ψέγουσι δὲ τὸ σύνολον τῆς προσόψεως.

Στρεφόμενοι ἐπὶ τὰ ἀριστερὰ τοῦ μνημείου εὑρίσκομεν ἐν τῇ ὁδῷ Scribe ἀποτελοῦσαν πρόστασιν ἀξιόλογον τὴν στοὰν (pavillon), ἥτις φέρει εἰς τὸ θεωρεῖον τοῦ προέδρου τῆς Δημοκρατίας. Ἐνταῦθα ἡ κριτικὴ δὲν ἠδυνήθη νὰ καθάπτηται μηδενὸς, ἡ δὲ πρόστασις αὕτη, καὶ ἡ κατὰ τὴν δεξιὰν πλευρὰν ἀντίστοιχος ταύτης δευτέρα πρόστασις, ἥτις εἶναι ἀποτεταγμένη εἰς τὴν εἴσοδον τῶν συνδρομητῶν, ἐπηνέθη ὡς τύπος ἀναλογίας, μεγαλοπρεπείας καὶ ἀρχιτεκτονικοῦ κόσμου. Ἐπειδὴ τὰ πλεῖστα καὶ τὰ μᾶλλον διαβεβοημένα θέατρα τῆς Εὐρώπης ἠδύναντο νὰ εὐχαριστηθῶσιν, ἐὰν εἶχον ἀντὶ πάσης προσόψεως μίαν τῶν δύο τούτων προστάσεων.

Γ'.

Ἀλλὰ πρὶν καταλίπωμεν τὰ ἔξω τοῦ κολοσσαίου τούτου μνημείου, ἃς ἀναβῶμεν πρὸς ὥραν ἐπὶ τῶν στεγῶν, εἰς ἃς φέρουσι δεκαεπτὰ πατώματα καὶ τριακόσιαι ἑξήκοντα πέντε βαθμῖδες! Ὁ ἀπὸ τῆς γωνίας τῆς ὑψίστης κορυφῆς, ἐφ' ἧς ἐστάθη ὁ χαλκοῦς Ἀπόλλων, κατοπτεύων τὴν πόλιν τῶν Παρισίων βλέπει αὐτὴν ἐξελισσομένην ἐνώπιον αὐτοῦ ὡς ὠκεανὸν ἀτελεύτητον. Ὁ Ἀπόλλων παρίσταται ἐν ἀπάσῃ αὐτοῦ τῇ κολοσσαίᾳ μεγαλειότητι. Αἱ χορδαὶ τῆς λύρας τοῦ θεοῦ, αἵτινες εἶναι ἀόρατοι κάτωθεν, φαίνονται ἐκ τοῦ πλησίον ὡς σχοινία χονδρότατα. Αἱ δὲ παρὰ τὸ θέατρον ἑπταόροφοι οἰκίαι φαίνονται ὡς καλύβαι, παραβαλλόμεναι πρὸς τὰς ἀναλογίας τοῦ μνημείου.

Ὁδοὶ ἐκ λευκαργύρου, κλίμακες σιδηραῖ καὶ ἀτελεύτητοι, ἀγάλματα καὶ κοσμήματα κολοσσαῖα, ἅτινα βλεπόμενα ὄπισθεν, ἀπεργάζονται ἀκατανόμαστόν τινα λαβύρινθον, διατέμνουσι τὴν ἀπέραντον ἐπιφάνειαν τῆς στέγης ταύτης, ἐφ' ἧς ἠδύνατο νὰ κτισθῇ ὁλόκληρος πόλις, πρὸς κυκλοφορίαν τῶν ἐπισκεπτομένων αὐτὴν, καὶ μάλιστα τῶν ἀντλητῶν. Ἐπειδὴ ἐπὶ τῆς στέγης ταύτης εἶναι κατατεθειμένος ἀληθὴς ὑδάτων ὠκεανὸς ἐν δεξαμενῇ ἀπειρομεγέθει, ἧς τὰ ὕδατα εἶναι τοσαῦτα, ὥστε δύνανται ἐν ἀκαρεῖ χρείας τυχούσης νὰ καταπλημμυρίσωσιν ὁλόκληρον τὸ θέατρον ἀπὸ τῶν ὑπογείων μέχρι τῆς κορυφῆς.

Δ'.

Μετὰ τὴν ἐξωτερικὴν ταύτην ἐπιθεώρησιν τοῦ θεάτρου καταβῶμεν πάλιν, καὶ στάντες πρὸς ὥραν ἔμπροσθεν τῆς προσόψεως τοῦ οἰκοδομήματος, καὶ ἀναβάντες τὰς ἕνδεκα αὐτῆς βαθμίδας, εἰσέλθωμεν εἰς τὸ θέατρον. Καὶ πρῶτον διερχόμεθα διά τινος εὐρέος προδόμου κατεστρωμένου διὰ ψηφοθετημάτων καὶ κατοικουμένου ὑπὸ τεσσάρων λιθίνων ἀνδρῶν ἢ περιφήμων μουσικῶν καθημένων, οἵτινες ὀνομάζονται Lulli, Rameau, Glück καὶ Haëndel. Ὁ πρόδομος οὗτος εἶναι ἀποτεταγμένος εἰς ὑπόδοχὴν ἐκείνων, οἵτινες ἀναμένουσιν ἐν τάξει τὴν ὥραν, καθ' ἣν θὰ δυνηθῶσι νὰ λάβωσι τὰ εἰσιτήρια, ἅτινα πωλοῦνται κατὰ τὰ δύο αὐτοῦ ἄκρα.

Ἐκ δὲ τούτου, ἀναβαίνοντες δέκα βαθμίδας λευκοῦ μαρμάρου, φθάνομεν εἰς ἕτερον πρόδομον, ἔνθα εἶναι τὰ γραφεῖα τῶν λεγομένων controleurs, ἤτοι τῶν ἐπιθεωρητῶν τῶν εἰσιτηρίων. Ἐκεῖ οἱ μεθ' ἡμῶν διὰ τῆς προσόψεως εἰσελθόντες θεαταὶ συναντῶνται μετὰ τῶν θεατῶν, ὅσοι, εἰσελθόντες ἐν ἀμάξῃ διὰ τῆς λεγομένης προστάσεως τῶν συνδρομητῶν (pavillon des abonnés), διῆλθον διὰ τῆς ὑπογείου (salle d'attende) λεγομένης αἰθούσης.

Ἡ μεγάλη αὕτη ὑπόγειος αἴθουσα, ἥτις εἶναι κατεσκευασμένη ὑπὸ τὸ προσκήνιον καὶ τὴν ὀρχήστραν, ἣν ὑποβαστάζει διὰ τῶν κολοσσαίων αὐτῆς στηλῶν, ἀναμιμνήσκει ἡμᾶς τὰς κρύπτας τῶν ἀρχαίων βυζαντινῶν ἐκκλησιῶν. Διερχόμενοι δὲ δι' αὐτῆς οἱ θεαταὶ παρέρχονται τὸν θόλον τῆς μεγάλης κλίμακος, ὑφ' ἣν ὑπάρχει εὐρεῖα δεξαμενὴ πλήρης διαυγεστάτου ὕδατος, περιεχομένη ὑπὸ σπανιωτάτων ὑδροβίων φυτῶν καὶ, περιέχουσα πλῆθος μεγάλων χαριεστάτων χρυσῶν ἰχθύων.

Ε'.

Ἰδοὺ ἡμεῖς ἤδη ἔμπροσθεν τῆς μεγάλης κλίμακος, ἥτις φέρει εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν παραστάσεων καὶ εἰς τὴν Ἑστίαν (Foyer). Ἡ ἐναλλὰξ ἁπλῆ καὶ διπλῆ αὕτη κλίμαξ κατέστη ἤδη περίφημος διὰ τὸ τολμηρὸν τῆς ἐπινοίας, τὰς κολοσσιαίας διαστάσεις καὶ τὸν νεωτερισμὸν τοῦ ἀρχιτεκτονικοῦ κόσμου. Μάλιστα δὲ καταπλήττει τὸν θεατὴν τὸ εὔσχημον καὶ τολμηρὸν ἅμα τῶν ἑλιγμῶν, ἡ δαψίλεια τῶν πολυτίμων ὑλῶν, τοῦ χρυσοῦ, τοῦ ἀργύρου, τοῦ χαλκοῦ, τοῦ ἰάσπιδος, τοῦ ἀμυγδαλίτου, τοῦ ἀλαβάστρου, τοῦ ὄνυχος, συγκεχυμένων εἰς ἁρμονικόν τι σύνολον, ὅπερ φωτιζόμενον ὑπὸ τῶν λαμπαδοφόρων διπλῶν χρυσῶν γυναικῶν, τῶν ἱσταμένων ἑκατέρωθεν ἀμφοτέρων τῶν κλιμάκων ἑκάστης ὀροφῆς, ἐξαίρουσι τὰς μεγάλας καλλονὰς τῆς κλίμακος ταύτης, ἥτις κατὰ τὴν μαρτυρίαν πάντων τῶν εἰδημόνων εἶναι μοναδική. Ἐπειδὴ οὐδὲν βασιλικὸν ἢ αὐτοκρατορικὸν βασίλειον ἔχει κλίμακα ἀνθάμιλλον ταύτης κατὰ τὴν ἀρχιτεκτονικὴν διάθεσιν, τὸν κόσμον καὶ τὸ μέγεθος. Αἱ δὲ διαστάσεις αὐτῆς εἶναι τοιαῦται, ὥστε ὁλόκληρον τὸ Μέγα λεγόμενον θέατρον τῆς Πετρουπόλεως δύναται νὰ χωρήσῃ ἐν αὐτῇ.

Ἀνελθόντες τὴν κλίμακα, φθάνομεν ἔμπροσθεν τῆς στοᾶς, ἥτις φέρει κατ' εὐθεῖαν εἰς τοὺς διαδρόμους (corridors) τῶν πρώτων θέσεων. Εἶναι δὲ οὗτοι πλατύτατοι, ἔχοντες ἑπτὰ μέτρων πλάτος, καὶ καταλήγουσιν εἰς κλίμακας εὐρυτάτας, δι' ὧν συγκοινωνοῦσιν ἅπαντα τὰ πατώματα. Ἐν περιπτώσει πυρκαϊᾶς οἱ διάδρομοι οὗτοι καὶ αἱ κλίμακες δύνανται νὰ ἐξεμῶσιν εὐθὺς ἅπαν τὸ ἐν τῷ θεάτρῳ πλῆθος.

ΣΤ'.

Ἀλλὰ πρὶν εἰσέλθωμεν εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν τῶν παραστάσεων ἃς στρέψωμεν αὐτῇ τὰ νῶτα, ὅπως δυνηθῶμεν νὰ θαυμάσωμεν πρῶτον τὴν μεγάλην λεγομένην Ἑστίαν (le grand Foyer) καὶ τὸν ἀντιθάλαμον οὕτως εἰπεῖν αὐτῆς, τὴν Loggia, ἢ τὴν ἀναπεπταμένην στοάν, ἔνθα συναθροίζονται τὸ θέρος οἱ θεαταὶ κατὰ τὰς μεταξὺ ἑκάστης πράξεως διακοπάς. Καὶ πρῶτον ἐκπλήττεταί τις τὴν ὡραιότητα τῶν δαπέδων τῶν δύο τούτων τμημάτων, ἅτινα κατεστρώθησαν διὰψηφοθετημάτων ἐξειργασμένων ὑπὸ ἀρίστων τεχνιτῶν, ἐλθόντων ἐπίτηδες ἐκ Βενετίας· δεύτερον δὲ τὴν ὡραιότητα τῶν τὰς ὀροφὰς καὶ τοὺς τοίχους ἐπικοσμουσῶν εἰκονογραφιῶν. Καθόλου δὲ συνηθροίσθησαν οὕτως εἰπεῖν εἰς αὐτὴν τὰ θαύματα τὴν νεωτέρας βιομηχανίας καὶ καλλιτεχνίας· ἑστίαι μέγισται, στηριζόμεναι ἐπὶ μαρμαρίνων καρυατίδων, στῆλαι διπλαῖ σπειροειδεῖς, ἐφ' ὧν ἀνέρπουσι χαριέστατα χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ φυτὰ, καὶ ὧν τὰ κεχρυσωμένα κιονόκρανα ὑποστηρίζουσι θριγκὸν, ἐφ' οὗ ἵστανται ποικίλα χρυσᾶ ἀγάλματα· πύλαι ἐβένιναι θαυμάσιαι τὴν μεγαλοπρέπειαν καὶ τὸν κόσμον, αὐλαῖαι παχύταται καὶ βαρύτιμοι, τρόπαια, πολυέλαιοι μυριόφωτοι, καταστράπτοντες χρυσὸν καὶ ἄργυρον, ἀγάλματα ὁλόχρυσα λαμπαδοφόρων γυναικῶν, πανταχοῦ ἀμύθητος πολυτέλεια καὶ κόσμος!

Ἀλλ' εὐτυχῶς ἐν τῇ ἀχαλινώτῳ ταύτῃ δαψιλείᾳ τοῦ κόσμου ὁ ἀρχιτέκτων ἐφρόντισεν ἵν' ἀφήσῃ καὶ τὰς εἰς τὴν ἀληθῆ τέχνην ἀποτεταγμένας θέσεις. Ἐν τῇ μεγάλῃ Ἑστίᾳ εὑρίσκομεν τὰς ἀλληγορικὰς εἰκόνας τοῦ ζωγράφου Βωδρὺ, περὶ ὧν πολὺς ἐγένετο λόγος κατὰ τὴν πρό τινων μηνῶν ἐν τῇ Σχολῇ τῶν Ὡραίων τεχνῶν ἔκθεσιν αὐτῶν.

Ζ'.

Ἡ μεγάλη τοιχογραφικὴ ζωγραφικὴ (peinture décorative) εἶναι διττή. Αἱ τοιχογραφίαι τῶν Ἰταλῶν Μιχαὴλ Ἀγγέλου, Ῥαφαήλου, Ἀνδρέα δὲλ Σάρτο, ὁ μυστικὸς Δεῖπνος τοῦ Λεονάρδου Βιγκίου, αἱ τοιχογραφίαι τῶν Γάλλων Ἴγγρες, Παύλου Delaroche, Φλανδρίνου, καὶ αἱ τῶν Γερμανῶν Κορνηλίου, Ὄβερβεκ καὶ Κάουλβαχ ἀπαρτίζουσι τὴν πρώτην αὐτῆς σχολήν. Διδάσκαλοι καὶ μαθηταὶ, ἀστέρες καὶ δορυφόροι, οἱ ζωγράφοι τῆς σχολῆς ταύτης, καὶ φυλάττοντες ἕκαστος τὴν ἰδίαν χεῖρα, διατρανουμένην ἐν τῇ κινήσει ἢ ἐν τῇ ἡρεμίᾳ, ἐν τῇ εὐρύτητι ἢ τῇ ἰσχνότητι τῆς ἐκτελέσεως, ἐν τῇ ἁρμονίᾳ ἢ ἐν τῇ ψυχρότητι τοῦ χρωματισμοῦ, ἄγονται ὑπὸ τῶν αὐτῶν τῆς τέχνης ἀρχῶν, τῆς ἁπλῆς δηλαδὴ καὶ συμμέτρου οἰκονομίας τῆς συνθέσεως, τοῦ μεγαλείου καὶ τῆς ὡραιότητος τῶν τύπων, τῆς εὐγενείας τῶν στάσεων, τῆς ἀποχῆς προσκρουόντων χρωμάτων καὶ βεβιασμένων κινήσεων, καὶ τῆς ἡδείας καὶ βαθμηδὸν ἀφανιζομένης σκιαγείας.

Ὁ Βερονέζης, ὁ Ῥουβήνσιος, ὁ Δελακρουὰ εἶναι οἱ ἀρχηγοὶ τῆς ἀντιπάλου ταύτης, ἢ τῆς δευτέρας σχολῆς. Διότι τοὐναντίον ἐκείνων θηρεύουσιν οὗτοι τὴν ἄμεσον ἔκπληξιν τῆς ἀπὸ τῆς ὁράσεως φαντασίας. Τὰ πρόσωπα τῶν ζωγράφων τούτων κινοῦνται ἀδιαλείπτως ἐν ποικίλαις ἁρμονικαῖς κινήσεσι· ὁ δὲ χρωματισμὸς αὐτῶν εἶναι ζωηρὸς ἅμα καὶ ἁρμονικός.

Ὁ ζωγραφήσας τὴν Ἑστίαν τοῦ θεάτρου τούτου Κ. Βωδρὺ ἐπειράθη νὰ μιμηθῇ τοὺς διδασκάλους τῆς πρώτης σχολῆς.

Τὸ κυριώτατον αὐτοῦ ἔργον, αἱ τοιχογραφίαι τῆς ὀροφῆς καὶ τῶν τοίχων τῆς μεγάλης λεγομένης Ἑστίας, εἶναι πελώριον, καλύπτον ἐπιφάνειαν 450 μέτρων, ὅπερ εἶναι τοσούτῳ μᾶλλον καταπληκτικὸν, καθ' ὅσον πάντα τὰ πρόσωπα καὶ τὰ πράγματα εἶναι ἀκριβέστατα καὶ ἐπιμελέστατα ἐξειργασμένα.

Τὸ ἐν τῷ μέσῳ τῆς αἰθούσης ταύτης τοιχογράφημα ἐξεικονίζει τὸν θρίαμβον τῆς Τέχνης. Αἱ δὲ ἑκατέρωθεν τούτου δύο ἄλλαι τοιχογραφίαι παριστάνουσι τὸ τραγικὸν καὶ τὸ κωμικὸν πνεῦμα. Περὶ δὲ τὰς τρεῖς μεγάλας ταύτας τοιχογραφίας εἶναι δέκα ἄλλαι μεγάλαι μυθολογικαὶ παραστάσεις, ἐν αἷς διαπρέπει ἡ Κρίσις τοῦ Πάριδος, οἵαν παριστᾷ αὐτὴν ἡ ἐν σελίδι 81 τοῦ 28ου τεύχους τῆς Ἐθνικῆς Ἐπιθεωρήσεως δημοσιευθεῖσα εἰκών.

Η'.

Ἐν πρώτοις παρίσταται ἡ Ἀφροδίτη, πρὸς ἣν ὁ Πάρις ἔδωκεν ἤδη τὸ μῆλον. Ἡ θεὰ, κύπτουσα πρὸς τὸν νέον ποιμένα, αἰδημόνως γυμνὴ, ὡς ἡ Ἀφροδίτη τῶν Μεδίκων, ἐξεικονίζει τὸ ἰδανικὸν κάλλος. Καθήμενος ἐπί τινος βράχου ὁ Πάρις βλέπει τὰς τρεῖς γυμνὰς θεὰς μετ' ἀπαθείας λίαν ἐμπρεπούσης αὐτῷ. Φαίνεται δὲ ἐννοῶν ὅτι ἦλθεν οὐχὶ ὡς ἐραστὴς ἀλλ' ὡς δικαστὴς, καὶ κρίνει φιλοσοφικῶς. Παρ' αὐτῷ εἶναι ὁ Ἑρμῆς ὅστις, ὡδήγησεν αὐτὸν ἐδῶ, καὶ φαίνεται ὅτι δικαιοῖ τὴν κρίσιν τοῦ Πάριδος.

Ἡ ἐπιπετομένη Νίκη ἑτοιμάζεται νὰ στεφανώσῃ τὴν Ἀφροδίτην. Τὰ δεξιὰ τοῦ πίνακος κατέχει τὸ σύμπλεγμα τῶν ὡραίων νενικημένων θεῶν Ἀθηνᾶς καὶ Ἥρας, ἃς ὁ Ἔρως, ὁ τρομερὸς τοῦ Ὀλύμπου παῖς, περιγελᾷ. Ὄπισθεν βλεπομένη ἡ Παλλὰς, γυμνὴ μὲν, φοροῦσα δὲ ἤδη τὸ κράνος, ἑτοιμάζεται νὰ ἐνδυθῇ τὸν πέπλον. Ἡ δὲ Ἥρα, ἀγανακτοῦσα τὴν ἧττα στρέφεται ἀπειλητικὴ πρὸς τὸν Πάριν.

Αἱ δύο αὗται γυναῖκες εἶναι τέλειαι πλὴν τῶν κνημῶν τῆς Ἀθηνᾶς, αἵτινες εἶναι βαρεῖαι καί πως ἐξωδημέναι. Ἀλλ' οἱ ἐρασταὶ τῆς ζωγραφικῆς καταμέμφονται καθόλου τῆς εἰκόνος σπουδαιότερόν τι πλημμέλημα. Αἱ τρεῖς δηλαδὴ θεαὶ ὁμοιάζουσι πρὸς ἀλλήλας οὕτως, ὥστε νομίζει τις ὅτι βλέπει τρεῖς ἀδελφὰς, ἢ μᾶλλον μίαν καὶ τὴν αὐτὴν γυναῖκα, βλεπομένην ἀντωπὴν, ὄπισθεν καὶ πλαγίως. Πλὴν δὲ τούτου ἐκ τῶν τριῶν τούτων θεῶν ἡ Ἀφροδίτη φαίνεται αἰδημονεστέρα τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τῆς Ἥρας, ὧν αἱ στάσεις εἶναι ἥκιστα σεμναί. Οἱ ἀρχαῖοι παρίστανον τὴν Ἀθηνᾶν ψιλὴν τὰ στέρνα καὶ τοὺς μαστοὺς, τοὺς δὲ ὤμους ὑψηλοὺς καὶ τοὺς βραχίονας νευρώδεις, τὴν δὲ Ἥραν ὑψηλὴν καὶ ἐμπρέπουσαν εἰς κάλλος ὥριμον· Ἀλλ' ἐν τῇ τοι-

χογραφία ταύτη αἱ θεαὶ δὲν εἶναι εὐγνώριστοι ἐκ πρώτης ὄψεως.

Ἡ μεγαλοπρέπεια τῆς Ἑστίας ταύτης, ἥστινος τόμος ὁλόκληρος δὲν δύναται νὰ περιλάβῃ ἀκριβῆ περιγραφήν, συμπληροῦται, ὡς εἴδομεν, διά τινος ἀναπεπταμένης στοᾶς, ἢ περιπάτου, οὗτινος ὁ ἀναγνώστης δύναται νὰ λάβῃ ἀκριβῆ ἔννοιαν ἐκ τῆς ἐν τῇ 53ῃ σελ. τοῦ 27ου τεύχους εἰκόνος. Κατὰ τὰς θερινὰς παραστάσεις τὸ πλῆθος δύναται νὰ ἐξέρχηται εἰς τὴν ἀναπεπταμένην ταύτην στοὰν διὰ τῶν ἑκατέρωθεν τῆς Ἑστίας ἀνοιγομένων δύο πελωρίων πυλῶν, ἃς καλύπτουσιν αὐλαῖαι παχύταται ἐμποδίζουσαι τὰ ῥεύματα τοῦ ἀέρος.

Τέλος εἰσέλθωμεν εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν παραστάσεων.

Θ΄.

Ὁ κατὰ πρῶτον εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν παραστάσεων εἰσερχόμενος νομίζει ὅτι βλέπει τὴν σκηνὴν τοῦ ἀρχαίου ἀποτεφρωθέντος θεάτρου τῆς ὁδοῦ Lepeletier. Ἐπειδὴ ὁ ἀρχιτέκτων τοῦ Νέου Θεάτρου, εἰ καὶ ἐνεωτέρισε κατὰ πάντα, δὲν ἠθέλησε, φρονίμως ποιῶν, νὰ καινοτομήσῃ καὶ περὶ τοῦτο· διότι ἡ ἀρχαία αἴθουσα ἐνομίσθη παρὰ πάντων πρότυπον εὐρυθμίας, μεγαλοπρεπείας καὶ ἀκουστικῆς διαθέσεως. Διαφέρει δὲ ἡ νέα αἴθουσα τῆς παλαιᾶς μόνον ὡς οὖσα ἐκείνης μεγαλειτέρα κατὰ 6 μέτρα. Ἡ ὀροφὴ τῆς νέας αἰθούσης ἀποτελεῖται ὑπὸ ἀσπίδος ἢ δίσκου χαλκοῦ καλύπτοντος τὴν μεγάλην ταύτην ἐπιφάνειαν, ἐφ᾽ ἧς ὁ ζωγράφος Κ. Λενεπβὲ ἐζωγράφησε κυκλοειδῶς τὴν ἐποποιίαν τοῦ Ἡλίου.

Ι΄.

Διελθόντες ἐπιτροχάδην τὰ τμήματα τοῦ θεάτρου, ἅτινα εἶναι ἀποτεταγμένα εἰς τέρψιν καὶ ἀνάπαυσιν τῶν θεατῶν, εἰσέλθωμεν τέλος εἰς τὴν σκηνήν, λαβύρινθον ἀπέραντον καὶ ἀνεξέλικτον σχοινίων, τροχαλιῶν, κλιμάκων καὶ μυρίων ἀκατανοήτων μηχανημάτων, αἰωρουμένων ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς τῶν ὑποκριτῶν εἰς ὕψος μέγιστον, ἢ διεισδυομένων εἰς βάθος ἄπιστον ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτῶν. Ἡ σκηνὴ ἔχει ἐπιφάνειαν 10,100 μέτρων. Ὑποστηρίζεται δὲ ὑπὸ 512 σιδηρῶν στηλῶν, αἵτινες βλεπόμεναι ἐκ τῶν ὑπογείων φαίνονται ὡς μυριόδενδρον δάσος.

Εἰς τὸ βάθος τῆς σκηνῆς εἶναι ἡ Ὀρχήστρα (Foyer de la danse), ἔνθα γυμνάζονται, παρατάσσονται καὶ ἀναμένουσι τὴν ὥραν τῆς ἐξόδου ὑπὲρ τὰς χιλίας ὀρχηστρίας. Ἡ ὀρχήστρα εἶναι αἴθουσα γραφικωτάτη καταλήγουσα εἰς κάτοπτρον κάθετον καλύπτον πάντα τὸν πρὸς τὸ βάθος τοῖχον, καὶ ἔχον ὕψος μὲν 9, μῆκος δὲ 11 μέτρων. Συνίσταται δὲ ἐξ ἑνὸς καὶ μόνου τεμαχίου, ὅπερ εἶναι τὸ μέγιστον κατασκευασθὲν μέχρι τοῦδε ἐν Εὐρώπῃ τεμάχιον ὑάλου. Κατὰ τὰς μεγάλας θεατρικὰς παραστάσεις τὸ παραπέτασμα τὸ χωρίζον τὴν σκηνὴν ἀπὸ τῆς ὀρχήστρας αἴρεται, ἡ σκηνὴ ἐκτείνεται τότε μέχρι τοῦ καθρέπτου τούτου, καὶ οἱ θεαταὶ ἀπολαύουσι τοῦ λαμπροῦ θεάματος τοῦ ἐν τῷ μεγίστῳ ἐκείνῳ κατόπτρῳ ἀντανακλωμένου θεάτρου, τῶν ὑποκριτῶν καὶ τῶν θεατῶν, ἤτοι βλέπουσι ταὐτοχρόνως δύο ἀνθ᾽ ἑνὸς θεάτρου καὶ δύο ἀντὶ μιᾶς παραστάσεως.

ΒΕΑΤΡΙΞ ΤΖΕΝΣΗ [1].

Θ΄.

Ὁ μνηστὴρ τῆς Βεάτρικος Γουέρρας, μαθὼν ὅτι ὁ κακοῦργος, ὃν ἐμίσθωσεν ὅπως δολοφονήσῃ τὸν φονέα τοῦ Τζένση Ὀλύμπιον, συνελλήφθη καὶ ὡμολόγησε τὴν ἐνοχὴν αὐτοῦ, ἐξῆλθε τὴν ταχίστην τῆς Ῥώμης μετεμφιεσθεὶς εἰς ἀνθρακοπώλην, καὶ κατέφυγε καθὰ λέγεται εἰς τὴν Τουρκίαν.

Αἱ ἀποκαλύψεις τοῦ λῃστοῦ καὶ ἡ φυγὴ τοῦ Γουέρρα κατέπληξαν τοὺς Ῥωμαίους. Διὸ οἱ Τζένσαι μετηνέχθησαν ἐκ νέου εἰς τὴν φυλακὴν τῆς Σαβέλλας, καὶ παραδοθέντες εἰς τὰ βασανιστήρια ὡμολόγησαν τὰ πάντα. Μόνη δὲ ἡ Βεάτριξ ὑπέστη δεινοτάτας βασάνους μὴ θελήσασα νὰ ὁμολογήσῃ τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἐματαίωσε διὰ τῶν ἐπιτηδείων καὶ φρονίμων αὐτῆς ἀπαντήσεων τὰς πανουργίας καὶ τὰς πλεκτάνας τοῦ περιφήμου δικαστοῦ Ὀδυσσέως Μοσχάτου.

Ὁ πάππας Κλήμης ὁ ὄγδοος ἠθέλησε νὰ ἴδῃ ἰδίοις ὄμμασι τὰ ἔγγραφα τῆς δίκης, καὶ ἀφ᾽ οὗ ἐμελέτησεν αὐτὰ ἐπισταμένως, ἀνέθηκε τὴν περάτωσιν αὐτῆς εἰς δικαστὴν αὐστηρότερον, ὅστις ἐπέβαλεν εἰς τὴν νέαν ὑπόδικον τὴν λεγομένην torturam capillorum, ἤτοι ἐκρέμασεν αὐτὴν ἐκ τῶν τριχῶν ὑπεράνω μεγάλης πυρᾶς, καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ἐξηρτημένην ἐκεῖ, ἕως ὁμολογήσῃ τὸ ἔγκλημα.

Ἀλλ᾽ ἡ σφοδρὰ καὶ ἐμπαθὴς τῆς Βεάτρικος φύσις, ἧς δὲν κατίσχυσαν οὔτε αἱ καταπληκτικαὶ καταθέσεις τῶν μαρτύρων, οὔτε ἡ μικροψυχία τῶν συγγενῶν, οὔτε ἡ φυγὴ τοῦ ἐραστοῦ αὐτῆς, οὔτε οἱ φρικώδεις σωματικοὶ πόνοι, κατεβλήθη ὑπὸ μόνης τῆς γυναικείας φιλαρεσκείας. Ἐπειδή, φοβηθεῖσα μὴ ἀποβάλῃ τὴν λαμπρὰν αὐτῆς ξανθὴν κόμην, καὶ προτιμῶσα νὰ φυλάῃ αὐτὴν μέχρι τῆς λαιμητόμου μᾶλλον ἢ νὰ ζήσῃ ἄνευ αὐτῆς,

— Λύσατέ με, λέγει τότε αὐτὴ πρὸς τοὺς σβίρους, καὶ ἀνάγνωτέ μοι τὴν μαρτυρίαν τῆς μητρός μου· Ἐπειδὴ προτίθεμαι νὰ ἐπιβεβαιώσω ὅ, τι πρέπει νὰ ἐπιβεβαιωθῇ.

Τότε δὲ ἐξωμολογήθη ἁπλῶς καὶ ἀφελῶς τὰ πάντα, καὶ μάλιστα τὸν πρὸς αὐτὴν ἔρωτα τοῦ πατρός. Ὁ πάππας, ἀναγνοὺς τὰς ἐξομολογήσεις τῶν δύο γυναικῶν, ἐπέταξεν ἵνα οἱ ἔνοχοι ἄνδρες καὶ γυναῖκες προσδεθῶσιν ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀναβολῆς εἰς τὰς οὐρὰς ἀδαμάστων ἵππων, καὶ ἀποθάνωσι συρόμενοι ἁλυσίδετοι εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς Ῥώμης.

1. Συνέχ. ἀπὸ σελ. 93.

Ἀλλ᾽ ἐφ᾽ ὅσον ἐπλησίαζεν ἡ ὥρα τῆ καταδίκης, ἡ ἀγανάκτησις τῶν Ῥωμαίων μετεβάλλετο κατ᾽ ὀλίγον εἰς οἶκτον, ἡ δὲ νεότης καὶ εὐστάθεια τῆς Βεάτρικος περιεποίησεν αὐτῇ τὴν συμπάθειαν πολλῶν καρδιναλίων καὶ ἡγεμόνων, οἵτινες ἔγραφον παρακαλοῦντες τὸν πάππαν Κλήμεντα τὸν ὄγδοον νὰ ἐπιτρέψῃ τοῖς καταδίκοις νὰ ἑτοιμάσωσι τοὐλάχιστον τὴν ἀπολογίαν αὐτῶν, καὶ κατώρθωσαν μετὰ πολλοὺς πόνους νὰ ἐπιτύχωσιν ἀναβολῆς εἰκοσιτεσσάρων ἡμερῶν. Τότε οἱ περιφημότατοι δικηγόροι τῆς Ῥώμης καὶ τῆς Ἰταλίας, προσδραμόντες πανταχόθεν, ἔσπευσαν νὰ γράψωσι τὴν ἀπολογίαν τῶν Τζένση. Ὁ πάππας, εἰ καὶ κατένευσεν ἵν᾽ ἀκούσῃ αὐτοὺς, ἐφάνη κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἀπολογίας τοῦ περιφήμου δικηγόρου Φαλινάκκη συγκινούμενος πρὸς στιγμὴν οὕτως, ὥστε οἱ παριστάμενοι διεῖδον ἐλπίδα συγγνώμης.

Ἀλλ᾽ ἐν ᾧ ὁ μὲν πάππας ἔρρεπε πρὸς τὸν οἶκτον, οἱ δὲ καταδίκοι ἐταλαντεύοντο μεταξὺ ἐλπίδος καὶ ἀπονοίας, διεδόθη αἴφνης λόγος ὅτι εἷς τῶν διασημοτάτων Ῥωμαίων εὐπατριδῶν, ὁ Παῦλος Santa Croce, ἐφόνευσε διὰ ξίφους τὴν μητέρα αὐτοῦ ἐκ φιλαργυρίας. Ἐπειδὴ δὲ αἱ τοιαῦται πατροκτονίαι καὶ μητροκτονίαι ἐγένοντο ἤδη συνεχέστεραι κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην, ὁ πάππας ἠθέλησεν ἵνα κάμῃ παράδειγμα τρομερὸν, καὶ καταστέλλων πᾶσαν ἐν αὐτῷ ἐγειρομένην συμπάθειαν, προσεκάλεσε τέλος τὸν διοικητὴν τῆς Ῥώμης καὶ εἶπε πρὸς αὐτόν· « Παραδίδω σοι τοὺς Τζένσας καὶ ἀναθέτω σοι τὴν ἐκτέλεσιν τῆς καταδίκης ἄνευ ἀναβολῆς. »

Ι΄.

Περὶ τὴν ἕκτην ὥραν τῆς πρωΐας τοῦ σαββάτου τῆς 11ης σεπτεμβρίου τοῦ 1599 ἔτους οἱ δεσμοφύλακες ἤγγειλαν τοῖς βαθέως ἤδη κοιμωμένοις καταδίκοις τὴν ἀπαίσιον ἀγγελίαν. Ἡ Βεάτριξ τὸ μὲν πρῶτον, καταληφθεῖσα ὑπὸ νευρικοῦ τρόμου, δὲν ἠδύνατο νὰ ἐνδυθῇ, ἔπειτα δὲ ἤρξατο νὰ κραυγάζῃ δεινῶς καὶ νὰ ὀλοφύρηται δίδουσα ἑαυτὴν εἰς ἄμετρον λύπης ὑπερβολήν. Τοὐναντίον ἡ μητρυιὰ αὐτῆς παρηγόρει καὶ προέτρεπεν αὐτὴν ἐπὶ τὸ θαρρεῖν καὶ ἐπὶ τὸ προσεύχεσθαι, μέχρις οὗ αὕτη ἀνέλαβε βαθμηδὸν τὸ πρότερον θάρρος καὶ τὴν πρώτην ἀταραξίαν. Περὶ τὴν ὀγδόην ὥραν αἱ δύο γυναῖκες ἐξωμολογήθησαν, ἤκουσαν τὴν ἱερουργίαν, ἐκοινώνησαν τῶν ἀχράντων μυστηρίων καὶ ἐνεδύθησαν ἁπλᾶς μελαίνας ἐσθῆτας ποδήρεις, ὡς καλογραῖαι.

ΙΑ΄.

Ἐπὶ τῆς πλατείας τοῦ λιμένος ἐστάθη μέγα εἰδεχθὲς ἰκρίωμα, ὅμοιον πρὸς τὴν νῦν ἐν χρήσει λαιμητόμον. Μετὰ δὲ τὴν ἱερουργίαν τὸ τάγμα τοῦ Ἐλέους ἔφερε τὸν μέγαν Ἐσταυρωμένον εἰς τὴν θύραν τῆς φυλακῆς. Πρῶτος ἐξῆλθεν ὁ Ἰάκωβος Τσένσης. Ἐγονάτισεν ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ, προσηύξατο καὶ ἠσπάσατο τὸν Χριστόν. Ἔπειτα δὲ οἱ κατάδικοι πάντες, παραπεμπόμενοι ὑπὸ πλήθους καλογήρων καὶ ἱερατικῶν ταγμάτων, ἔφθασαν εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης.

Ἡ Λουκρητία καὶ ἡ Βεάτριξ ἦσαν κεκαλυμμέναι τὴν κεφαλήν. Γενναιοτέρα τῆς μητρυιᾶς ἡ Βεάτριξ δὲν κατέχεεν οὐδὲ ἓν δάκρυ, ἀλλὰ στρέφουσα τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς ἑκάστην ἐκκλησίαν, ἧς ἔμπροσθεν διήρχετο ἡ συνοδία, ἐγονυπέτει καὶ ἐκραύγαζε μετὰ φωνῆς ἐντόνου· « Σὲ λατρεύομεν, Χριστέ! » Ὅτε δὲ ἔφθασαν παρὰ τὴν ἐν τῇ πλατείᾳ τοῦ φρουρίου ἁγίου Ἀγγέλου ἐκκλησίαν, εὗρον ἤδη τὸν Ἰάκωβον ἀποκεφαλισθέντα.

Ἡ Λουκρητία Πετρόνη, ἡ χήρα τοῦ δολοφονηθέντος, ἐβάδισε πρώτη πρὸς τὴν λαιμητόμον. Ἀναβᾶσα δὲ ἐπὶ τοῦ ἰκριώματος, καὶ ἀφαιρεθεῖσα τὸ περικάλυμμα τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ στήθους, ἐδυσχέραινε βλέπουσα ἑαυτὴν ἐκτεθειμένην εἰς τὰ βλέμματα τοῦ πλήθους, γυμνὴν τὸ στῆθος καὶ τοὺς ὤμους. Ἀλλ᾽ ἡ αἰδὼς αὐτῆς προσεβλήθη ἔτι μᾶλλον ἐκ τῆς στάσεως, ἣν ἐβίασαν αὐτὴν νὰ λάβῃ, ὅπως δυνηθῇ νὰ ἐξαπλωθῇ ἐπὶ τῆς σανίδος. Ἀντέστη, καὶ πρὶν ἢ λάβῃ τὴν δεινὴν πληγὴν ἐπληγώθη βαθέως τὸ στῆθος.

Μετὰ τὴν πρώτην ταύτην σκηνὴν τοῦ δράματος ἐπῆλθε συμβάν τι, ὅπερ ἐπήνεγκε τὸν θάνατον πολλῶν περιέργων. Ἰκρίωμά τι, κατασκευασθὲν ἐν βίᾳ ἐκ ξύλων ὑπὲρ τῶν φιλοθεαμόνων, ὑπερπληρωθὲν ἀνθρώπων, κατέπεσε μετὰ φρικώδους πατάγου, καὶ ἄνθρωποι περὶ τοὺς πεντήκοντα, ἐλθόντες ἐκεῖ ὅπως ἴδωσιν ἀποθνήσκουσαν τὴν Βεάτρικα, πληγωθέντες καιρίως, προηγήθησαν αὐτῆς εἰς τὸν ᾅδην.

ΙΒ΄.

Μετά τινας στιγμὰς ἡ σημαία ἐπεφάνη ἐπὶ τῆς λαιμητόμου, καὶ ἡ Βεάτριξ ἀνέβη αὐτὴν θαρραλέως. Προσευξαμένη δὲ ὑπὲρ τῆς ψυχῆς τῆς μητρὸς, καὶ ἀτετίασασα πρὸς τὸν οὐρανὸν, ἠσπάσατο τὸν δήμιον, εἰς ὃν παρέδωκε τὴν ὡραίαν αὐτῆς κεφαλὴν, καὶ παρακαλοῦσα αὐτὸν ἵνα μὴ ἀπογυμνώσῃ μηδὲ βασανίσῃ αὐτὴν δι᾽ ἐπανειλημμένων ματαίων πληγῶν, ἔκυψε καὶ ἀνέμενε προσευχομένη τὴν πληγὴν τοῦ πελέκεως.

Ἀνέμενε τὴν φρικώδη πληγήν!... ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἐν ἐσχάτῃ ἀγωνίᾳ διατελοῦντος πλήθους. Ἀλλ᾽ ὁ πέλεκυς δὲν κατέπιπτε· καὶ ἡ ἀγωνία τοῦ πλήθους ἐξέσπασεν εἰς στεναγμὸν βαρὺν ἀντηχήσαντα μέχρι τοῦ πάππα, ὅστις περίλυπος ἐπλανᾶτο ἔξω τῆς Ῥώμης, ἀναμένων τὸ τέλος τῆς τιμωρίας. Ὁ δήμιος ἐκράτει τὸν πέλεκυν ὑψωμένον ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς τοῦ θύματος, μέχρις οὗ ἠκούσθη κρότος βολῆς κανονίου. Ἦτο δὲ τοῦτο σημεῖον ὅτι ὁ πάππας ἠρνήθη πᾶσαν συγγνώμην, ἀφεὶς μόνον τὰ ἁμαρτήματα τῆς καταδίκου in articolo mortis.

ΙΓ΄.

Μετὰ τὴν δεινὴν ταύτην ἀναβολὴν, καθ᾽ ἣν ἡ Βεάτριξ δὲν ἔπαυσε προσευχομένη, ὁ δήμιος ἀπέτεμε τὴν κεφαλὴν αὐτῆς διὰ μιᾶς καὶ μόνης πληγῆς.

Ὁ θάνατος τῆς Βεάτρικος Τζένση ἐλύπησε πολὺ μᾶλλον τοὺς Ῥωμαίους ὅτε ἐγνώσθη ἡ διαθήκη αὐτῆς, ἣν ἔγραψεν ἰδιοχείρως τῇ πρωΐᾳ τῆς τελευταίας αὐτῆς ἡμέρας. Ἐπειδὴ μεταξὺ ἄλλων κοινωφελῶν κληροδοτημάτων ἀφῆκε 200000 σκούδων πρὸς προικοδότησιν πεντήκοντα πτωχῶν παρθένων.

ΘΑΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΙΩΝΟΣ.

ΤΗΛΕΣΚΟΠΙΟΝ ΑΞΙΑΣ ΕΝΟΣ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΟΥ ΔΟΛΛΑΡΣ. — ΜΕΘΟΔΟΣ ΤΟΥ ΜΑΓΕΙΡΕΥΕΙΝ ΚΑΙ ΟΔΟΙΠΟΡΕΙΝ ΑΝΕΥ ΠΥΡΟΣ ΚΑΙ ΑΝΕΥ ΑΝΘΡΑΚΩΝ.

Α'.

Ἐν τῇ Scientific american journal εὑρίσκομεν πληροφορίας τινὰς περὶ τῆς ἀρξαμένης ἤδη κατασκευῆς τηλεσκοπίου, οἷον οὔτε εἶδε, οὔτ' ἐφαντάσθη τις μέχρι σήμερον.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι τὰ τηλεσκόπια ἐβελτιώθησαν ἐσχάτως μεγάλως ἀπὸ τῆς ἐξευρέσεως τοῦ λεγομένου ἀχρωματισμοῦ, ἢ μᾶλλον τῶν ἀχρώστων φακῶν τοῦ Γάλλου Δολλόνδου, δι' ὧν διερχόμεναι αἱ φωτειναὶ ἀκτῖνες δὲν ἀποσυντίθενται ὡς πρότερον ἕνεκα τῆς πεπλημμελημένης σφαιρώσεως τῶν φακῶν. Ἐπειδὴ πρὸ τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ Κ. Δολλόνδου ἐφ' ὅσον οἱ κρυστάλλινοι φακοὶ ἐμεγεθύνοντο, ἐπὶ τοσοῦτον αἱ εἰκόνες καθιστῶντο συγκεχυμέναι ἕνεκα τῆς ἐκ τῆς ἀτελοῦς σφαιρώσεως τῶν φακῶν ἀπεργαζομένης ἀποσυνθέσεως τοῦ φωτός.

Ἀλλὰ διὰ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἀστρονομίας αἱ βελτιώσεις αὗται ἀπεδείχθησαν πάλιν ἀνεπαρκεῖς, ἕνεκα τῆς παρουσίας τῆς λεγομένης ἰριδοειδοῦς ἀποσυνθέσεως τῶν φωτεινῶν ἀκτίνων. Διὸ καὶ ἡ κατασκευὴ μεγάλων φακῶν διετέλεσεν ἐπὶ μακρὸν οὖσα δυσχερεστάτη, μέχρις οὗ ὁ Κ. Σεκρετὰν κατώρθωσε νὰ κατασκευάσῃ φακὸν μέγιστον τελειότατον, ἔχοντα διάμετρον 24 ἑκατοστομέτρων, ἑστίαν δὲ 3 μέτρων καὶ 25 ἑκατοστῶν. Ὁ φακὸς οὗτος ἐπωλήθη ἐν Ἀγγλίᾳ 6000 φράγκων. Ὀλίγῳ δὲ πρὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ὁ αὐτὸς Γάλλος μηχανικὸς κατεσκεύασε φακὸν ἔχοντα 21, ἕτερον δὲ 27 ἑκατοστέμετρων, καὶ δύο ἄλλους, ὧν ὁ μὲν εἶχε 32, ὁ δὲ 38 ἑκατοστομέτρων διάμετρον. Οἱ δὲ τέσσαρες φακοὶ 20 ἑκατοστομέτρων διαμέτρου, οἵτινες ἐχρησίμευσαν εἰς τὴν παρατήρησιν τῆς διαβάσεως τῆς Ἀφροδίτης, ἐξετελέσθησαν ἐν Παρισίοις ἐν τοῖς ἐργαστηρίοις τοῦ Κ. Ἐβράρδ.

Ἀλλ' οἱ Ἀμερικανοὶ δὲν ηὐχαριστήθησαν εἰς ταῦτα. Πλουσιώτατός τις ἰδιοκτήτης τοῦ Ἁγίου Φραγκίσκου, ὁ Κ. Ἰάκωβος Λὶκ, ἔξοχος μηχανικὸς καὶ ἀστρονόμος, συνέλαβε καὶ ἐκτελεῖ ἤδη μέγιστον καὶ παράβολόν τι ἔργον, ἤτοι κατασκευάζει φακὸν δυνάμενον νὰ μεγεθύνῃ τὰ πράγματα κατὰ 28000 φοράς!

Ὡς βλέπομεν πρόκειται περὶ μεγεθυντικῆς δυνάμεως ἀνηκούστου μέχρι τοῦδε. Καὶ ἀληθῶς τὸ μέγα τηλεσκόπιον τοῦ Οὐίλλιαμ Χέρσχελ μόλις ἐμεγέθυνε τὰ πράγματα κατὰ 6000 φοράς, καὶ εἰς τοιοῦτον μέγεθος ἢ δι' αὐτοῦ παρατήρησις τῶν ἀστέρων καθιστᾶτο ἐπίπονος.

Διὰ τοῦ νέου τούτου καλιφορνικοῦ τηλεσκοπίου, [ὅπερ μέλλει νὰ σταθῇ εἰς ὕψος 10000 ποδῶν ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης, ὑπὸ τὸν διαφανῆ οὐρανὸν τῶν ὀρέων τῆς Σιέρρας Νεβάδας,] ἐλπίζουσιν οἱ Ἀμερικανοὶ ὅτι ἤγκικεν ἤδη ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν τὰ μᾶλλον μυστηριώδη προβλήματα τῆς δημιουργίας θὰ ἀποκαλυφθῶσιν εἰς τοὺς ἐκπεπληγμένους ὀφθαλμοὺς τοῦ ἀνθρώπου.

Πρὸς τοῦτο ἀνάγκη νὰ κατασκευασθῇ πρὸ παντὸς ἄλλου φακὸς κρυστάλλινος (objectif) μέγιστος, ἔχω διάμετρον τεσσάρων (!) καμῆκος ἑστίας τεσσαράκοντα μέτρων, δυνάμενος νὰ μεγεθύνῃ ὡς εἴδομεν τὰ ἀντικείμενα κατὰ 28000 φοράς. Διὰ τοῦ νέου τούτου καλιφορνικοῦ τηλεσκοπίου οἱ ἀστρονόμοι θὰ δυνηθῶσι νὰ σπουδάσωσιν ἐκ τοῦ πλησίον τὴν φύσιν τοῦ Γαλαξίου καὶ τῶν νεφελοειδῶν συμπλεγμάτων, ὧν μάτην ἐπειράθησαν μέχρι τοῦδε νὰ διασαφήσωσι τὴν φύσιν.

Οἱ πλανῆται, θεωρούμενοι διὰ τοῦ νέου τούτου τηλεσκοπίου, θὰ παρουσιασθῶσι πάντως ὑπὸ νέαν μορφήν. Αἱ διαστάσεις αὐτῶν γενήσονται φοβεραί. Οὕτω λ. χ. ὁ πλανήτης Ἄρης θὰ φανῇ ἑκατοντάκις μεγαλήτερος τῆς Σελήνης! Ἀλλ' ὅμως δὲν θὰ δυνηθῶμεν νὰ ἴδωμεν εἰμὴ πολλοστὸν τῆς ἐπιφανείας αὐτοῦ μέρος.

Τὰ περὶ τῆς φύσεως τῶν δακτυλίων τοῦ Κρόνου, τοῦ Διὸς καὶ τῶν δορυφόρων αὐτῶν ζητήματα μέλλουσι βεβαίως νὰ λυθῶσι διὰ τοῦ τηλεσκοπίου τούτου. Ἡ Σελήνη θὰ φανῇ εἰς ἀπόστασιν τριῶν λευγῶν τῆς γῆς, οὕτως ὥστε εὐκόλως θὰ δυνηθῶμεν τέλος νὰ μάθωμεν ἂν αὕτη κατοικῆται ὑπὸ ἀνθρώπων, ὡς ἡμεῖς, ἢ ὑπὸ ὄντων ἀλλοίας φύσεως. Ἄλλως τε θὰ δυνηθῶμεν νὰ παρατηρήσωμεν εὐκολώτατα τὰ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτῆς συμβαίνοντα ἡφαίστεια καὶ γεωλογικὰ φαινόμενα.

Τὸ τηλεσκόπιον τοῦτο ἀπαιτήσει δαπάνην πέντε περίπου ἑκατομμυρίων φράγκων καὶ ἔσται ἓν τῶν μεγίστων ἔργων τοῦ παρόντος αἰῶνος.

Μάλιστα δὲ περιεργοτάτη ἔσται ἡ ἐκτέλεσις τοῦ κατόπτρου.

Ἐπειδὴ δέ, ὡς εἴδομεν ἀλλαχοῦ, τὸ μέγιστον τῶν κατόπτρων, ὅπερ κατεσκευάσθη μέχρι τοῦδε εἶναι τὸ ἐν τῇ Ὀρχήστρα τοῦ Νέου θεάτρου τῶν Παρισίων, ἔχον ὕψος 9 καὶ πλάτος 11 μέτρων, τὸ δὲ κάτοπτρον τοῦ τηλεσκοπίου τούτου ἀνάγκη νὰ ἔχῃ διάμετρον εἴκοσι μέτρων, ἕπεται ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ κατασκευασθῇ ἐξ ὑάλου. Διὸ τὸ ἀντανακλαστικὸν τοῦτο κάτοπτρον δὲν ἀποτελεῖται ὡς παρὰ τοῖς τηλεσκοπίοις ἐξ ὑάλου, ἀλλ' ἐκ κυλίνδρου χαλκοῦ, μεστοῦ ὑδραργύρου, καὶ κινουμένου περὶ τὸν ἄξονα αὐτοῦ ὑπ' ἀτμομηχανῆς. Κατὰ τὴν περιστροφικὴν ταύτην κίνησιν ἡ ἐπιφάνεια τοῦ ὑδραργύρου θὰ ἀποτελῇ λίμνην κοίλην καὶ ἀκριβῶς παραβολικὴν τὴν μορφήν. Ἡ ἐκτέλεσις τοῦ μεγίστου τούτου ἐξ ὑδραργύρου κατόπτρου ἔσται βεβαίως δυσχερεστάτη. Ἐπειδή, ὅπως μὴ ὁ μετὰ τοῦ κυλίνδρου περιστρεφόμενος ὑδράργυρος ἐκχυθῇ, ἀνάγκη ἵνα ὁ κύλινδρος περιστρέφηται ὁμοιοταχῶς καὶ ὁμοιοχρόνως, ἐν ᾧ ἡ θέσις αὐτοῦ θὰ μεταβάλληται ἀδιαλείπτως ἀπὸ ὁριζοντίας εἰς κάθετον.

Ὅταν τὸ ἔργον τοῦτο ἀποτελεσθῇ καὶ σταθῇ ἐν τῇ αὐτῷ ἀποτεταγμένῃ θέσει, τὸ σύμπαν θὰ ἀνοιχθῇ ἐνώπιον ἡμῶν ὡς μέγα βιβλίον, ἐν ᾧ βεβαίως θὰ ἐξηγηθῶσι πολλὰ μυστηριώδη θὰ ἀνακαλυφθῶσι δὲ πολλὰ μεγάλα καὶ ἀπρόοπτα φαινόμενα.

Β'.

Τίς ἐφαντάσθη ποτὲ ὅτι ἦτο δυνατὸν νὰ μαγειρεύσῃ ἄνευ πυρὸς καὶ ἄνευ ἀνθράκων; — Καὶ ὅμως ἀπό τινος χρόνου πωλοῦνται ἐν ταῖς μεγάλαις πόλεσι τῆς Εὐρώπης χύτραι καὶ λέβητες, ὀνομαζόμενοι marmites norvegiennes, ἐν οἷς δύναταί τις νὰ μαγειρεύσῃ ἄνευ πυρός.

Οἱ λέβητες οὗτοι εἶναι ἁπλούστατοι· διότι ὁμοιάζουσι πάντως πρὸς τοὺς συνήθεις λέβητας, πλὴν ὅτι περικαλύπτονται πανταχόθεν ὑπὸ πυκνοῦ στρώματος μαλλοῦ πεπιεσμένου (feutre). Ἐν αὐτοῖς ῥίπτει τις ὅ, τι θέλει, κρέας, ἰχθεῖς, λάχανα, ἀφ' οὗ πρῶτον πληρώσῃ ὕδατος ἔχοντος θερμοκρασίαν 85 ἢ 95 βαθμῶν, καὶ μετὰ παρέλευσιν μιᾶς, δύο καὶ μέχρις ὀκτὼ ὡρῶν δύναται νὰ ἐξαγάγῃ ὀπτὸν τὸ γεῦμα καὶ νὰ παραθέσῃ εἰς τὴν τράπεζαν, μὴ ἐξοδεύσας ἄλλο, εἰμὴ τὸν πρὸς τὴν θέρμανσιν τοῦ ὕδατος ἀναγκαῖον ἄνθρακα. Πῶς κατορθοῦται τοῦτο;

Τὸ ὕδωρ, περιεχόμενον ὑπὸ οὐσίας μὴ θερμαγωγοῦ, οἷος ὁ μαλλός, διαφυλάττει τὴν ἅπαξ δοθεῖσαν αὐτῷ θερμότητα ἐπὶ μακρόν. Πρὸς πέψιν τοῦ κρέατος ἀρκεῖ ἵνα τὸ ὕδωρ διατηρῆται εἰς θερμοκρασίαν 85 ἢ 90° ἐπὶ 6 ὥρας. Το δὲ ἐν τῇ νορβεγικῇ χύτρᾳ ὕδωρ διατηρεῖ τὴν ἅπαξ δοθεῖταν αὐτῷ θερμοκρασίαν ἐπι 10 ὥρας, χάριν τῆς φύσεως τοῦ μαλλοῦ, ὅστις εἶναι κακὸς θερμαγωγός.

Ἡ ἐκ τῆς νέας ἐξευρέσεως ταύτης οἰκιακὴ οἰκονομία ἔσται μεγίστη. Οἰκογένειά τις δαπανῶσα πρότερον τριάκοντα φράγκα εἰς ἀγορὰν ξυλανθράκων, σήμερον διὰ τῆς μηχανῆς ταύτης δαπανᾷ μόλις πέντε.

Ἀλλ' ἡ ἐξεύρεσις αὕτη γενήσεται πολὺ μᾶλλον ὠφελιμωτέρα, ἐφαρμοζομένη εἰς τὰς ἁτμάμαξας, αἵτινες καταναλίσκουσι πλεῖστον ἄνθρακα.

Κατὰ τὴν Scientific american κατεσκευάσθησαν ἤδη ἐν Ἀμερικῇ ἁτμάμαξαι κινούμεναι ἄνευ πυρὸς ἤτοι ἄνευ γαιανθράκων, δυνάμεναι νὰ, σύρωσιν ὄπισθεν αὐτῶν μεγάλας ἁμαξοστοιχίας. Ὁ λέβης τῶν ἁτμαμαξῶν τούτων περιβάλλεται, ὡς ὁ συνήθης μαγειρικὸς λέβης, ὑπὸ περιβλήματος μαλοῦ, ἀμιάντου καὶ ξύλου, οὐσιῶν, αἵτινες, ὡς γνωστὸν, εἶναι κάκιστοι θερμαγωγοί. Ὁ λέβης πληροῦται ἀνὰ ἕκαστον σταθμὸν εὐκόλως ζέοντος ὕδατος ἔχοντος θερμότητα 190 βαθμῶν ἑκατονταβάθμου, ὅπερ παριστᾷ ἀνὰ ἕκαστον τετραγωνικὸν πόδα πίεσιν ἀτμοῦ 175 λιτρῶν, ἤτις διατελεῖ μὲν ἐνεργὸς ἀλλὰ μειουμένη ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον ἐπὶ ὀκτὼ ὥρας.

Οἱ λέβητες τῶν τοιούτων ἁτμαμαξῶν εἶναι οὕτω καλῶς διατεθειμένοι πρὸς διαφύλαξιν τῆς θερμότητος τοῦ ὕδατος, ὥστε ἁτμάμαξα, πληρωθεῖσα ζέοντος ὕδατος κατὰ τὴν ἕκτην τῆς πρωΐας ὥραν, καὶ ἀφεθεῖσα ἥσυχος μέχρι τῆς ἐννάτης τῆς ἑσπέρας, διαφυλάττει ἔτι πίεσιν ἱκανὴν ὅπως μεκακομισθῇ ἀφ' ἑαυτῆς εἰς ἀπόστασιν 800 μέτρων. Αἱ τοιαῦται ἁτμάμαξαι διατρέχουσιν 11-15 χιλιόμετρα τὴν ὥραν. Ὁ αὐτὸς δὲ ἄνθρωπος ἐκπληροῖ ταὐτοχρόνως τὸ ἔργον τοῦ ὁδηγοῦ καὶ τοῦ μηχανικοῦ.

Ἡ νέα αὕτη ἀπρόοπτος ἐξεύρεσις ὑπόσχεται μεγάλα. Πρὸς τὸ παρὸν πρέπει νὰ ἀναμένωμεν νεωτέρας περὶ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῆς πληροφορίας.

Η ΒΑΣΙΛΕΙΑ

ΤΩΝ ΠΑΠΠΩΝ.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

Ἡ βασιλεία τῶν παππῶν ἐτελεύτησε κατὰ τὸ 1870 ἔτος μ. Χ. κατὰ συνέπειαν τοῦ μεγάλου γαλλογερμανικοῦ πολέμου. ἐπὶ τοῦ πάππα Πίου τοῦ ἐννάτου, οὗτινος ἡ ἱεραρχία ἐγένετο παραδοξοτάτη διὰ πολλοὺς λόγους. Ἐπειδὴ μέχρι τοῦδε οἱ πάππαι, ἐκλεγόμενοι γέροντες, ἀπέθνησκον ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μετὰ βασιλείαν πέντε ἢ ἓξ ἐτῶν· οἱ δὲ γηραιοὶ καρδινάλιοι, ἐφ' ὧν τὴν κεφαλὴν ἐτίθετο ἡ παντοδύναμος τιάρα, τυγχάνοντες μεταπ.πεισμένοι ἢ κατεβεβλημένοι ὑπὸ τοῦ γήρατος, δὲν ἐκινδύνευον νὰ ἁφαρπασθῶσι μήτε ὑπὸ τῶν θεραπειῶν καὶ τῶν κολακειῶν τῶν περὶ αὐτοὺς, μήτε νὰ ἐκτυφῶνται ἐκ τῆς μεγάλης αὐτῶν δυνάμεως· τὸ δὲ κολέγιον τῶν καρδιναλίων, οἵτινες ἐξέλεγον τὸν πάππαν, μάλιστα δὲ ἡ ἀντιπολιτευομένη αὐτοῦ μερὶς ὑπερίσχυε μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ ἱεράρχου. Τοὐντεῦθεν παρήγετο κανονικήτις ταλάντευσις ἐμποδίζουσά πως τὰς μεγάλας παρεκτροπὰς τῶν παππῶν.

Ἀλλ' ἡ κατάστασις αὕτη μετεβλήθη ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις. Ἐπειδὴ ὁ πάππας Πῖος ὁ ἔννατος ἐξελέχθη νέος ἔτι ὤν, βασιλεύσας δὲ ἐπὶ 25 ὅλα ἔτη, ἠδυνήθη νὰ ἀπαλλαχθῇ πάσης ἀντιπολιτεύσεως, καὶ, μὴ εὑρίσκων μηδεμίαν περὶ αὐτὸν ἀντίστασιν, παρεξετράπη εἰς σφάλματα δεινὰ, καὶ περιέπεσεν ἀπὸ ἀβουλίας εἰς ἀβουλίαν, μέχρις οὗ ἀφίκετο εἰς τὴν τελευταίαν ἀπονενοημένην ἐκείνην ἀποθέωσιν, ἀνακηρύξας ἑαυτὸν μόνον ἀναμάρτητον τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἀποκαλέσας ἑαυτὸν χριστιανὸν Καλίφην.

Περικεκυκλωμένος ὑπὸ σμήνους κολάκων καὶ ἀμαθεστάτων θεολόγων ἐξηγούντων εἰκῇ καὶ φύρδην τὰ κείμενα, διαστρεφόντων πᾶσαν κριτικὴν, βιαζόντων τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν ἱστορίαν· θέλων νὰ καταπείσῃ ἐκ παντὸς τρόπου τοὺς ἀνθρώπους τοῦ δεκάτου ἐννάτου αἰῶνος ὅτι οἱ ἐπίσκοποι τῆς Ῥώμης εἶναι οἱ μόνοι κληρονόμοι προνομίου, περὶ οὗ οὐδείς ποτε τῶν ἱδρυτῶν τοῦ χριστιανισμοῦ ἀναφέρει τι· ὑπερυψῶν καὶ ἐξαίρων συστηματικῶς τὴν ἐκκλησίαν πρὸς βλάβην τῆς κοσμικῆς ἀρχῆς· ἀξιῶν ὅτι ἡ κοσμικὴ ἀρχὴ ἐκπορεύεται πάντοτε ἐκ τῆς ἐκκλησιαστικῆς· θηρεύων τὴν ἐξόντωσιν ἢ τὸν λατινισμὸν τῶν λοιπῶν ἐκκλησιῶν, ὁ πάππας Πῖος ὁ ἔννατος ἐτόλμησε τέλος νὰ φονεύσῃ ἰδιοχείρως ἠθικῶς τὴν καθολικὴν ἐκκλησίαν, βιάζων τοὺς ὁπαδοὺς αὐτῆς νὰ ὁμολογήσωσιν ὅτι ὁ πάππας μόνος δύναται τοῦ λοιποῦ νὰ πράττῃ ὅ, τι μέχρι τοῦδε δὲν ἠδύνατο νὰ πράξῃ ἄνευ τῶν συνόδων (ὅπερ καθιστᾷ ἀνωφελεῖς τὰς μελλούσας συνόδους,) ἐν ἄλλαις λέξεσιν ὅτι εἶναι ἀναμάρτητος, ὡς ὁ Θεὸς, οὗτινος ἀξιοῖ ὅτι εἶναι ἀντιπρόσωπος ἐπὶ τῆς γῆς.

Ἀλλ' ἡ ἱστορία διδάσκει ἡμᾶς ὅτι πᾶσα ἀπόλυτος ἀρχὴ, φθάσαα εἰς μεγίστην δύναμιν, θραύεται τέλος, ὡς ὑπερτανυσθὲν σχοινίον· ἡ δὲ τιμωρία τῆς ἀλαζονίας ἄρχεται, ὅταν ἡ ἀλαζονεία φθάσῃ εἰς τὸν ὕπατον παροξυσμόν.

Καὶ τῷ ὄντι τῇ μὲν 18 ἰουλίου τοῦ 1870 ἔτους ὁ πάππας Πῖος ὁ ἔννατος διεκήρυξεν αὐτὸν ἀναμάρτητον, μὴ ἀποδοκιμασθεὶς παρ' οὐδενὸς τῶν παρόντων καρδιναλίων, τῇ δὲ 20ῃ σεπτεμβρίου τοῦ αὐτοῦ 1870 ἔτους Πῖος ὁ ἔννατος ἀπέβαλε τὴν κοσμικὴν ἐξουσίαν.

Ὁ παππισμὸς ἠθέλησεν ἵνα θέσῃ ἑαυτὸν ἐκτὸς τῆς φύσεως. Τοῦ λοιποῦ δὲν δύναται νὰ εὕρῃ μηδεμίαν κατάλληλον θέσιν ἐν τῷ πραγματικῷ τούτῳ κόσμῳ.

Πρὸς διαμονὴν αὐτοῦ ἔπρεπε νὰ εὕρῃ θείαν τινὰ ἐπὶ τῶν νεφελῶν μετεωριζομένην πόλιν, βράχον τινὰ ὡς τὴν νῆσον τοῦ Μόντε Χρίστου. Καὶ, ὦ τῆς ἀληθείας τοῦ λόγου· « μωραίνει κύριος ὁ Θεὸς ὃν βούλεται ἀπολέσαι, » αὐτὸς ὁ πάππας ἐπραγματοποίησε μετ' ἀκατανοήτου ἀβουλίας ὅ, τι οὐδὲν ἔθνος ἐτόλμησε νὰ ἐπιχειρήσῃ, τὸν χωρισμὸν δηλαδὴ τῆς ἐκκλησίας ἀπὸ τοῦ κράτους· καὶ, καταστρέψας ὄπισθεν αὐτοῦ τὰς γεφύρας, ἔκοψε πᾶσαν εἰς τοὐπίσω ἐλπίδα ἐπιστροφῆς.

Οὐδέποτε εἶδέ τις τοιαύτην ἀπονενοημένην θρασύτητα!

Ἀλλὰ χωρὶς τῶν ἀπερισκεψιῶν τούτων Πίου τοῦ ἐννάτου ἀνάγκη νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ὁ παππισμὸς κατεστράφη καὶ ἐκ τοῦ πνεύματος τοῦ παρόντος αἰῶνος. Ἐπειδὴ ὁ παππισμὸς ἦτο ἀρχὴ ὑπερβαλλόντως θεοκρατικὴ καὶ τυραννικὴ, ἀπᾴδουσα πρὸς τὰς ἀρχὰς, ἐφ' ὧν ἐρείδονται αἱ νεώτεραι εὐρωπαϊκαὶ κοινωνίαι. Ὁ καθολικισμὸς, ὡς ὁ ἰσλαμισμὸς κατεχράσθη τὴν δύναμιν αὐτοῦ. Καὶ ὡς ὁ ἐκ τῆς Ἱερουσαλὴμ ἐκδιωχθεὶς ἰουδαϊσμὸς, ὁ καθολικισμὸς προώρισται ἵνα διάγῃ τὸ λοιπὸν τοῦ βίου κλαίων τὴν ἀποπτᾶσαν εὐδαιμονίαν, καὶ ὀνειρευόμενος τὴν ἐπάνοδον ἀδυνάτων παλινορθώσεων.

Ἀλλ' ἐὰν μόνη συνέπεια τοῦ κατὰ τὸ ἔτος 1870 ἐπελθόντος γαλλογερμανικοῦ πολέμου ἐγένετο ἡ ἀπομάκρυνσις τῶν γαλλικῶν στρατευμάτων ἐκ τῆς Ῥώμης, οἱ πάππαι ἠδύναντο ἴσως νὰ ἐλπίζωσιν ἔτι ὀπωσοῦν τὴν ἀνάκτησιν τῆς ἀπολομένης αὐτῶν κοσμικῆς ἀρχῆς.

Ἀλλ' ὁ μέγας ἐκεῖνος πόλεμος ἐπήνεγκε πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τὴν κατάστασιν τῆς νέας γερμανικῆς αὐτοκρατορίας, ἥτις ἰσχυρὰ οὖσα καὶ ὁμογνωμονοῦσα, προώρισται, ὡς πάντες οἱ νικηταὶ, ἵνα ἐξασκήσῃ τὴν ἡγεμονίαν ἐν Εὐρώπῃ ἐπί τινα τοὐλάχιστον ἔτη. Τὸ οὕτω ἱδρυθὲν κράτος εἶναι τέκνον γνήσιον τοῦ προτενσταντισμοῦ, ὅστις παρήγαγεν αὐτὸ ἐκ τοῦ μηδενὸς, καὶ ὅστις εἶναι θανάσιμος ἐχθρὸς τῆς Γαλλίας καὶ τοῦ παππισμοῦ. Οἱ πατριῶται Γερμανοὶ θεωροῦσι τὸν ultramontanisme ὡς τὸν ἐπικινδυνωδέστατον ἐχθρὸν τῆς πατρίδος αὐτῶν καὶ τῆς προόδου τῶν νεωτέρων κοινωνιῶν.

Ἀλλὰ πλὴν τῆς κραταιωθείσης Πρωσσίας ἡ ὀρθόδοξος καὶ ἐχθρὰ τοῦ παππισμοῦ Ῥωσσία ἐκτήσατο καὶ αὐτὴ μεγίστην ἐκ τοῦ πολέμου ἐκείνου πολιτικὴν ἰσχύν. Ἡ δὲ ἑλληνικὴ ἐπανάστασις, ἡ ἵδρυσις τοῦ ἑλληνικοῦ βασιλείου, καὶ ἡ ἀρξαμένη παλιγγενεσία τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους ἤγειραν μεγάλα προσκόμματα εἰς τὰς κατὰ τῆς ὀρθοδόξου ἀνατολικῆς ἐκκλησίας καὶ κατὰ τὴν ἀνατολὴν καθόλου ῥᾳδιουργίας τῶν παππῶν.

[Ἀκολουθεῖ.]

ΤΑ ΑΕΡΟΠΟΡΑ ΣΦΑΙΡΩΜΑΤΑ.

ΤΟ ΖΕΝΙΘ.

ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΚΡΟΣΕ ΣΠΙΝΕΛΛΗ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΙΒΕΛ.

I.

Τῇ 15ῃ ἀπριλίου 1875 κατὰ τὴν ἑνδεκάτην καὶ ἡμίσειαν τῆς πρωΐας ὥραν τὸ ἀερόστατον Ζενὶθ ἀνυψώθη ἐκ Παρισίων μετὰ τριῶν νέων ἀεροναυτῶν, τοῦ Τισσανδιὲρ, τοῦ Κροσὲ Σπινέλλη καὶ τοῦ Σιβὲλ, οἵτινες προὐτίθεντο νὰ ἀναβῶσιν εἰς ὕψη, εἰς ἃ οὐδεὶς μέχρι σήμερον ἠδυνήθη νὰ ἀναβῇ. Ἐπειδὴ ὁ ἄνθρωπος φθάνων εἰς ὕψος 8,000 μέτρων ὑπὲρ τῆς γῆς ἀπόθνήσκει ἐξ αἰτιῶν, ἃς παρεξήγησαν οἱ ἀεροναῦται. Ἐπειδὴ πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ ποθουμένου παρέλαθον τρία μικρότερα σφαιρώματα, πλήρη μίγματος ἀέρος ἀτμοσφαιρικοῦ περιέχοντος 70 ἐπὶ τοῖς 100 ὀξυγόνον. Ἕκαστον τῶν τριῶν τούτων μικρῶν σφαιρωμάτων συνήπτετο πρὸς σωλῆνα ἐλαστικὸν, δι' οὗ οἱ ἀεροναῦται, ἀναβάντες εἰς μέγα ὕψος, προὐτίθεντο ν' ἀναπνέωσι τὸν αὐτοῖς ἀναγκαῖον ἀτμοσφαιρικὸν ἀέρα. Ἐκ τοῦ σφαιρώματος ἐξηρτήθησαν ὡς ἕρμα 20 σάκκοι πλήρεις ἄμμου, οἵτινες, ῥιπτόμενοι ἐπαλλήλως, ἔμελλον ν' ἀνακουφίζωσι καὶ ἐπιτρέπωσιν αὐτῷ ἵν' ἀνυψῶται ἀδιαλείπτως.

Οἱ τρεῖς ἀεροναῦται, παραλαβόντες πολλὰ ἐργαλεῖα πρὸς ἐπιστημονικὰς ἐρεύνας, ἀνῆλθον ἐκ Παρισίων εἰς τὰ οὐράνια ἐν μέσῳ συρροῆς πολλοῦ πλήθους, εὐχομένου αὐτοῖς αἰσίαν τὴν ἐπιχείρησιν. Ἀλλὰ φεῦ! τρεῖς μετὰ ταῦτα ὥρας ὁ Σιβὲλ καὶ ὁ Κροσὲ Σπινέλλης κατέθησαν νεκροὶ ἐν τῇ σκάφῃ! Ὑπερβάντες τὰς 8,000 μέτρων οἱ ἄθλιοι ἀπέθανον, οὐχὶ ὡς ἐφοβοῦντο ἐξ ἀσφυξίας, ἀλλ' ἀπόπληκτοι.

« Ἀναβάντες εἰς ὕψος 7,000 μέτρων, λέγει ὁ διασωθεὶς τρίτος συνοδοιπόρος Τισσανδιὲρ, (διηγούμενος τὰ κατὰ τὸ δεινὸν τοῦτο δρᾶμα) ἤμεθα πάντες ὀρθοὶ ἐν τῇ λέμβῳ.

— Ἐφθάσαμεν εἰς ὕψος 7,000 μέτρων, λέγει ὁ Σιβὲλ. Λαμβάνων δὲ τὴν μάχαιραν αὐτοῦ, κόπτει ἐπαλλήλως τὰ σχοινία τριῶν σάκκων, καὶ τὸ σφαίρωμα διατελεῖ μετεωριζόμενον καὶ ἀνυψούμενον ἀδιαλείπτως.

Αἴφνης αἰσθάνομαι ὅτι ἀπέβαλον τὴν δύναμιν τοῦ κινεῖσθαι. Ἤμεθα ἤδη εἰς ὕψος 7,500 ποδῶν, καὶ κατελήφθημεν ὑπὸ ἡδείας νάρκης. Τὸ σῶμα καὶ τὸ πνεῦμα ἡμῶν ἐξησθένει κατ' ὀλίγον ἀνεπαισθήτως. Ἀλλ' οὐ μόνον δὲν ἐπάσχομεν οὐδὲν κακὸν, ἀλλὰ τοὐναντίον ἡσθανόμεθα ἐνδόμυχόν τινα ἱλαρότητα, οἷον ἀπαύγασμα τοῦ περὶ ἡμᾶς ἱλαροῦ θεάματος, ἀμεριμνῶντες πρὸς πάντα κίνδυνον.

Ἀναβαίνομεν χαίροντες. Τὴν σκοτοδινίαν διαδέχεται λειποθυμία αἰφνιδία καὶ ἀμήχανος... Ἤμεθα δὲ ἤδη εἰς ὕψος 7,700 μέτρων καὶ ὑπὸ πίεσιν 300 ἀτμοσφαιρῶν, ὅτε εἶδον τὸν Κροσὲ Σπινέλλη κατακαθήμενον καὶ λειποθυμοῦντα. Ἐγὼ δὲ ἠσθανόμην ἐμαυτὸν οὕτως ἀσθενῆ, ὥστε δὲν ἠδυνάμην οὐδὲ νὰ στρέψω τὴν κεφαλὴν ὅπως ἴδω πῶς εἶχεν ὁ δεύτερος συνοδοιπόρος μου.

Ἐπειράθην ν' ἁρπάσω τὸν σωλῆνα τοῦ ὀξυγόνου, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθην νὰ ὑψώσω τὸν βραχίονα. Καὶ ὅμως ἡ διάνοιά μου ἦτο ἔτι ὑγιής· ἐπειδὴ ἐνθυμοῦμαι ὅτι τὸ θερμόμετρον ἐδείκνυε πίεσιν 28 .

Ἐπειράθην νὰ κραυγάσω· — « Εἴμεθα εἰς ὕψος 8,000 μέτρων! » Ἀλλ' ἡ γλῶσσά μου ἦτο παραλελυμένη. Αἴφνης κλείω τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ πίπτω ἀναίσθητος. Ἦτο περίπου μία ὥρα καὶ 3 λεπτά.

Περὶ τὰς 2 ὥρας καὶ τέταρτον ἐξυπνίζομαι. Τὸ σφαίρωμα κατήρχετο ταχὺ ὡς βέλος. Ἠδυνήθην νὰ κόψω ἕνα σάκκον ἕρματος, ὅπως μετριάσω τὴν πτῶσιν καὶ γράψω τὰς ἑξῆς λέξεις· « Καταβαίνομεν, θερμοκρασία — 8°. Ῥίπτω ἕρμα. Καταβαίνομεν. Ὁ Σιβὲλ καὶ ὁ Κροσὲ λειποθυμοῦσι ἐν τῷ βυθῷ τῆς λέμβου. Καταβαίνομεν ταχύτατα. »

Μόλις ἔγραψα τὰς λέξεις ταύτας καὶ, κατα-ληφθεὶς ὑπὸ νευρικοῦ σπασμοῦ, κατέπεσον πάλιν ἀναίσθητος. Ὁ ἄνεμος ἦτο σφοδρότατος κάτωθεν. Μετ' ὀλίγον αἰσθάνομαι ἐμαυτὸν σειόμενον ἐκ τοῦ βραχίονος, καὶ, ἀναβλέψας, βλέπω τὸν Κροσὲ, ὅστις, ἀναλαβὼν ἑαυτόν· — « Ῥίψον ἕρμα, μοι λέγει. Καταβαίνομεν. » Ἀλλὰ μόλις ἠδυνήθην νὰ ἴδω ἂν ὁ Σιβὲλ ἀνέλαβε. Τοῦτο δὲ μόνον ἐνθυμοῦμαι ἀμυδρῶς ὅτι ὁ Κροσὲ, ἀφαιρέσας τότε τὸν εἰσπνευστῆρα, ἔῤῥιψεν αὐτὸν ἐκτὸς τῆς λέμβου, ὅτι ἀπέκοψε τὰ σχοινία δύο ἢ τριῶν σάκκων, οἵτινες κατέπεσον ἀφαρπασθέντες ὡς πτερὰ ὑπὸ τοῦ ἀνέμου, καὶ μετὰ ταῦτα κατελήφθην ὑπὸ νέας βαρυτέρας τῆς πρώτης ἀναισθησίας.

Τί συνέβη ἐν τῷ μεταξύ; — Κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τὸ σφαίρωμα ἀνακουφισθὲν καὶ ὑπερθερμανθὲν ὑπὸ τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων, ἐπανέλαβε τὴν πρὸς τὰ ἄνω πορείαν.

Κατὰ τὴν τρίτην ὥραν καὶ 35 λεπτὰ ἤνοιξα τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ ἠσθόμην ἑαυτὸν ἰλιγγιῶντα, καταπεπονημένον. Τὸ σφαίρωμα καταβαίνει. πάλιν μετὰ τοιαύτης ταχύτητος πρὸς τὴν γῆν, ὥστε ἡ λέμβος ταλαντεύεται καὶ ῥιπτάζεται μετὰ φρικώδους σφοδρότητος.

Συρόμενος πλησιάζω πρὸς τὸν Σιβὲλ καὶ τὸν Κροσὲ, καὶ σείων αὐτούς. — Σιβὲλ, Κροσε! κραυγάζω, ἐξυπνίσθητε! Καταβαίνομεν!

Ἀλλ' οἱ ταλαίπωροι συνοδοιπόροι μου διετέλουν ἄφωνοι καὶ ἀκίνητοι, ἔχοντες τὰς κεφαλὰς κεκρυμμένας ὑπὸ τὰ ἐπιστρώματα. Κατέβαλον πᾶσαν δύναμιν ὅπως ἀποκαλύψω αὐτοὺς, καὶ εἶδον τότε αὐτοὺς ἔχοντας τὸ μὲν πρόσωπον μέλαν καὶ πεπρησμένον, τοὺς δὲ ὀφθαλμοὺς ἐσβεσμένους, τὸ δὲ στόμα χαῖνον καὶ μεστὸν αἵματος.

Ἤμεθα ἔτι εἰς ὕψος 6,000 μέτρων. Ὁ ἄνεμος ἦτο φρικώδης καὶ μετ' ὀλίγον διορῶ διὰ τῶν νεφελῶν τὴν γῆν. Ζητῶ μάχαιραν ὅπως κόψω τὸ σχοινίδιον τῆς ἀγκύρας· πλὴν ἀδύνατον νὰ εὕρω αὐτήν. Ἤμην ἔξω ἐμαυτοῦ, παράφρων. Διετέλουν σείων τὸν Σιβὲλ καὶ τὸν Κροσὲ ἐκ τοῦ βραχίονος. Ἀλλὰ φεῦ! οἱ ταλαίπωροι φίλοι μου ἀπεκοιμήθησαν ἤδη τὸν αἰώνιον ὕπνον!!!

Ἡ πτῶσις καὶ ἡ πρόσκρουσις ἐγένοντο δειναί. Τὸ σφαίρωμα τοῦ Ζενὶθ ἐφάνη πρὸς στιγμὴν συμπτυσσόμενον, καὶ ἤλπιζον ὅτι ἔμελλε νὰ κατακαθίσῃ. Ἀλλ' ὁ ἄνεμος ἦτο σφοδρότατος καὶ ἀνήρπασεν αὐτὸ, ἐφελκόμενον τὴν σκάφην, ἐν ᾗ ἐκυλιόμεθα ἐγὼ καὶ τὰ σώματα τῶν δυστήνων συνοδοιπόρων μου τοιουτοτρόπως, ὥστε ἐνόμιζον ὅτι ἐμέλλομεν νὰ τιναχθῶμεν ἔξω.

Ἐν τούτοις κατώρθωσα νὰ ἁρπάσω τὸ σχοινίον τῆς βαλβίδος, ἧς ἀνοιχθείσης, τὸ ὑδρογόνον ἐξέφευγε δεινῶς παταγοῦν, καὶ τὸ σφαίρωμα κατέπεσε καὶ κατεσχίσθη εἰς μυρία ἐπί τινος μεγάλου δένδρου.

Πατήσας τὴν γῆν, κατελήφθην αἴφνης ὑπό τινος πυρετώδους σπασμοῦ. Κατέστην πελιδνὸς τὴν ὄψιν, ἐγονάτισα καὶ ἐνόμισα πρὸς στιγμὴν ὅτι ἐπορευόμην εἰς συνάντησιν τῶν δύο μου φίλων.

Ἀλλ' ὅμως, ἀνέλαβον βαθμηδὸν τὰς δυνάμεις μου. Ἐπορεύθην πρὸς τοὺς δυστυχεῖς φίλους μου, ὧν τὰ σώματα ἦσαν ἤδη ψυχρὰ, καὶ μετεκόμισα αὐτοὺς εἴς τινα παρακείμενον σιτοβολῶνα. Οἱ λυγμοί με ἀπέπνιγον. Μετ' ὀλίγον ἔμαθον παρὰ τῶν προσδραμόντων χωριτῶν ὅτι τὸ Ζενὶθ κατέπεσεν εἰς τὰ πεδία τοῦ Σιρὼν, ἀπέχοντα 250 χιλιόμετρα τῶν Παρισιων.

II.

Ἡ λυπηρὰ αὕτη διήγησις δεικνύει ἡμῖν ὅτι οἱ τρεῖς ἀεροναῦται ἦσαν ἤδη λίαν εξησθενισμένοι, ὅτε εἰς ὕψος 7,000 μέτρων ὁ Σιβὲλ ἐτόλμησε νὰ ῥίψῃ τρεῖς σάκκους ἕλκοντας ἀνὰ 20 χιλιόγραμμα. Τότε τὸ σφαίρωμα ἀνακουφισθὲν μετεωρίσθη εὐθὺς εἰς ὕψος 8,000 μέτρων, οἱ δὲ τρεῖς ἀεροναῦται ἐλειποθύμησαν ταὐτοχρόνως.

Τὸ σφαίρωμα, φέρον τοὺς τρεῖς λειποθυμοῦντας ἀεροναύτας, διετέλεσεν ὑψούμενον μέχρις οὗ, ἄδηλον πῶς, ἤρξατο πάλιν νὰ καταπίπτῃ. Κατὰ τὴν δευτέραν ὥραν καὶ 7 λεπτὰ ὁ Τισσανδιὲρ ἐξυπνίζεται πρὸς στιγμὴν, καὶ βλέπων τὸ σφαίρωμα κατερχόμενον διαιότατα, ἀποκόπτει ἕτερον σάκκον ἕρματος, ἐν ᾧ οἱ συνοδοιπόροι αὐτοῦ διατελοῦσιν ἄφωνοι καὶ ἀκίνητοι. Μετ' ὀλίγον ἐξυπνίζεται καὶ ὁ Κροσὲ, καὶ σείων τοὺς συνοδοιπόρους αὐτοῦ κραυγάζει ὅτι τὸ σφαίρωμα καταβαίνει βιαίως, καὶ ὅτι πρέπει νὰ ῥίψωσιν ἕρμα. Ἀλλ' ἐκεῖνοι μένουσιν ἄφωνοι. Τότε ἀποκόπτει τὰ σχοινία τῶν ὑπολειφθέντων σάκκων, καὶ ῥίπτει ἔξω τῆς λέμβου πᾶν ὅ, τι δύναται νὰ δράξῃ, τὰ ἐφαπλώματα καὶ πάντα τὰ ἐργαλεῖα. Τὸ Ζενὶθ, ἀνακουφισθὲν, ἵσταται πρὸς στιγμὴν· ἔπειτα δὲ ἄρχεται πάλιν νὰ ἀνυψῶται βιαίως... μέχρι τινὸς ὕψους; ἰδοὺ τί ἔμεινεν ἄγνωστον...

Τί συνέβη τότε ἐν τῇ λέμβῳ; — οὐδεὶς γινώσκει. Ἐπειδὴ οἱ τρεῖς ἀεροναῦται ἦσαν ἤδη ἡμιθανεῖς.

Μόνον δὲ μετὰ μίαν ὥραν ἐκεῖνος ὅστις ἠὐτύχησε νὰ ἐπιζήσῃ τὴν καταστροφὴν, ἀποσείσας τὸν ὕπνον ἐκεῖνον, εἶδεν ὅτι οἱ φίλοι αὐτοῦ ἦσαν ἤδη νεκροί.

III.

Ἐκ τῶν εἰρημένων γίνεται φανερὸν ὅτι τὸ Ζενὶθ ἀνυψώθη δὶς ὑπὲρ τὰς 8,000 μέτρων, ἡ δὲ δευτέρα ἀνύψωσις ἐγένετο μεγαλειτέρα τῆς πρώτης.

Πόθεν προῆλθεν ὁ θάνατος τῶν ἀεροναυτῶν; Εἶναι ἀναντίῤῥητον ὅτι προῆλθεν ἐξ ἀποπληξίας τῶν πνευμόνων καὶ τοῦ ἐγκεφάλου, ἕνεκα τῆς ὑπαρχούσης διαφορᾶς τῆς ἐξωτερικῆς ἀτμοσφαιρικῆς πιέσεως πρὸς τὴν ἐσωτερικὴν πίεσιν τῶν ὑγρῶν καὶ τῶν ἀερίων τοῦ σώματος.

Ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς καὶ τῆς θαλάσσης ὁ ἄνθρωπος ζῇ ἐντὸς ἀέρος πεπυκνωμένου ἐκ τοῦ βάρους, ὅπερ ὑφίσταται ἐκ τῆς ὑπερθεν ἀτμοσφαίρας, ὡς ὁ ἰχθὺς ζῇ ἐντὸς τοῦ ὕδατος. Ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος ἀγνοεῖ παντελῶς ὅτι ὑφίσταται τὸ ἄπιστον βάρος 15,000 χιλιογράμμων, ἅτινα καταπιέζουσι τοὺς ὤμους καὶ πᾶσαν τὴν ἐπιφανειαν τοῦ σώματος αὐτοῦ. Τὸ βάρος καὶ ἡ πίεσις τοῦ περικυκλοῦντο ἡμᾶς ἀέρος εἶναι τοιοῦτον, ὥστε, ἐὰν ἦτο δυνατὸν νὰ μετεσχηματισθῇ εἰς ὄγκον σιδήρου, ἠδύνατο νὰ συντρίψῃ ἡμᾶς ἐν ἀκαρεῖ καὶ μεταβάλῃ εἰς πλάκα. Ἀλλὰ τὸ ἐν τῷ σώματι κυκλοφοροῦν αἷμα, ὁ ἀὴρ τῶν πνευμόνων, καὶ τὰ ἀέρια, ἅτινα πληροῦσι τοὺς ἱστοὺς τοῦ ἀνθρώπου, ἐξασκοῦσι πίεσιν ἀνάλογον ἐφ' ἑκάστου ἀτόμου τοῦ σώματος αὐτοῦ, πίεσιν δηλαδὴ οὐδετεροῦσαν τὴν τῆς περὶ ἡμᾶς ἀτμοσφαίρας, καὶ οὕτω διατελοῦμεν εἰς ἐντελῆ πρὸς αὐτὴν ἰσορροπίαν. Ἐὰν ὅμως θελήσωμεν νὰ εἰσέλθωμεν ὑπὸ τὸν κώδωνα τῆς πνευματικῆς ἀντλίας, ἐξ οὗ ἐξηντλήθη ἤδη ἐν μέρει ὁ ἀτμοσφαιρικὸς ἀὴρ, τότε τὸ αἷμα καὶ τὰ ὑγρὰ τοῦ σώματος, μὴ πιεζόμενα ἔτι ὑπὸ τῆς ἔξω ἀτμοσφαίρας, συνέρχονται εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ δέρματος, ὅπερ καθιστᾶται κυάνεον (κυάνωσις). Τέλος δὲ ἐξαντληθέντος παντελῶς τοῦ ἀέρος, τὰ ὑγρὰ ταῦτα, μάλιστα δὲ τὸ αἷμα ἐξέρχονται τῶν ἀγγείων καὶ ἱστῶν, καὶ ὁ ἄνθρωπος ἀποθνήσκει ἐξ ἀποπληξίας τῶν πνευμόνων καὶ τοῦ ἐγκεφάλου. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει, ὅταν ὁ ἄνθρωπος ὑψωθῇ 8—10,000 χιλιομέτρων ὑπὲρ τῆς γῆς. Ἐπειδὴ ἐν τούτῳ τῷ ὕψει ὁ ἀὴρ, πιεζόμενος ἧττον ἄνωθεν, εἶναι ἐλαφρότερος, ἑπομένως δὲν δύναται νὰ ἀντισταθμίζῃ τὴν πίεσιν τοῦ ἐν τῷ σώματι τοῦ ἀνθρώπου κυκλοφοροῦντος αἵματος καὶ τῶν ἀερίων καὶ ὁ ἄνθρωπος ἀποθνήσκει ἐκ τῆς αἱμορραγίας τῶν πνευμόνων καὶ τοῦ ἐγκεφάλου. Εἰς ὕψος μὲν 5,500 μέτρων ἡ πίεσις τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος ἐλαττοῦται κατὰ τὸ ἥμισυ, εἰς ὕψος δὲ 9,000 μέτρων κατὰ τὰ τρία τέταρτα. Εἰς ὕψος 10,000 μέτρων ὁ ἄνθρωπος πάσχει ὅτι πάσχουσι τὰ ὑπὸ τὴν πνευματικὴν ἀντλίαν τιθέμενα ζῶα, ἤτοι ἀποθνήσκει ἀπόπληκτος. Καὶ τοῦτο ἔπαθον καὶ οἱ δύο ἀτυχεῖς νέοι ἀεροναῦται, οἵτινες ἴσως ἔφθασαν εἰς τοιοῦτόν τι ὕψος κατὰ τὴν δευτέραν τοῦ Ζενὶθ ἀνάβασιν.

Ἐξεταζόντες τὰ ἀνθρώπινα χρονικὰ δὲν δυνάμεθα νὰ εὕρωμεν δρᾶμα παραδοξότερον καὶ κατανυκτικώτερον τούτου. Ἐπειδὴ ἐν τούτῳ ὁ ἄνθρωπος, παρ' οὐδὲν τιθέμενος τοὺς νόμους τῆς φύσεως, καὶ θελήσας νὰ ἐξέλθῃ τῆς ἀτμοσφαίρας τῆς γῆς, ἐν ᾗ προώρισται ἵνα ζῇ, ἐτιμωρήθη ὡς ὁ Ἴκαρος, οὗτινος ὁ μῦθος ἀφανίζεται ὑπὸ τῆς ἀληθείας τοῦ συμβάντος τούτου.

Ἡ τόλμη τῶν ἀεροναυτῶν τούτων κατέπληξεν οὐ μόνον τοὺς ἐπιστήμονας, ἀλλὰ καὶ αὐτὸν τὸν κοινὸν ὄχλον.

Ὡς εἴδομεν, τὸ σφαίρωμα ἔπεσεν εἰς τὸ κάτω Βερβρύ. Εἷς δὲ τῶν χωρικῶν, οἵτινες ἐγένοντο μάρτυρες τῆς καταστροφῆς, τρεπόμενος πρὸς τὸν παρ' αὐτῷ ἱστάμενον ἕτερον χωρικὸν,

— Διὰ τί ἐρωτᾷ, ἠθέλησαν νὰ ἀναβῶσι τόσον ὑψηλά;

— Λέγεται, ἀπεκρίθη ὁ ἕτερος χωρικὸς, ὅτι ἤθελησαν νὰ ξεκρεμάσωσι τοὺς ἀστέρας.

Καὶ οἱ μὲν χωρικοὶ, ἀγνοοῦντες τὴν ἀστρονομίαν, εἶναι συγγνωστοί. Ἀλλ' οἱ ἐπιστήμονες τῆς Εὐρώπης κατέταξαν ἤδη τοὺς ἀεροναύτας τοῦ Ζενὶθ μεταξὺ τῶν ἐνδόξων θυμάτων τῆς ἐπιστήμης. Ἐπειδὴ ὁ Σιβὲλ καὶ ὁ Κροσὲ Σπινέλλης ἀπέθανον θέλοντες νὰ καταδείξωσι μέχρι τίνος ὕψους ὁ ἄνθρωπος δύναται νὰ ἀναβῇ εἰς τὰ οὐράνια ἀκινδύνως.

Ἀλλ' ὡς εἰ μὴ ἐκακοπάθησεν ἀρκούντως, ὁ διασωθεὶς τρίτος ἀεροναύτης Τισσανδιὲρ καταγίνεται νυχθημερὸν, ὡς λέγεται, εἰς κατασκευὴν σκαμάνδρου, ἤτοι περιβλήματος δερματίνου, ὅπερ, πληρούμενον πεπιεσμένου ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος, μέλλει νὰ προφυλάττῃ τοῦ λοιποῦ ἀπὸ τῆς ἀραιώσεως τοῦ ἀέρος τὸν ἐν αὐτῷ κεκλεισμένον ἀεροναύτην, ὅστις θὰ δυνηθῇ τοιουτοτρόπως νὰ ἀναβῇ ἴσως εἰς ὕψος 30,000 ἢ καὶ 40,000 χιλιομέτρων, καὶ, τίς οἶδε; νὰ μεταβῇ εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν τῆς Σελήνης, ἐὰν ἄλλο τι ἀπρόοπτον ἐμπόδιον δὲν καταστείλῃ τὴν νέαν ταύτην ἀπονενοημένην ἀπόπειραν.

ΔΙΚΑΣΤΙΚΑ.

Η ΚΕΦΑΛΗ ΤΗΣ ΜΕΛΟΥΣΗΣ.

Ὁ Βερτράνδος κατηγορεῖται ὅτι ἐκακοποίησε τίμιόν τινα ῥάπτην, ὅστις ἐτόλμησε ν' ἀπαιτήσῃ ἐντονώτερον τὴν πληρωμὴν τοῦ λογαριασμοῦ ἑνὸς ἐνδύματος παραδοθέντος πρὸ δύο ἐτῶν. Ἀναμένων τὴν ὥραν τῆς δίκης, ὁ ῥωμαλέος Βερτράνδος κάθηται ἐπὶ τῆς ἕδρας τῶν μαρτύρων παρὰ τὸν ξυλοκοπηθέντα ῥάπτην, προφέρων ἀπειλὰς καὶ ῥίπτων βλέμματα ὀργῆς πρὸς τὸν σκύλλον, ὅστις ἐτόλμησε νὰ καταμηνύσῃ αὐτόν.

Ὁ δὲ κάτισχνος καὶ δειλὸς ῥάπτης, ὅστις ἐνθυμεῖται ἔτι τὴν ὀργὴν τοῦ χρεώστου, καὶ ὅστις φαίνεται ὅτι φοβεῖται τὰ ἀποτελέσματα τοιαύτης γειτιάσεως, νομίζει φρονιμώτερον νὰ καθίσῃ μακρότερον εἰς ἄλλο θρονίον. Ἀλλ' ὁ κατηγορούμενος ἀλλάσσει καὶ αὐτος θέσιν, καὶ καθήμενος πλησίον τοῦ ῥάπτου, διατελεῖ ὑβρίζων καὶ ἀπειλῶν αὐτὸν ὑποκώφως. Ὁ ῥάπτης ἀλλάσσει πάλιν θέσιν· ἀλλ' ἀκολουθεῖται πάλιν ὑπὸ τοῦ κατηγορουμένου, ὅστις πρὸς μεγάλην εὐχαρίστησιν τοῦ ἐνάγοντος, προσκαλεῖται τέλος νὰ καθίσῃ ἐπὶ τοῦ θρονίου τῶν κατηγορουμένων. Ὁ Βερτράνδος ἀνασηκόνει ὑπερηφάνως τὰς χειρίδας, καὶ ῥίπτει βλέμμα μανιῶδες πρὸς τὸν ἄθλιον ῥάπτην, οὗτινος αἱ κνῆμαι τρέμουσι καὶ λυγίζουσιν ἐκ τοῦ φόβου, καὶ ὅστις μόλις δύναται νὰ μαρτυρήσῃ τρέμων ἐνώπιον τοῦ φοβεροῦ ἀντιπάλου.

Ο προεδρος.— Περὶ τίνος πρόκειται;

Ὁ ῥαπτης. — Ἐγνώρισα τὸν κύριον τοῦτον πάντοτε ὡς ἄνθρωπον ἀξιόλογον.

Βερτράνδος, καθήμενος. — Ἔχει καλῶς.

Ὁ πρόεδρος. — Καὶ ὅμως ἐνάγεις τώρα αὐτὸν ὡς δεινῶς σε κακοποιήσαντα.

Ὁ ῥάπτης, θαῤῥυνόμενος ὀλίγον. — Τῷ ὄντι ἔκαμον αὐτῷ ἓν ἔνδυμα, ἀλλὰ δὲν ἠθέλησε ποτὲ νὰ με πληρώσῃ, καὶ ἐπειδὴ παρέστησα τὸν λογαριασμὸν εἰκοσάκις ὥρμησεν ἐπ' ἐμὲ καί με ἐξυλοκόπησε δεινῶς.'

Βερτράνδος, ἐγειρόμενος καὶ δεικνύων τὸν γρόνθον. — Ψεύδεσαι.

Ὁ ῥάπτης.— Ὄχι, ὄχι... ἀληθῶς δὲν ὥρμησε, προὐχώρησε μόνον... [ὁ Βερτράνδος κάθηται πάλιν] καὶ... ἀλλὰ τὰ λοιπὰ εἶναι γεγραμμένα εἰς τὴν κατηγορίαν.

Ὁ πρόεδρος. — Πρέπει νὰ διηγηθῇς καθαρῶς τὰ πράγματα. Ὁ Βερτράνδος σε ἐκτύπησεν;

Ὁ ῥάπτης ὑποδεικνύει δειλῶς διὰ τινος σχήματος ὅτι ἔλαβε πολλὰς πληγὰς εἰς τὸ ὑπογάστριον.

Ὁ πρόεδρος. — Πρέπει νὰ ἐξηγήσῃς τὴν ὑπόθεσιν καθαρώτερον.

Ὁ ῥάπτης, μετὰ διακοπήν τινα, καθ' ἣν οἱ παρεστῶτες βλέπουσιν ὅτι ἀναλαμβάνει ἅπαν τὸ θάῤῥος, — Ἔστω λοιπὸν, ναὶ μέ ἐλάκτισε, μὲ ἐγρονθοκόπησε, μοὶ κατέσχισε τὸ πρόσωπον, μὲ ἐκτύπησε δι' ἑνὸς σιδηροῦ κλειδίου καί μ' ἐξυλοκόπησε, τοιουτοτρόπως ὥστε ἠσθένησα ἐπὶ ἕνα μῆνα. Καὶ ἰδοὺ οἱ μάρτυρες...

Βερτράνδος, ἐγειρόμενος ὀργίλως. — Δὲν εἶναι ἀληθές. Ἀ! σοι λέγω ὅτι θὰ μετανοήσῃς! Πῶς; τολμᾷς νὰ διακηρύξῃς ἐδῶ, ὅτι ἐγὼ ὁ ἠπιώτατος τῶν ἀνθρώπων σε ἐγρονθοκόπησα;

Ὁ ῥάπτης, ὀπισθοχωρῶν, τρέμων καὶ πλησιάζων ὅσον τὸ δυνατὸν παρὰ τὸν παρίστάμενον χωροφύλακα. — Ἐγὼ δὲν εἶπον περὶ γρονθοκοπημάτων.

Βερτράνδος. — Καὶ ὅτι σ' ἐλάκτισα;

Ὁ ῥάπτης; — Ὅτι μ' ἐλάκτισας; ὄχι, φίλε μου, δὲν παραπονοῦμαι περὶ λακτισμῶν.

Βερτρανδος. — Ἴσως σοι κατέσχισα τὸ πρόσωπον διὰ τῶν ὀνύχων; Λέγε, λέγε ταχέως!

Ὁ ῥάπτης. — Διὰ τῶν ὀνύχων; Ὄχι, δὲν πιστεύω.

Βερτράνδος. — Εἰπέ· δὲν εἶναι ἀληθές ὅτι σε ἐξυλοκόπησα; Εἰπέ· δὲν εἶναι ἀληθές, ἢ ἀρνεῖσαι καὶ τοῦτο;

Ὁ πρόεδρος. — Σε προσκαλῶ νὰ παύσῃς ἀπειλῶν τὸν κύριον.

Ὁ ῥάπτης. — Ὦ, δὲν φοβοῦμαι κανένα.

Βερτράνδος. — Ἀλλ' ἐὰν ἐξυλοκόπησα αὐτὸν, ἂς τὸ εἴπῃ εὐθύς!

Ὁ ῥάπτης. — Δὲν... δὲν... δὲν... [τρέμων καὶ λιγγιῶν] δὲν... λέγω τίποτε... τίποτε ἐναντίον ἴσου,... κύριε Βερτράνδε.

Βερτράνδος.— Τότε λοιπὸν ἂς τελειώνῃ ἡ ὑπόθεσις. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι εἶμαι ὀλίγον ὀργίλος, καὶ ἴσως σε μετεχειρίσθην ὀλίγον κακῶς.

Ὁ ῥάπτης. — Ναί, ὀλίγον... πολὺ... ὀλίγον... Ἀλλὰ, κύριε πρόεδρε, ἂς τελειώσωμεν ἐδῶ· Κύριε Βερτράνδε,... σὲ ζητῶ συγγνώμην. «Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἔνδυμα... θά μοι τὸ πληρώσῃς ὅταν δυνηθῇς, δὲν ἔχει οὕτως; Ναὶ, κύριοι, ὁ Βερτράνδος εἶναι ὁ τιμιώτατος καὶ ὁ ἠπιώτατος τῶν ἀνθρώπων καὶ ὁ ἄριστος τῶν πελατῶν μου.

Βερτράνδος.—Ἀπαιτῶ ἀποζημίωσιν.

Ὁ ῥάπτης.—Ἄφες, διορθώσωμεν τὸ πρᾶγμα μεταξύ μας ὡς δύο καλοὶ φίλοι.

Καὶ ταῦτα λέγων ὁ ῥάπτης, κύπτων ἀναλαμβάνει τὸν πῖλον τοῦ Βερτράνδου, ὃν οὗτος ἀφῆκε νὰ πέσῃ παρωξυσμένος ὑπ' ὀργῆς, καὶ προσφέρει αὐτὸν ταπεινῶς μειδιῶν εἰς τὸν Βερτράνδον, ὅστις προσβλέπων ὀργίλως ἐπαναλαμβάνει·

— Θέλω ἀποζημίωσιν

— Σοι χαρίζω τὸ φόρεμα. Ἰδοὺ λάβε ἐξωφλησμένον τὸν λογαριασμόν. Ἐὰν δὲ χρειασθῇς καὶ ἄλλο τι, εἶμαι πάντοτε πρόθυμος. Εἶσαι ἡ κορωνὶς τῶν πελατῶν μου!...

Ο πρόεδρος. — Ἂς εἰσέλθωσιν οἱ μάρτυρες. Πρῶτος μάρτυς, Νικόλαος Μερλέν.

Ο μάρτυς. — Παρών.

Ο πρόεδρος. — Εἶσαι συνεργάτης τοῦ Βερτράνδου καὶ ἦσο παρὼν, καθ' ἣν ὥραν οὗτος ἐξυλοκόπησε τὸν ῥάπτην. Λέγε τί εἴδες.

Ὁ μάρτυς. — Ἐγὼ δὲν ἠξεύρω τὰ ἑπόμενα. Τοῦτο μόνον ἠξεύρω ὅτι ὁ ἵππος τοῦ Λουκᾶ ἦτο μονόφθαλμος, ὁ δὲ ὄνος χωλός... Μὴ δυνηθεὶς νὰ τοὺς πωλήσῃ, τοὺς ἔδωκεν εἰς τὸν Ἰωάννην Πελεγρίνον καὶ ἔλαβεν ἕνδεκα ποντικοπαγίδας, ἕνα γάτον καὶ ἓν ζεῦγος ὀμματογιαλιῶν...

Ὁ πρόεδρος. — Τί φλυαρεῖς ἐδῶ ἄλλ' ἀντ' ἄλλων; Ἐγὼ σὲ ἐρωτῶ τίγνωρίζεις περὶ τῆς προκειμένης ὑποθέσεως, καὶ σὺ λέγεις περὶ ἵππων καὶ ὄνων καὶ γάτων.

Ὁ μάρτυς. — Καὶ ἐγὼ λέγω ὅτι ἀγνοῶ τὰ ἑπόμενα. Τοῦτο δὲ μόνον ἠξεύρω ὅτι ὁ ἵππος τοῦ Λουκᾶ ἦτο μονόφθαλμος, ὁ δὲ ὄνος χωλός. Ἀλλ' ὁ γάτος...

Ὁ πρόεδρος. — Ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς μαίνεται ἢ εἶναι μάρτυς ἄλλης τινὸς ὑποθέσεως. Πῶς ὀνομάζεσαι;

Ὁ μάρτυς. — Πέτρος Παῦλος Ῥοδινός.

Ὁ πρόεδρος. — Ἐγὼ προσεκάλεσα τὸν Νικόλαον Μερλέν. Διατί ἀπεκρίθης «παρών.»

Ῥοδινός. — Ἤκουσα ὅτι ἐζητεῖτε ἕνα μάρτυρα· Καὶ ἐπειδὴ βιάζομαι νὰ ἐπιστρέψω εἰς τὸν οἶκον.

Ο πρόεδρος· — Ἔξελθε καὶ περίμενε τὴν ὥραν τῆς δίκης, δι' ἣν προσεκλήθης.

Ῥοδινός. — Κύριε πρόεδρε, ἀφοῦ ἤρχησα ἄφες με νὰ τελειώσω. Ὁ ἵππος ἦτο μονόφθαλμος... ὁ ὄνος χωλός... καὶ ὁ γάτος...

Οἱ χωροφύλακες λαμβάνουσιν αὐτὸν ἐκ τοῦ βραχίονος καὶ βιάζουσι νὰ ἐξέλθῃ εἰς τὴν παρακειμένην αἴθουσαν τῶν μαρτύρων.

Τότε παρίσταται ὁ ἀληθὴς μάρτυς Μερλὲν, καὶ οἱ λοιποὶ μάρτυρες, οἵτινες ὁμολογοῦσιν ὁμοθυμαδὸν ὅτι ὁ κατηγορούμενος Βερτράνδος ἐκακοποίησε τῷ ὄντι δεινῶς τὸν ῥάπτην, ὅστις φαίνεται δυσανασχετῶν πρὸς τὰς μαρτυρίας ταύτας· ἐπιμαρτύρεται δὲ ὡς εἰ ἦτο συνήγορος τοῦ ξυλοκοπήσαντος αὐτόν. Καταλαμβάνεται δὲ ὑπὸ θάμβους καὶ τρόμου, ἀκούων ὅτι ὁ Βερτρανδος καταδικάζεταιεἰς φυλακὴν δεκαπέντε ἡμερῶν.

Καθ' ἣν δὲ στιγμὴν ὁ Βερτρανδος, συνοδευόμενος ὑπὸ δύο χωροφυλάκων, ἀφίνει τὸ θρονίον τῶν κατηγορουμένων, ὁ ῥάπτης κρύπτεται ὄπισθεν τῶν μαρτύρων, καὶ ἐξέρχεται, ὡς εἰ ἔβλεπεν ἀκολουθοῦσαν μετ' αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν τῆς Μεδούσης.

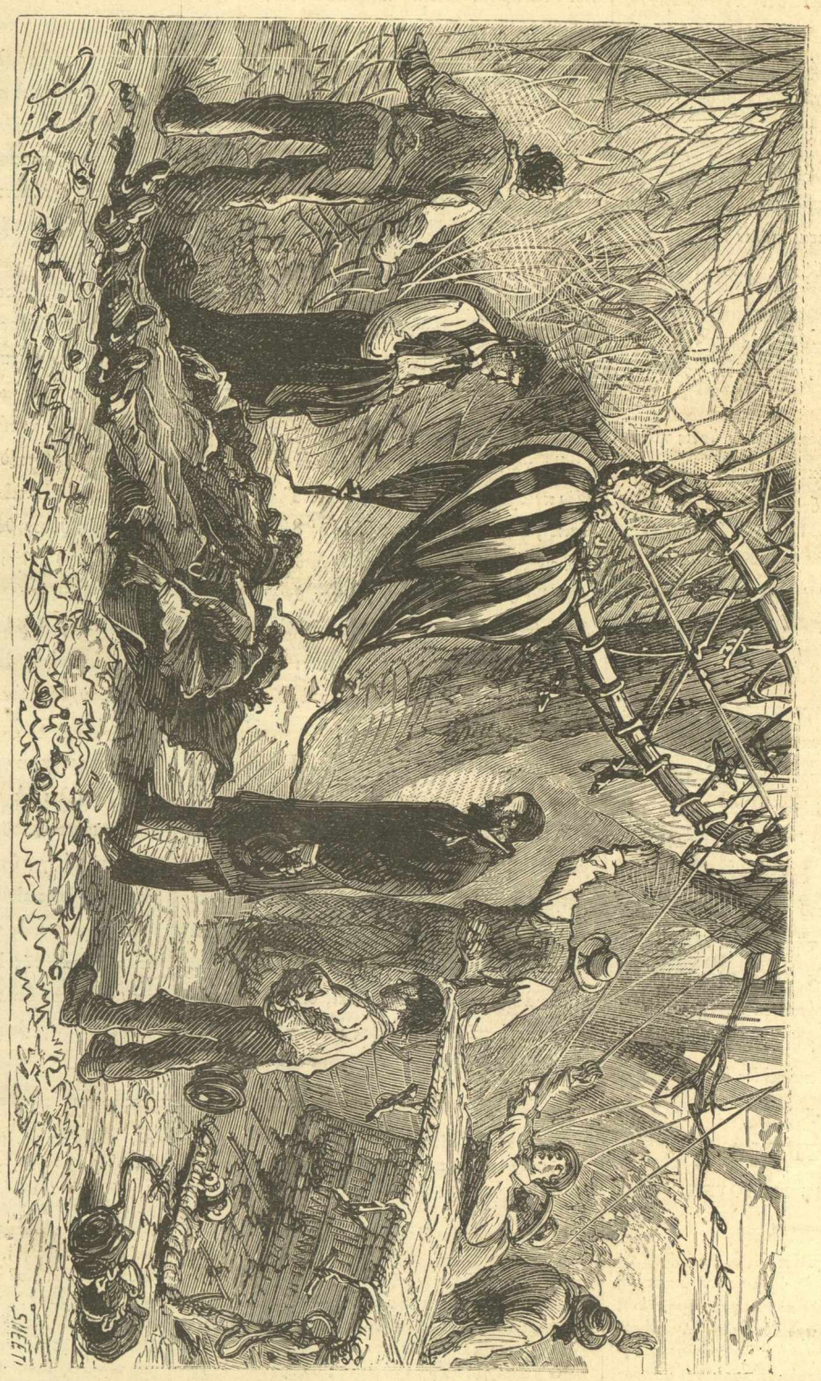

ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΩΝ ΑΕΡΟΝΑΥΤΩΝ ΚΡΟΣΕ ΣΠΙΝΕΛΛΗ ΚΑΙ ΣΙΒΕΛ.

ΒΡΟΧΗ ΧΡΗΜΑΤΩΝ.

Πολλοὶ ἤκουσαν βεβαίως περὶ βροχῆς σκωλήκων βατράχων, ὄφεων, ἰχθύων καὶ αἵματος. Ἀλλὰ βεβαίως οὐδείς ποτε οὔτε εἶδεν οὔτ' ἤκουσε οὔτε περὶ βροχῆς χρημάτων, οὔτε περὶ ἀνθρώπων δυσχεραινόντων τοιαύτην τινὰ βροχήν.

Καθ' ὅλην τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ὁ οὐρανὸς τῆς περὶ τὴν Τράπεζαν τῆς Γαλλίας συνοικίας ἐσκοτίζετο ὑπὸ μυριάδων χαρτονομισμάτων ἀξίας ἑκατὸν χιλίων, πεντακοσίων, ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα φράγκων, ἅτινα πετόμενα ἔπιπτον ἐπὶ τῶν κεφαλῶν τῶν παρερχομένων, ὡς βροχή.

Ἕκαστος ἠδύνατο νὰ συλλέξῃ ἐν ῥιπῇ ὀφθαλμοῦ τόσα χρήματα, ὅσα οὐδ' ἐφαντάσθη ποτὲ καθ' ὕπνον. Ὁ κατὰ πρῶτον τὸ θέαμα τοῦτο βλέπων νομίζει ὅτι ὀνειρεύεται, ἢ ὅτι ἤγγικεν ἀληθῶς τὸ τέλος τοῦ κόσμου· Ἐπειδὴ βλέπει πάντας τοὺς κατοίκους τῆς συνοικίας ταύτης οὐ μόνον ἀμεριμνῶντας, ἀλλὰ καὶ δυσανασχετοῦντας πρὸς τὸν χρυσοῦν τοῦτον κατακλυσμόν. Ἅμα ὅμως θελήσῃ νὰ συλλέξῃ τινὰ τῶν χαρτοσήμων μεταβάλλονται ταῦτα, ὦ τοῦ θαύματος, εἰς λεπτοτάτην κόνιν.

Μετ' οὐ πολὺ δὲ μανθανει ὅτι ἡ Τράπεζα τῆς Γαλλίας συνειθίζει νὰ καίει ἐντὸς μεγάλης ἐπὶ τοῦτο κατασκευασθείσης μηχανῆς πάντα τὰ πεπαλαιωμένα ἢ ἐσχισμένα χαρτονομίσματα.

ΕΛΑΙΟΝ

ΤΟΥ ΑΛΚΙΒΙΑΔΟΥ.

Ἐφ' ὅλης τῆς ἐπιφανείας τῆς ἀμερικανικῆς ἠπείρου διανέμεται εἰς μυριάδας ἀντιτύπων ἐγκύκλιος ἐκθειάζουσα τὰς θαυμαστὰς ἀρετὰς τοῦ Ἐλαίου τοῦ Ἀλκιβιάδου.» Τὸ θαυμαστὸν τοῦτο ἔλαιον ἀναγεννᾷ τὰς τρίχας, τοὺς ὄνυχας καὶ αὐτὰς τὰς ἀποκοπείσας οὐρὰς τῶν κυνῶν· « Ἐὰν π. χ. ἀπεκόπη ἡ οὐρὰ τοῦ κυνός σου, δύνασαι νὰ κολλήσῃς αὐτὴν εὐθὺς ἐμβάπτων τὰ δύο αὐτῆς τετμημένα ἄκρα εἰς τὸ θαυμαστὸν τοῦτο ἔλαιον. Ἐὰν δὲ τὸ ἀποκοπὲν τεμάχιον ἐχάθη, ἀρκεῖ νὰ ἐμβάψῃς τὴν πληγὴν καὶ ἡ οὐρὰ ἀναφύεται ἐντὸς μιᾶς ὥρας. Ἐὰν δὲ ὁ μὲν κύων ἐχάθη ἢ ἐφονεύθη καθ' ὁδὸν, εὕρες δὲ μόνην τὴν οὐρὰν τότε ἐμβάπτεις αὐτὴν ἐντὸς τοῦ ἐλαίου τούτου, καὶ ὦ τοῦ θαύματος! εὐθὺς ὁλόκληρος ὁ κύων φύεται ἐκ τῆς οὐρᾶς»

Le gérant responsable, Ch. JEANDON.